

Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.
ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ) 33-35 & ΚΟΡΑΗ 6-10 ΑΘΗΝΑ 105 64
www.eurolife.gr , Τηλ. 210 930 3800
Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 121651960000

Περιεχόμενα

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	17
ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ:	
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	23
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	24
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ	25
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	26
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	27
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	28
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	28
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	28
2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α).....	29
2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων	33
2.2. Ξένο νόμισμα	33
2.2.1 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.....	33
2.2.2 Συναλλαγές και υπόλοιπα	33
2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	34
2.4 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	34
2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.....	34
2.5.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.....	34
2.5.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και παύση αναγνώρισης	35
2.5.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	35
2.5.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.....	36
2.6 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων.....	36
2.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	36
2.7.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	36
2.7.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων.....	37
2.8 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	38
2.9 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	38
2.10 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	38
2.11 Παροχές στο προσωπικό.....	39
2.12 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια	39
2.13 Αντασφαλιστικές συμβάσεις	43
2.14 Μισθώσεις	43
2.15 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	43
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο	44
2.17 Μερισματα.....	44
2.18 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	44
2.19 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	44
2.20 Αναγνώριση εσόδων	44
2.21 Επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες.....	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ.....	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	47
4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	47
4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος	48
4.2.1 Ασφαλίσεις ζωής	49
4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι.....	55
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος	66
4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια	67
4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.).....	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	72
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ	
ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked)	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ.....	74
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ.....	74
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	76

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ.....	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ.....	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ.....	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ.....	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΜΕΣΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ.....	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	89

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Eurolife ERB A.E.A.Z.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεση Διαχείρισης και τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.

Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2018

Το 2018 η Ελληνική οικονομία συνέχισε να κινείται σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 1,9% για το έτος 2018, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Το 2018 είναι το πρώτο έτος από το 2010 στο οποίο δεν εφαρμόζεται Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής καθώς αυτό ολοκληρώθηκε και επίσημα τον Αύγουστο του ίδιου έτους.

Αν και δεν συνάφθηκε κάποιο νέο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύτηκε με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Εφαρμογής 2019 – 2022, για την εφαρμογή δημοσιονομικών μέτρων και την επίτευξη ορισμένων στόχων, ως προς το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης. Ωστόσο φαίνεται ότι η σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος συνεχίστηκε κατά το 2018. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, αναμένεται επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας μεσοπρόθεσμα ενώ έχουν διαμορφωθεί θετικές προσδοκίες για αναπτυξιακή τροχιά.

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά, στενά συνδεδεμένη με την πορεία της οικονομίας, το 2018 κινήθηκε ανοδικά, κλείνοντας με αύξηση 1,8% στη συνολική παραγωγή ασφαλιστρών. Παράλληλα έχουν αρθεί σε μεγάλο βαθμό, οι περιορισμοί όσον αφορά στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls) γεγονός το οποίο αναμένεται να επιδράσει θετικά στην ομαλότερη λειτουργία της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία⁽¹⁾, η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών ανέρχεται στη χρήση 2018 σε € 3.918,9 εκατ. (2017: € 3.785,3 εκατ. ⁽¹⁾), εκ των οποίων € 2.055,3 εκατ. αφορούν σε γενικές ασφαλίσεις και € 1.863,6 εκατ. σε ασφαλίσεις ζωής. Σε σχέση με το 2017, η παραγωγή ασφαλιστρών στην τρέχουσα χρήση παρουσιάζεται αυξημένη κατά 1,8% περίπου (2017: 0,05%), ενώ ειδικότερα οι γενικές ασφαλίσεις αυξήθηκαν κατά 4,0% (2017: 2,1%) και οι ασφαλίσεις ζωής μειώθηκαν κατά -0,5% (2017: -2,0%). Από τους κλάδους ασφάλισης κατά ζημιών οι κλάδοι ασφάλισης πλην αστικής ευθύνης αυτοκινήτου καταγράφουν αύξηση της τάξης του 7,7% περίπου σε σχέση με το 2017, ενώ ο κλάδος ασφάλισης αυτοκινήτων καταγράφει μείωση της τάξης του -1,7%. Από τους κλάδους ασφάλισης ζωής, ο κλάδος ασφαλίσεων ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις και η διαχείριση συλλογικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων παρουσίασαν αύξηση κατά 7,9% και 26,9% αντίστοιχα, ενώ οι παραδοσιακές ασφαλίσεις ζωής κατέγραψαν μείωση κατά -6,6%.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την παραγωγή ασφαλιστρών της ελληνικής αγοράς ⁽¹⁾ ανά κλάδο ασφάλισης για τη χρήση 2018 και τη μεταβολή τους σε σχέση με τη χρήση 2017.

Ασφάλιστρα Ελληνικής Αγοράς	2018	%	Μεταβολή % σε σχέση με το 2017
Ασφαλίσεις ζωής	1.277	32,6%	(6,6)%
Ασφαλίσεις ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις	322	8,2%	7,7%
Διαχείριση συλλογικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων	264	6,7%	26,9%
Αστική ευθύνη οχημάτων	768	19,6%	(1,7)%
Λοιποί κλάδοι κατά Ζημιών	1.287	32,8%	7,7%
Σύνολο ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών	3.919	100,0%	1,8%

Κεφαλαιακά, η ελληνική ασφαλιστική αγορά συνέχισε να ισχυροποιείται. Τα ίδια κεφάλαια των ασφαλιστικών εταιριών έχουν υπερδιπλασιαστεί από το 2012, ξεπερνώντας τα €3,7 δις Επιπλέον, μεγάλα βήματα έγιναν στην εταιρική διακυβέρνηση αλλά και στην αύξηση της διαφάνειας.

⁽¹⁾ Βάσει της παραγωγής ασφαλιστρών που δημοσιεύτηκε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («Ε.Α.Ε.Ε.») η οποία περιλαμβάνει στοιχεία μόνο για ασφαλιστικές εταιρείες που είναι μέλη της Ε.Α.Ε.Ε. (<http://www.eaee.gr/cms/paragogi-asfalistron>)

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις 18 Δεκεμβρίου 2018 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 4583/2018 με τον οποίο ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η ευρωπαϊκή οδηγία 2016/97/ΕΕ για τη διανομή (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων. Συγχρόνως, με τον ίδιο νόμο απορροφήθηκαν διατάξεις εθνικών νομοθετημάτων για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση (όπως π.χ. ν. 1569/85 και Π.Δ. 190/2006), έτσι ώστε ο νέος νόμος να ρυθμίζει συνολικά κάθε θέμα σχετικό με τη διανομή των (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων.

Η συμμόρφωση με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας ΙΙ, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από 01.01.2016 ήταν καθοριστικής σημασίας για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις για μία ακόμη χρονιά. Τον Μάιο του 2018, οι ελληνικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ανταποκρίθηκαν με επάρκεια στην υποχρέωση δημοσίευσης της Έκθεσης Φερεγγυότητας και Χρηματοοικονομικής Κατάστασης για τη χρήση 2017, γνωστή και ως SFCR (Solvency & Financial Condition Report). Τέλος, η συμβολή της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ) ήταν πολύ σημαντική, καθώς με την εποπτική της δράση και τους ελέγχους της ενίσχυσε περαιτέρω τις προσπάθειες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή του νέου καθεστώτος.

Επισκόπηση Οικονομικών Αποτελεσμάτων

Το 2018 ήταν μία ακόμη πετυχημένη χρονιά για την Eurolife ERB A.E.AZ. ("η Εταιρεία"), η οποία κατάφερε να ξεπεράσει τους στόχους κερδοφορίας που είχαν τεθεί και να ισχυροποιήσει περαιτέρω την κεφαλαιακή της θέση. Τα κέρδη προ φόρων της Εταιρείας ανέρχονται σε €168,9 εκατ. το 2018 έναντι σε €49,6 εκατ. το 2017.

Οι υψηλές επιδόσεις για άλλη μία χρονιά καταδεικνύουν ότι η Εταιρεία διαθέτει το σωστό στρατηγικό σχεδιασμό, το πάθος και την διοικητική ομάδα, τα οποία συνδυασμένα με την πολύτιμη τεχνογνωσία του Ομίλου Fairfax, διαμορφώνουν ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης για το μέλλον.

Οικονομικά στοιχεία Εταιρείας

Βασικά οικονομικά μεγέθη

	2018	2017
(ποσά € εκατ.)		
Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα (IFRS)	366,9	396,1
Ακαθάριστα δεδουλευμένα Ασφάλιστρα (IFRS)	366,3	395,8
Συνολικά έσοδα επενδύσεων ¹	215,7	97,6
Συνολικά έσοδα επενδύσεων ¹ (εκτός Unit Linked)	216,6	85,9
Λειτουργικές Δαπάνες (εκτός τόκων και λοιπών εξόδων επενδύσεων)	(18,9)	(21,8)
Κέρδη προ φόρων	168,9	49,6
Φόρος Εισοδήματος	(56,1)	(14,3)
Κέρδη χρήσεως	112,7	35,3
Σύνολο Ενεργητικού	2.599,0	2.560,5
Ίδια Κεφάλαια (IFRS)	360,0	462,1
Μαθηματικά Αποθέματα, λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις και Υποχρεώσεις για Unit Linked προϊόντα ²	2.126,9	1.932,1
Αριθμός Προσωπικού την 31 Δεκεμβρίου	148	145

¹ Συνολικά έσοδα επενδύσεων: είναι το άθροισμα των γραμμών από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης: Έσοδα επενδύσεων, Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση, Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση, Κέρδη/(Ζημιές) από παράγωγα, Έσοδα από θυγατρικές.

² Μαθηματικά Αποθέματα, λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις και Υποχρεώσεις για Unit Linked προϊόντα: περιλαμβάνει τα μαθηματικά αποθέματα, τις λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις και τις υποχρεώσεις για επενδυτικά και ασφαλιστικά Unit Linked προϊόντα.

Χρηματοοικονομικοί δείκτες

(ποσά € εκατ.)	2018	2017
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων μετά από φόρους (ROE)	27,4%	9,7%
Απόδοση Ενεργητικού πρό φόρων (ROA)	6,5%	2,1%
Περιθώριο Κέρδους προ φόρων	46,0%	12,5%
Ισοδύναμα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα (APE) (ποσά σε € εκατ.)	174,1	154,3
Δείκτης λειτουργικών εξόδων	10,9%	14,2%
Δείκτης εξόδων πρόσκτησης	5,4%	4,1%

Ορολογία χρηματοοικονομικών δεικτών

Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων μετά από φόρους (Return on Equity - ROE): Ο λόγος των κερδών χρήσης προς την μέση τιμή των ιδίων κεφαλαίων αρχής και τέλους χρήσης.

Απόδοση Ενεργητικού προ φόρων (Return on Assets - ROA): Ο λόγος των κερδών χρήσης προ φόρων προς την μέση τιμή του ενεργητικού αρχής και τέλους χρήσης.

Περιθώριο Κέρδους προ φόρων: Ο λόγος των κερδών χρήσης προ φόρων προς τα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα.

Ισοδύναμα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα (Annualized premium equivalent - APE): Το άθροισμα των εποπτικών περιοδικών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών των συμβολαίων ασφαλίσεως ζωής και γενικών και του 10% των εποπτικών εφάπαξ εγγεγραμμένων ασφαλιστρών συμβολαίων ασφαλίσεως ζωής.

Δείκτης λειτουργικών εξόδων: Ο λόγος των λοιπών λειτουργικών εξόδων εκτός των τόκων και λοιπών εξόδων επενδύσεων προς τα ισοδύναμα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα.

Δείκτης εξόδων πρόσκτησης: Ο λόγος των άμεσων εξόδων παραγωγής προς τα ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

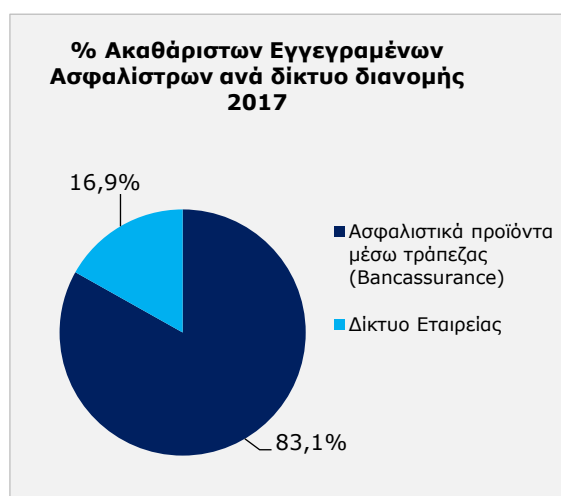
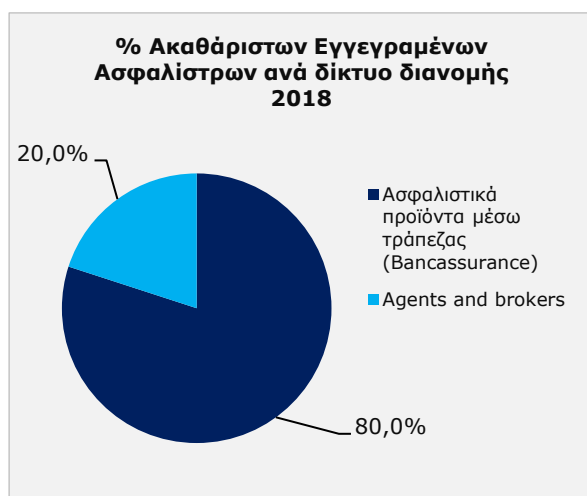
Στη χρήση 2018 η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών της Εταιρείας άγγιξε τα €366,9 εκατ. παρουσιάζοντας μείωση - 7,4% σε σχέση με το 2017 (2017: -6,3%), αλλά στην ουσία διατηρώντας την δυναμική που ανέπτυξε στις προηγούμενες χρήσεις ως νέο μέλος του Διεθνούς Επενδυτικού Ομίλου Fairfax.

Σε επίπεδο μεριδίων αγοράς, η Εταιρεία συγκέντρωσε το 2018 το 19,8%² του συνόλου της αγοράς, επιβεβαιώνοντας την ηγετική θέση της και την αναπτυξιακή της πορεία.

Τα ακόλουθα διαγράμματα παρουσιάζουν τα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα ανά κλάδο ασφάλισης και ανά δίκτυο διανομής για τις χρήσεις 2018 και 2017, αντίστοιχα:

² Βάσει της παραγωγής ασφαλιστρών που δημοσιεύτηκε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («Ε.Α.Ε.Ε.») η οποία περιλαμβάνει στοιχεία μόνο για ασφαλιστικές εταιρείες που είναι μέλη της Ε.Α.Ε.Ε. (<http://www.eaee.gr/cms/paragogi-asfalistron>)

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Επενδύσεις

Τα συνολικά έσοδα επενδύσεων της Εταιρείας ανήλθαν σε €215,7 εκατ. στην χρήση 2018 έναντι με €97,6 εκατ. στην προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας μία αύξηση της τάξης 121,1%. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στα αυξημένα κέρδη που κατέγραψε η Εταιρεία στην χρήση 2018 από την πώληση Ελληνικών Κρατικών Ομολόγων.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την ανάλυση των συνολικών εσόδων επενδύσεων ανά κατηγορία χρηματοοικονομικών στοιχείων στην χρήση 2018 και 2017:

31 Δεκεμβρίου 2018

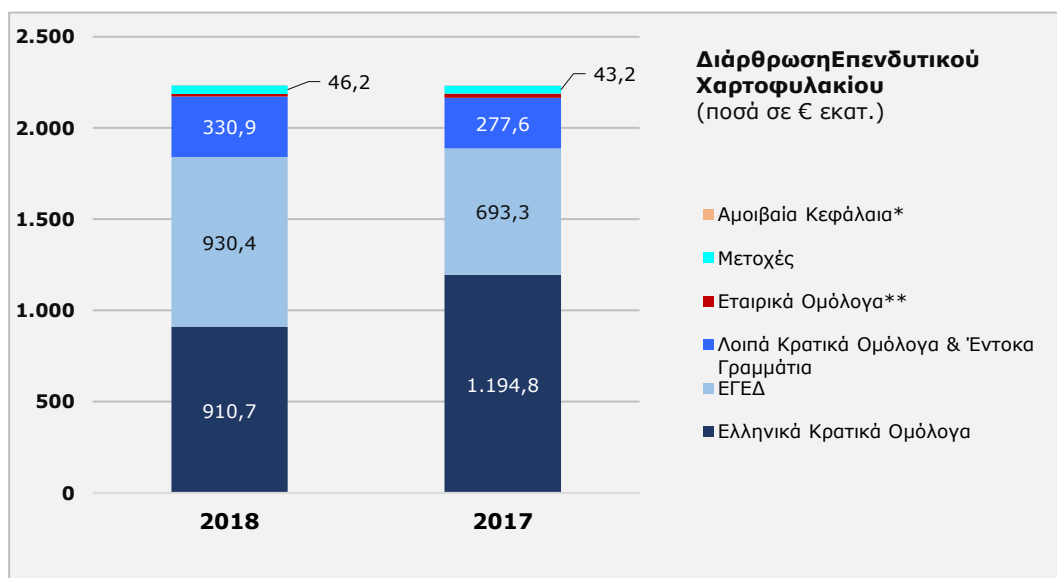
(ποσά σε € χιλ.)	Έσοδα επενδύσεων	Κέρδη/(ζημιές) από πώληση	Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση	Έσοδα από Θυγατρικές	Σύνολο
Ομόλογα	65.920	147.321	767	-	214.009
Μετοχές	1.620	-	(92)	-	1.527
Αμοιβαία Κεφάλαια	-	-	-	-	-
Καταθέσεις	1.001	-	-	-	1.001
Λοιπά	34	-	-	-	34
Συνολικά έσοδα επενδύσεων (εκτός Unit Linked)	68.575	147.321	675	-	216.571
Unit Linked	-	-	(865)	-	(865)
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	68.575	147.321	(190)	-	215.706

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου**31 Δεκεμβρίου 2017**

(ποσά σε € χιλ.)

	Έσοδα επενδύσεων	Κέρδη/(ζημιές) από πώληση	Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση	Έσοδα από θυγατρικές	Σύνολο
Ομόλογα	84.002	964	(355)	-	84.611
Μετοχές	386	-	169	1.463	2.018
Αμοιβαία Κεφάλαια	7	-	-	-	7
Καταθέσεις	(740)	-	-	-	(740)
Λοιπά	21	-	-	-	21
Συνολικά έσοδα επενδύσεων (εκτός Unit Linked)	83.676	964	(185)	1.463	85.918
Unit Linked	168	-	11.475	-	11.643
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	83.844	964	11.290	1.463	97.561

Η διάρθρωση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων της Εταιρείας ανά κατηγορία χρηματοοικονομικών στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 έχει ως ακολούθως:

* Αμοιβαία Κεφάλαια: 2018: €2,6 εκατ. (2017: 1,9 εκατ.)

** Εταιρικά Ομόλογα: 2018: €15,6 εκατ. (2017: 22,8 εκατ.)

Οικονομικά αποτελέσματα

Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε €168,9 εκατ. το 2018, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 240,2% σε σχέση με το 2017 (2017: €49,6 εκατ.). Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στα αυξημένα κέρδη που κατέγραψε η Εταιρεία στην χρήση 2018 από την πώληση Ελληνικών Κυβερνητικών Ομολόγων.

Περαιτέρω, ο δείκτης εξόδων πρόσκτησης ισούταν με 5,6% (2017: 4,1%).

Μετοχικό Κεφάλαιο - Ίδια Κεφάλαια - Βασικοί Μέτοχοι

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €29.134 χιλ., διαιρούμενο σε 843.000 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €34,56 έκαστη. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. («Eurobank») και της Fairfax Financial Holdings Limited για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σε συνέχεια λήψης όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές στις 4 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l. η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ο έλεγχος της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., η οποία ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l.. ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών και παραμένει συνδεδεμένο μέρος.

Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήλθαν σε €360,0 εκατ. έναντι €462,1 εκατ. για το 2017.

Διανομή Μερισίματος

Στις 11 Απριλίου 2018 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού €80.038 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, από κέρδη προηγούμενων χρήσεων και από τη διανομή αφορολόγητων αποθεματικών. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 25 Απριλίου 2018.

Στις 16 Οκτωβρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τη διανομή προσωρινού μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού €7.000 χιλ. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 22 Νοεμβρίου 2018.

Θυγατρικές Εταιρείες

Κατά το έτος 2018 η θυγατρική Εταιρεία στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A, η οποία άρχισε τη λειτουργία της τον Σεπτέμβριο του 2007 και διαθέτει τα προϊόντα της μέσω τραπεζικού δικτύου, κατέγραψε ασφάλιστρα ύψους €5,0 εκατ. (2017: €22,0 εκατ.). Τα κέρδη προ φόρων της τρέχουσας χρήσης ανήλθαν σε €840 χιλ. (2017: €637 χιλ.). Κατ' αντιστοιχία, τα κέρδη μετά φόρων ανήλθαν σε €761 χιλ. (2017: €545 χιλ.).

Το 2015, η Εταιρεία αγόρασε το 100% των μετοχών της Διεθνούς Κτηματικής Α.Ε.. Η Διεθνής Κτηματική Α.Ε. δραστηριοποιείται στον κλάδο εκμετάλλευσης ακινήτων και έχει υπό την κατοχή της το ακίνητο επί της Πανεπιστημίου 33 - 35 και Κοραή, στην Αθήνα, στο οποίο στεγάζονται τα γραφεία της Εταιρείας. Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε €749 χιλ. (2017: €724 χιλ.) και τα κέρδη μετά φόρων της τρέχουσας χρήσης ανήλθαν στις €502 χιλ. (2017: €511 χιλ.).

Συμμετοχή σε Κοινοπραξία

Την 19η Φεβρουαρίου 2017, η Εταιρεία συμμετείχε ως στρατηγικός επενδυτής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia Hospitality S.A. (η «GH»), με έδρα στο Λουξεμβούργο. Η GH ιδρύθηκε από την Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (η «Grivalia») την 26η Ιουνίου 2015 με αρχικό καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο ποσού €2,0 εκατ.. Σκοπός της GH είναι η απόκτηση, ανάπτυξη και διαχείριση ξενοδοχειακών και τουριστικών ακινήτων κυρίως στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, το μετοχικό κεφάλαιο της GH αυξήθηκε κατά €58,0 εκατ. εκ των οποίων €30,0 εκατ. καταβλήθηκαν από την Εταιρεία και €28 εκατ. καταβλήθηκαν από την Grivalia. Συνεπεία της ανωτέρω αύξησης, το μετοχικό κεφάλαιο της GH. ανήλθε σε €60 εκατ. ισομερώς καταβλημένο από τους δύο μετόχους.

Σημειώνεται, κατά την ίδια ως άνω ημερομηνία, υπογράφηκε και σχετική συμφωνία μεταξύ των δύο μετόχων η οποία προβλέπει τη λήψη όλων των σημαντικών αποφάσεων με ομοφωνία.

Την 27η Ιουλίου 2017 ανακοινώθηκε η συμμετοχή, στο μετοχικό κεφάλαιο της GH, επενδυτικού σχήματος (ο "Νέος Επενδυτής") το οποίο διαχειρίζεται η διεθνής επενδυτική εταιρεία M&G Investment Management Limited, με έδρα το Λονδίνο, μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ποσού €60,0 εκατ. η οποία καλύφθηκε πλήρως από το Νέο Επενδυτή.

Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το πλήρες μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται πλέον σε €120,0 εκατ. αποτελούμενο από 120.000.000 μετοχές αξίας (ποσό σε €) €1 η κάθε μία, εκ των οποίων, 25% ανήκουν στη Grivalia, 25% στην Εταιρεία και 50% στο Νέο Επενδυτή.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Την 25η Ιουλίου 2018, η Εταιρεία συμμετείχε στη νέα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της GH, ύψους €60,0 εκατ. Η αύξηση καλύφθηκε πλήρως από τους υφιστάμενους μετόχους της GH κατά την αναλογία τους στο μετοχικό της κεφάλαιο. Συγκεκριμένα η Εταιρεία και η Grivalia κατέβαλαν € 15 εκατ. εκάστη και τα επιπλέον €30,0 εκ. συνεισέφερε ο Νέος Επενδυτής. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης, το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται πλέον σε €180,0 εκ. και θα χρησιμοποιηθεί για την απρόσκοπτη εκτέλεση του επενδυτικού της σχεδίου.

Οι τρεις μέτοχοι λαμβάνουν όλες τις σημαντικές αποφάσεις με ομοφωνία. Η Εταιρεία αξιολόγησε τη φύση της επένδυσης της και αποφάσισε ότι αποτελεί επένδυση σε κοινοπραξία, η οποία λογίζεται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομειώσεις.

Το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου GH ανέρχεται κατά την 31.12.2018 σε ποσό €338.528 (2017: €178.492 χιλ.) και €103.214 χιλ. (2017:€3.922 χιλ.) αντίστοιχα. Τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου GH μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας ανέρχονται σε ποσό €191.316 χιλ. (2017: €140.721 χιλ.).

Τα σημαντικότερα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορούν στα ιδιοχρησιμοποιούμενα του ακίνητα ποσού €137.229 χιλ. ,στα επενδυτικά του ακίνητα ποσού €114.162 χιλ. (2017: €88.098 χιλ.) και στα τραπεζικά του διαθέσιμα ποσού €48.823 χιλ. (2017: €63.363 χιλ.).

Διαχείριση Ασφαλιστικών και Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων

Η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων θεωρείται από την Εταιρεία βασικός παράγοντας για τον περιορισμό τους και την προστασία τόσο των ασφαλισμένων όσο και των μετόχων. Οι ακολουθούμενες πρακτικές και μεθοδολογίες αποσαφηνίζουν το πλαίσιο υιοθετώντας παράλληλα τις απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής.

Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων αξιολογείται και εξελίσσεται διαρκώς λαμβάνοντας υπόψη τη βάση των ιστορικών δεδομένων της Εταιρείας, τη δυναμική των αγορών και την εναρμόνιση της με τις εποπτικές απαιτήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων η οποία εποπτεύει και καθοδηγεί όλες τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε στενή συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη στρατηγική όπου προσδιορίζεται η διάθεση ανάληψης κινδύνων καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης υποστηριζόμενο από τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων υπηρετούν όλες οι οργανωτικές μονάδες της Εταιρείας που εντάσσονται στην πρώτη γραμμή άμυνας (1st line of defense), η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων, η Αναλογιστική Λειτουργία και η Λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης που εντάσσονται στη δεύτερη γραμμή άμυνας (2nd line of defense), καθώς και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (3rd line of defense).

Η Εταιρεία λόγω της φύσης των εργασιών της εκτίθεται στους ακόλουθους κινδύνους: ασφαλιστικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, το λειτουργικό κίνδυνο, τον κίνδυνο συγκέντρωσης, το στρατηγικό κίνδυνο και το κίνδυνο φήμης.

A. Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο και συνίσταται στην πιθανότητα να επέλθει το ασφαλιστικό γεγονός καθώς και στην αβεβαιότητα του ποσού της επερχόμενης αποζημίωσης. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος εκδηλώνεται στο χαρτοφυλάκιο της Εταιρείας, το οποίο αποτελείται από κατηγορίες προϊόντων προστασίας και αποταμίευσης (ατομικά και ομαδικά συμβόλαια).

Οι κυριότεροι ασφαλιστικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία (μέσω των παραδοσιακών προϊόντων ασφάλισης ζωής και συμβολαίων DAF) είναι:

Κίνδυνος θνησιμότητας: συνίσταται στον κίνδυνο ο πραγματικός αριθμός των θανάτων να είναι υψηλότερος από τον αναμενόμενο αυξάνοντας τις αποζημιώσεις.

Κίνδυνος μακροβιότητας: σχετίζεται με μελλοντικές ζημιές και καταβολή αποζημιώσεων οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές αποζημιώσεις που θα καταστούν πληρωτέες στο μέλλον εάν οι ασφαλισμένοι ζήσουν περισσότερο από το αναμενόμενο.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Κίνδυνος ακύρωσης/μη ανανέωσης: προκύπτει από την αβεβαιότητα στην συμπεριφορά των ασφαλισμένων. Για τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας επηρεάζεται και από το δικαίωμα των ασφαλισμένων να καταβάλλουν μειωμένα ασφάλιστρα ή/και να ακυρώσουν το συμβόλαιο. Ως εκ τούτου, το μέγεθος του κινδύνου εξαρτάται και από τη συμπεριφορά του ασφαλισμένου. Οι συμπεριφορές των ασφαλισμένων επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των συνθηκών που επικρατούν στην οικονομία και στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Νοσηρότητα/ανικανότητα: συνίσταται στον κίνδυνο να καταβληθούν περισσότερες από τις αναμενόμενες αποζημιώσεις συνεπεία αύξησης της συχνότητας και της σφοδρότητας των αποζημιώσεων για ανικανότητα και ασθένεια.

Κίνδυνος εξόδων: προκύπτει από το γεγονός της χρονικής αναντιστοιχίας και / ή του ύψους των εξόδων σε σχέση αυτό που είχε εκτιμηθεί κατά την τιμολόγηση των προϊόντων.

Καταστροφικός κίνδυνος: προκύπτει από την επέλευση ενός γεγονότος που έχει μικρή πιθανότητα να συμβεί αλλά μεγάλη σφοδρότητα κατά την επέλευσή του με αποτέλεσμα να προκύπτει σημαντική απόκλιση στις αποζημιώσεις σε σχέση με τις αναμενόμενες. Εν γένει, η συχνότητα και σφοδρότητα καταστροφικών γεγονότων είναι απρόβλεπτη.

Διαχείριση των ασφαλιστικών κινδύνων

Η σωστή τιμολόγηση, η διαδικασία ανάληψης, η αντασφάλιση, η διαχείριση απαιτήσεων και η διαφοροποίηση αποτελούν τις κυριότερες ενέργειες για τον μετριασμό του ασφαλιστικού κινδύνου. Προσφέροντας μια σειρά διαφορετικών ασφαλιστικών προϊόντων σε όλους τους κινδύνους ζωής, ανικανότητας και υγείας, η Εταιρεία μειώνει την πιθανότητα ένα μεμονωμένο γεγονός να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική τής κατάσταση.

Η Εταιρεία, προκειμένου να παρακολουθεί τους ασφαλιστικούς κινδύνους, επανεξετάζει τις υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν -θνησιμότητα, απόδοση επενδύσεων, έξοδα- κατά την τιμολόγηση προϊόντων χρησιμοποιώντας στατιστικές και αναλογιστικές μεθόδους. Σε συνδυασμό με άλλες υποθέσεις όπως την ακυρωσιμότητα και το ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης, διενεργείται έλεγχος επάρκειας των τεχνικών αποθεμάτων.

Επιπρόσθετα, συνάπτονται αντασφαλιστικές συμβάσεις ώστε να περιορίζεται η συνολική έκθεση της Εταιρείας σε κινδύνους αλλά και για να μειώνεται η μεταβλητότητα των αποζημιώσεων και να ενισχύεται η οργανική της κερδοφορία.

B. Κίνδυνος Αγοράς

Κίνδυνος αγοράς (επενδυτικός κίνδυνος) είναι ο κίνδυνος ζημίας ή δυσμενούς μεταβολής στην οικονομική κατάσταση μιας επιχειρηματικής οντότητας, ο οποίος προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τις διακυμάνσεις στο επίπεδο και τη μεταβλητότητα των αγοραίων τιμών των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος επιτοκίου: Ορίζεται ο κίνδυνος που προκύπτει από την αλλαγή στην κατεύθυνση, τη διακύμανση ή τη συσχέτιση των επιτοκίων, το σχήμα της καμπύλης αποδόσεων καθώς και τη διαφορά μεταξύ των διαφορετικών επιτοκίων που επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Ορίζεται ο κίνδυνος που προκύπτει από την αλλαγή στην κατεύθυνση, τη διακύμανση ή τη συσχέτιση των συναλλαγματικών ισοτιμιών που επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας.

Μετοχικός κίνδυνος: η Εταιρεία, κατέχοντας θέσεις σε μετοχές και μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια, εκτίθεται σε μετοχικό κίνδυνο που οφείλεται στις διακυμάνσεις των τιμών τους.

Κίνδυνος συγκέντρωσης στον κίνδυνο αγοράς: η Εταιρεία, εκτίθεται σε αυτό τον κίνδυνο λόγω των τοποθετήσεων της σε μεμονωμένους εκδότες π.χ. για προθεσμιακές καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές, κλπ.

Διαχείριση των κινδύνων αγοράς

Από ποσοτική άποψη, η Εταιρεία παρακολουθεί σε συνεχή βάση τον κίνδυνο αγοράς, με μέτρα που καθορίζονται στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνου της. Η στρατηγική της Εταιρείας έναντι του κινδύνου αγοράς επικεντρώνεται κυρίως στην επίτευξη των επιδιωκόμενων ετήσιων επενδυτικών αποδόσεων πέραν του ελάχιστου εγγυημένου τεχνικού επιτοκίου όπως απορρέει από το χαρτοφυλάκιο των υποχρεώσεων. Για το σκοπό αυτό:

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

- Έχει συσταθεί η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων (αφορά στις Ελληνικές Εταιρείες), αρμόδια μεταξύ άλλων να διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων
- Έχει διαμορφωθεί και ακολουθείται Επενδυτική Πολιτική, η οποία διέπει τις επενδυτικές δραστηριότητες της Εταιρείας
- Παρακολουθείται η έκθεση του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων σε κάθε υπό-ενότητα του κινδύνου αγοράς κι έχουν θεσπιστεί όρια ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

Για την παρακολούθηση και μέτρηση των κινδύνων αγοράς, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα προαναφερόμενα όρια κινδύνου, εφαρμόζει τη μεθοδολογία Αξία σε Κίνδυνο (Var: Value at Risk), παρακολουθεί μέτρα όπως τυπική απόκλιση και πραγματοποιεί προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων για τον υπολογισμό των πιθανών ζημιών σε περίπτωση μη ομαλών συνθηκών της αγοράς ή αναλύσεις ευαισθησίας παρακολουθώντας τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Γ. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης των οικονομικών του υποχρεώσεων. Η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο ο οποίος προέρχεται κυρίως από τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία: ομολογίες, απαιτήσεις αντασφάλισης, απαιτήσεις ασφαλιστρών και ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα.

Ως **πιστωτικός κίνδυνος από ομολογίες** νοείται η αδυναμία ενός εκδότη να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις και να καταβάλει τα κουπόνια και την ονομαστική αξία της ομολογίας στη λήξη της.

Ως πιστωτικός κίνδυνος **από απαιτήσεις αντασφάλισης** νοείται η αδυναμία ενός αντασφαλιστή να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις. Η Εταιρεία, στο πλαίσιο διαχείρισης των ασφαλιστικών κινδύνων συνάπτει αντασφαλιστικές συμφωνίες με διάφορους αντασφαλιστές και ως εκ τούτου εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο. Παρ' ότι με αυτές τις συμφωνίες αντιμετωπίζεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, οι απαιτήσεις από τους αντασφαλιστές εκθέτουν την Εταιρεία σε ενδεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο.

Ως πιστωτικός κίνδυνος από **απαιτήσεις ασφαλιστρών** νοείται η αδυναμία ενός διαμεσολαβούντα να αποδώσει τα ασφάλιστρα που έχει εισπράξει από τον πελάτη στην Εταιρεία.

Τέλος, η Εταιρεία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο μέσω των θέσεων της σε **ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**.

Διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου

Ως μέτρο αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου χρησιμοποιείται η πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλομένου, όπως αυτή προκύπτει από Πιστοποιημένους Οίκους αξιολόγησης, χωρίς η Εταιρεία να προβαίνει σε δική της αξιολόγηση.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας είναι επαρκές και ότι οι εν λόγω συμβάσεις υποστηρίζονται από φερέγγυους αντασφαλιστές. Στο πλαίσιο αυτό έχουν θεσπιστεί αυστηρές αρχές για την επιλογή των αντασφαλιστών, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό αξιολόγησης από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης.

Δ. Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την αδυναμία της επιχείρησης να ρευστοποιήσει επενδύσεις και άλλα περιουσιακά στοιχεία, προκειμένου να διακανονίσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές καταστούν απαιτητές.

Παράγοντες όπως μια χρηματοπιστωτική κρίση ή μια πανδημία, δυνητικά θα μπορούσαν να επηρεάσουν την συμπεριφορά των ασφαλισμένων ώστε να προκληθεί έλλειψη ρευστότητας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, αναμένεται οι πελάτες να προχωρήσουν σε μαζικές εξαγορές των συμβολαίων τους και ως εκ τούτου αναμένονται σημαντικές ταμειακές εκροές για την Εταιρεία. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί πιθανή έλλειψη ρευστότητας, η Εταιρεία διατηρεί επαρκή περιουσιακά στοιχεία άμεσα ρευστοποιήσιμα καθώς και αντασφαλιστικές συμβάσεις που καλύπτουν καταστροφικούς κινδύνους πανδημίας. Η ρευστότητα της παρακολουθείται στενά σε καθημερινή βάση.

Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας

Η διαδικασία διαχείρισης της ρευστότητας της Εταιρείας συνίσταται στην παρακολούθηση της χρονικής αντιστοιχίας των ταμειακών εισροών και εκροών, όπως επίσης και στη διασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υψηλή εμπορευσιμότητα τα οποία είναι εύκολο να ρευστοποιηθούν για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Σημειώνεται ότι υφίσταται Πολιτική Επενδύσεων, η οποία παραθέτει τον ορισμό των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων και το πλαίσιο της αποτελεσματικής διαχείρισης της ρευστότητας της Εταιρείας. Επίσης, μέσω της πολιτικής Αντιστοίχισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALM), παρακολουθείται η συσχέτιση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και ο συγχρονισμός τους τόσο σε επίπεδο χρηματοροών όσο και σε επίπεδο οικονομικής διάρκειας (duration).

Ε. Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών, ανθρώπων, συστημάτων και/ή εξωτερικών γεγονότων. Είναι εγγενής σε κάθε λειτουργία και επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας. Για τη διαχείρισή του απαιτείται ένα αποτελεσματικό Σύστημα προκειμένου να εντοπίζονται τα σημεία έκθεσης και να αξιολογείται/ ποσοτικοποιείται η έκθεση αυτή, να αναγνωρίζονται οι εκδηλώσεις γεγονότων λειτουργικού κινδύνου, να ορίζονται τα όρια ανοχής και όπου απαιτείται να μειώνεται η έκθεση στα αποδεκτά επίπεδα.

Η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του έχει διαμορφώσει το κατάλληλο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων με μεθοδολογίες, αρχές διακυβέρνησης, πολιτικές και διαδικασίες που επιτρέπουν την αποτελεσματική αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά των κινδύνων (στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί στο άμεσο μέλλον). Το προαναφερθέν πλαίσιο ενσωματώνεται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην εταιρική κουλτούρα ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση για το λειτουργικό κίνδυνο.

Το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Εταιρείας περιλαμβάνει μεθοδολογίες που αφορούν: στην Αυτό-αξιολόγηση Κινδύνων και Ελέγχων (Risk Control Self-Assessment), στην αξιολόγηση σεναρίων, στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην αξιολόγηση της έκθεσης στον κίνδυνο της Απάτης (FRA), στην αξιολόγηση των σχέσεων εξωτερικής ανάθεσης εργασιών (τόσο πριν την απόφαση για εξωπορισμό όσο και κατά τη διάρκεια της συμφωνίας), στη διαχείριση γεγονότων λειτουργικού κινδύνου (λειτουργικές ζημιές) που περιλαμβάνει αιτιώδη ανάλυσή τους. Το Πλαίσιο αυτό περιγράφεται σε αντίστοιχα εγκεκριμένα έγγραφα όπως μεθοδολογίες, διαδικασίες ή/και Πολιτικές.

Η στρατηγική της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων, περιλαμβάνει:

- Την δημιουργία του προαναφερθέντος Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, διαμορφώνοντας μια ξεκάθαρη δομή ανάθεσης ρόλων, αρμοδιοτήτων και ευθυνών της διοίκησης και του προσωπικού.
- Την εκτέλεση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:
  - ✓ αυτό-αξιολόγηση των κινδύνων και των ελέγχων (RCSA), αξιολόγηση των σχέσεων εξωτερικής ανάθεσης (ORA) και αξιολόγηση της έκθεσης στον κίνδυνο της απάτης (FRA)
  - ✓ διατήρηση αρχείων καταγραφής των εσωτερικών λειτουργικών ζημιών και των αιτιών επέλευσής τους καθώς και ανάλυση εξωτερικών λειτουργικών γεγονότων,
  - ✓ καθιέρωση και παρακολούθηση βασικών δεικτών κινδύνου (KRIs),
  - ✓ θέσπιση και καταγραφή των διαδικασιών διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων,
  - ✓ ανάπτυξη και ανάλυση του κατάλληλου συνόλου σεναρίων, με τα οποία εξετάζεται η πιθανή έκθεση σε μια από τις κατηγορίες λειτουργικού κινδύνου
  - ✓ αναγνώριση, επιμέτρηση και μείωση (όταν κρίνεται αναγκαίο) αναδυόμενων κινδύνων
  - ✓ ενίσχυση την ευαισθητοποίησης για τους λειτουργικούς κινδύνους στην Εταιρεία.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαιτήσης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαιτήσης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στην Εποπτική Αρχή. Επιπλέον, έχει αναπτυχθεί μια εσωτερική διαδικασία υπολογισμού «έγκαιρης προειδοποίησης» όπου η κεφαλαιακή επάρκεια SCR εκτιμάται σε καθημερινή και μηνιαία βάση, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς για την αξιολόγηση του δείκτη κάλυψης φερεγγυότητας. Ο βασικός στόχος είναι να εξασφαλιστεί η έγκαιρη δράση της Διοίκησης όποτε κρίνεται απαραίτητο.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαιτήση Φερεγγυότητας (SCR).

Εργασιακά θέματα

Οι εργαζόμενοι της Εταιρείας αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο για την επιτυχία και την εξέλιξη της. Την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία απασχολούσε 148 εργαζομένους. Η κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού ως προς την ηλικία και το φύλο αναδεικνύει την προάσπιση των ίσων ευκαιριών που προσβέει η Εταιρεία. Συγκεκριμένα, στην Εταιρεία η κατανομή ανά φύλο είναι ισορροπημένη, με το ποσοστό των γυναικών να διαμορφώνεται στο 46% του συνόλου των εργαζομένων.

Η Εταιρεία δεσμεύεται στην παροχή ίσων ευκαιριών εργασίας και στη συμμόρφωση με την σχετική με τις ευκαιρίες στον εργασιακό χώρο νομοθεσία. Η Εταιρεία απορρίπτει κάθε μορφή κοινωνικού αποκλεισμού και δεσμεύεται στην παροχή ίσων ευκαιριών εργασίας, εκπαίδευσης και ανάπτυξης σε όλους, ανεξαρτήτως δημογραφικών, κοινωνικών και άλλων χαρακτηριστικών και πτυχών, διαφορετικότητας ή μειονεκτικότητας, και βασισμένη αποκλειστικά στην αντικειμενική αξιολόγηση των ικανοτήτων και άλλων σχετικών με την εργασιακή απόδοση κριτηρίων.

Η εκπαίδευση και η υψηλή κατάρτιση των ανθρώπων μας αποτελεί σημαντικό πυλώνα για την Εταιρεία. Συγκεκριμένα, εκτιμώνται και αναδεικνύονται οι ικανότητες, η τεχνογνωσία και η εξειδίκευση των εργαζομένων, χαρακτηριστικά που συντελούν στην επιτυχία και τη διαφοροποίηση της Εταιρείας από τον ανταγωνισμό. Μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης που είναι συνδεδεμένα με τη στρατηγική της Εταιρείας και τους προσωπικούς στόχους κάθε εργαζομένου, ενισχύονται οι δεξιότητες και οι δυνατότητες εργασιακής εξέλιξης του. Η αξιολόγηση της απόδοσης γίνεται με ένα σύγχρονο εργαλείο το οποίο διασφαλίζει τον αξιοκρατικό χαρακτήρα, τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα της διαδικασίας.

Η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ανταγωνιστικότητα και τις τάσεις της αγοράς, αναθεωρεί σε τακτά διαστήματα το πλαίσιο αμοιβών και παροχών προς τους εργαζομένους με σκοπό την προσέλκυση, διακράτηση και υποκίνηση του ανθρώπινου δυναμικού της. Οι βασικές αρχές του πλαισίου αμοιβών και παροχών, οι οποίες διασφαλίζουν την ευθυγράμμιση των ατομικών στόχων των εργαζομένων με τη στρατηγική της Εταιρείας καθώς και τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, είναι η διασφάλιση ότι οι αποδοχές είναι επαρκείς για τη διακράτηση και προσέλκυση στελεχών με την κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρία, η διασφάλιση της εσωτερικής ισορροπίας μεταξύ των μονάδων του οργανισμού, η αποφυγή ανάληψης υπερβολικών κινδύνων και η σύνδεση των αμοιβών με την αξιολόγηση σε βάθος χρόνου των επιτευχθέντων επιδόσεων.

Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, αποτελούν για την Εταιρεία ύψιστη προτεραιότητα, με σκοπό να καταστεί ασφαλής η εργασία, να βελτιωθεί η ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων και να προληφθούν συναφείς κίνδυνοι. Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία προάγει την υγεία και την ασφάλεια επιβλέποντας την ορθή εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων, τις συνθήκες εργασίας και την τήρηση των κανόνων μέσα από ένα οργανωμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων. Παράλληλα, ενθαρρύνεται η επιμόρφωση των εργαζομένων με εκπαιδεύσεις σε θέματα πυρασφάλειας και εκκένωσης των χώρων. Η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων αποτελούν κομμάτι της εταιρικής κουλτούρας και εξασφαλίζεται σε όλες τις πτυχές της εργασίας.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Δεν υφίστανται σημαντικά οφισγενή γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού εξετάσει το θέμα του διορισμού των εξωτερικών ελεγκτών, για τη χρήση 2018 θα προτείνει ελεγκτική Εταιρεία στην επερχόμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2019. Η Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει για την επιλογή της ελεγκτικής Εταιρείας και θα καθορίσει την αμοιβή.

Λοιπές πληροφορίες

Περιβαλλοντικά θέματα: Λόγω της φύσης των εργασιών της η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά θέματα, καθότι ως Εταιρεία ασφαλιστικών εταιρειών δεν προβαίνει στην κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων φυσικών πόρων όπως συμβαίνει από εταιρίες άλλων κλάδων.

Υποκαταστήματα: Η Εταιρεία δεν διατηρεί υποκαταστήματα.

Ίδιες μετοχές: Η Εταιρεία δεν κατέχει Ίδιες Μετοχές.

Προοπτικές για το 2019

Η επιτυχής ολοκλήρωση και η έξοδος από το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, αναμένεται να συμβάλει θετικά στην διατήρηση των θετικών ρυθμών ανάπτυξης. Συγκεκριμένα ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί σε υψηλά (για την χώρα) ποσοστά κοντά στο 2%. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εφαρμογή των μέτρων που δεσμεύτηκε η ελληνική κυβέρνηση όσον αφορά στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Εφαρμογής 2019 – 2022.

Οι εξελίξεις αυτές καθώς και η περαιτέρω χαλάρωση των περιορισμών κεφαλαίων (capital controls) αναμένεται να εδραιώσουν την επάνοδο του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης.

Μετά από οκτώ χρόνια προσπαθειών για δημοσιονομική προσαρμογή, ο κυρίαρχος στόχος της οικονομικής πολιτικής είναι πλέον η προσέλευση των επενδύσεων, η αύξηση της παραγωγής, η μείωση της ανεργίας και η επιστροφή της οικονομίας σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, οι προσδοκίες για την προοπτική της ασφαλιστικής αγοράς είναι θετικές. Έχοντας καταφέρει να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες, διαφαίνεται ότι ο ασφαλιστικός κλάδος είναι έτοιμος να βιώσει ανάπτυξη και να δημιουργήσει αξία για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, ασφαλισμένους, ασφαλιστές, εργαζόμενους, μετόχους, κοινωνία.

Στη χρήση 2019, η Εταιρεία εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να παρουσιάζει αναπτυξιακή πορεία. Επιπρόσθετα, η μετάβαση του Ομίλου Eurolife ERB, σε έναν από τους κορυφαίους διεθνείς ομίλους, τον Όμιλο της Fairfax, έχει προσδώσει μία νέα δυναμική η οποία θα συντελέσει στην παρουσίαση νέων προϊόντων και στην εξέλιξη των ήδη υπάρχοντων, αξιοποιώντας στο έπακρο την τεχνογνωσία που παρέχεται από τον νέο μέτοχο καθώς και την σημαντική αναβάθμιση των συστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες.

Η Εταιρεία συνεχίζει να επενδύει και να έχει ως προτεραιότητα τον ψηφιακό μετασχηματισμό, (Eurolife 2.0, Eurolife Partners (portal συνεργατών) κ.α. Το Eurolife Partners αποτελεί έναν διαδικτυακό χώρο με μοναδικές δυνατότητες και πλεονεκτήματα που δημιουργήθηκε με βάση τις πραγματικές και σύγχρονες ανάγκες των συνεργατών της Eurolife ERB. Πολύ σημαντικές επίσης στρατηγικές συνεργασίες συνεχίζονται από την Εταιρεία με στόχο την μετάβαση της έντυπης επικοινωνίας στην ψηφιακή εποχή. Ειδικότερα, μέσα από τις νέες αυτές συνεργασίες, στο εξής και σταδιακά, η δημιουργία όλων των ασφαλιστικών εγγράφων θα παράγεται ηλεκτρονικά σε ελάχιστα δευτερόλεπτα ανεξαρτήτως του τρόπου αξιοποίησής τους (ηλεκτρονική προβολή, αποστολή ή εκτύπωση).

Για το 2019, με την αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων διαθέσιμων τεχνολογιών και πρακτικών η Εταιρεία έχει θέσει ως στόχο να συνεχίσει την πλήρη αναβάθμιση του συνόλου των εργασιών της, την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και των συνεργατών με απώτερο σκοπό να παρέχει ουσιαστική και αποτελεσματική ασφάλεια στους πελάτες.

Η Εταιρεία αναμένεται να επωφεληθεί περαιτέρω και από τις σημαντικές διαρθρωτικές τάσεις που εκτιμάται ότι θα επικρατήσουν στην αγορά, οι οποίες σχετίζονται άμεσα αφενός με τον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και την ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης του κοινού και αφετέρου με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις που απορρέουν από το νέο εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητα II. Οι διαθέσιμες παροχές κοινωνικής ασφάλισης αναμένεται να συνεχίσουν να φθίνουν λόγω των δημοσιονομικών πιέσεων που επιβάλλει ο κρατικός προϋπολογισμός, γεγονός το οποίο αναμένεται να προκαλέσει μεγαλύτερη ζήτηση για ιδιωτική ασφάλιση και ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης στο καταναλωτικό κοινό. Παράλληλα, οι αυξημένες απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου θα επηρεάσουν την ζήτηση των ασφαλισμένων, οι οποίοι τείνουν να στραφούν προς τις οικονομικά ισχυρές, αξιόπιστες και φερέγγυες εταιρείες από τις οποίες θα μπορούν να λάβουν παροχές υψηλού επιπέδου.

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου
Θεόδωρος Καλαντώνης
Άγγελος Ανδρουλιδάκης
Alberto Lotti
Irena Germanoviciute
Wade Sebastian Burton
Νικόλαος Δελένδας
Αμαλία Μόφορη
Βασίλειος Νικηφοράκης

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος

Αθήνα, 19 Απριλίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής»

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» (Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 33 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύριο θέμα ελέγχου	Οι διαδικασίες που ακολουθήσαμε για την αντιμετώπιση του κύριου θέματος ελέγχου
<p>Εκτίμηση μαθηματικών αποθεμάτων κλάδου ζωής</p> <p>Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας από μαθηματικά αποθέματα κλάδου ζωής, οι οποίες επιμετρώνται με βάση το ΔΠΧΑ 4, περιλαμβάνουν υποχρεώσεις που αφορούν το εκτιμώμενο κόστος διακανονισμού των παροχών και αποζημιώσεων που σχετίζονται με ατομικά συμβόλαια ασφαλίσεων ζωής. Συγκεκριμένα, τα μαθηματικά αποθέματα κλάδου ζωής κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 ανέρχονται σε ποσό €1.840 εκ. και συνιστούν το 82% των συνολικών υποχρεώσεων της Εταιρείας.</p> <p>Από το ποσό των €1.840 εκ., ποσό €71 εκ. ή το 4% των μαθηματικών αποθεμάτων κλάδου ζωής αφορά σε πρόσθετα αποθέματα επάρκειας (LAT), ενώ το υπόλοιπο ποσό αφορά σε αποθέματα ατομικών ασφαλίσεων ζωής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4364/2016.</p> <p>Η εκτίμηση αυτών των υποχρεώσεων ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας και απαιτεί από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει μια σειρά παραδοχών, οι οποίες χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας. Μικρές μεταβολές σε αυτές τις παραδοχές ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την εκτίμηση αυτών των υποχρεώσεων.</p> <p>Εστίασαμε σε αυτήν την υποχρέωση λόγω της σημαντικότητας του υπολοίπου, της χρήσης σύνθετων μεθοδολογιών, οι οποίες στηρίζονται σε οικονομικά και δημογραφικά δεδομένα, καθώς και της χρήσης παραδοχών που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας.</p> <p>Συγκεκριμένα, οι σημαντικές παραδοχές, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες σε μεταβολές, είναι οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό ακυρώσεων, που είναι ένας από τους σημαντικότερους λόγους που οδηγεί στη σταδιακή μείωση των εν ισχύ συμβολαίων και ο οποίος θα μπορούσε ενδεχομένως να επηρεάσει θετικά ή αρνητικά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές, ανάλογα με την κερδοφορία κάθε προϊόντος. • Το ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς κατά τη συνταξιοδότηση, το οποίο επηρεάζει 	<p>Οι διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε σχετικά με την εκτίμηση των υποχρεώσεων υποστηρίχθηκε από εσωτερικούς αναλογιστές που εξειδικεύονται στις ασφάλειες ζωής και περιλάμβαναν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελέγξαμε τα δεδομένα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών και στις μελέτες εμπειρίας, οι οποίες υποστηρίζουν τις αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν. • Συγκρίναμε τη μεθοδολογία, τα μοντέλα και τις σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν με τις αναγνωρισμένες αναλογιστικές πρακτικές και αξιολογήσαμε όλα τα παραπάνω με βάση τη γνώση μας για τον κλάδο και τη σχετική μας εμπειρία. • Πραγματοποιήσαμε διαδικασίες ανεξάρτητης επαλήθευσης μοντέλων, σε δειγματοληπτική βάση, συμπεριλαμβάνοντας αναλυτικούς ανεξάρτητους επανυπολογισμούς σε επιλεγμένα συμβόλαια και προϊόντα, ώστε να εξετάσουμε την ορθότητά τους. <p>Πιο συγκεκριμένα, οι σημαντικές παραδοχές στις οποίες επικεντρωθήκαμε είναι οι ακόλουθες:</p> <p>Ποσοστό ακυρώσεων</p> <p>Εξετάσαμε τις μελέτες διατηρησιμότητας για κάθε κανάλι διανομής προϊόντων, για να αξιολογήσουμε κατά πόσο τα μακροπρόθεσμα χαρακτηριστικά ακύρωσης των συμβολαίων αντανακλώνται κατάλληλα, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εξωτερικούς ή εσωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ασφαλισμένων. Επιπλέον, αξιολογήσαμε εάν οι σημαντικές κρίσεις που επηρέασαν τη διαμόρφωση των παραδοχών ακύρωσης, είναι εύλογες.</p> <p>Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς</p> <p>Εξετάσαμε τις μελέτες που μας παρείχε η εταιρεία τόσο για συμβόλαια περιοδικού όσο και εφάπαξ ασφαλιστρού, για να αξιολογήσουμε κατά πόσο τα μακροπρόθεσμα χαρακτηριστικά εξαγοράς των συμβολαίων αντανακλώνται κατάλληλα, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εξωτερικούς ή εσωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ασφαλισμένων.</p>

την έκθεση της εταιρείας στον κίνδυνο μακροβιότητας και παρέχεται μόνο στα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Η Εταιρεία βάσει της εμπειρίας των τελευταίων 5 ετών, εκτιμά το ποσοστό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν την καταβολή εφάπαξ ποσού στην έναρξη της συνταξιοδότησης.

- Η καμπύλη επιτοκίων, η οποία χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, και η οποία βασίζεται στην καμπύλη άνευ κινδύνου επιτοκίων, όπως δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), προσαρμοσμένη ώστε να λαμβάνει υπ' όψη την υφιστάμενη σύνθεση και τις αναμενόμενες αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου.
- Τα έξοδα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι παραδοχές αυτές βασίζονται στα τρέχοντα έξοδα της Εταιρείας αναπροσαρμοσμένα με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό. Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει μοντέλο ανάλυσης εξόδων βάσει του οποίου τα έξοδα διαχωρίζονται σε ελαστικά και ανελαστικά, πρόσκτησης και διατήρησης, και στη συνέχεια επιμερίζονται σε ομάδες προϊόντων. Τα αποτελέσματα του μοντέλου χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των παραδοχών που λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση των μελλοντικών εξόδων.

Οι σχετικές παραδοχές και εκτιμήσεις γνωστοποιούνται στις σημειώσεις 3, 4.2 και 20 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Επιπλέον, αξιολογήσαμε εάν οι σημαντικές κρίσεις που επηρέασαν τη διαμόρφωση των παραδοχών, είναι εύλογες.

Καμπύλη επιτοκίων

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για τον προσδιορισμό των καμπυλών επιτοκίων, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν κατά την προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Εξετάσαμε τις πραγματικές αποδόσεις των χαρτοφυλακίων σε συνδυασμό με την αναντιστοιχία των ταμειακών ροών μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και τον συνεπαγόμενο πιστωτικό κίνδυνο που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό των επιτοκίων προεξόφλησης.

Έξοδα

Εξετάσαμε την κατανομή των εξόδων για να αξιολογήσουμε κατά πόσο κατάλληλα αντανακλά τα μακροπρόθεσμα χαρακτηριστικά των εξόδων των συμβολαίων. Αξιολογήσαμε εάν οι σημαντικές κρίσεις που λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση των παραδοχών, συμπεριλαμβανομένων του διαχωρισμού μεταξύ εξόδων πρόσκτησης (νέα συμβόλαια) και εξόδων διατήρησης, καθώς και του μερισμού των εξόδων σε διαφορετικά προϊόντα με βάση την εμπειρία της τρέχουσας χρήσης, είναι εύλογες.

Από τις διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε προέκυψε ότι οι σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των υποχρεώσεων από ατομικά συμβόλαια ασφαλίσεων ζωής είναι εύλογες. Επίσης, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες και τα μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν συνάδουν με τα πρότυπα του κλάδου και αντανακλούν το είδος και τα χαρακτηριστικά του κινδύνου των ασφαλιστήριων συμβολαίων της Εταιρείας.

Τέλος, διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 αντιστοιχούν στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Eurolife ERB Ανώνυμη Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» και το περιβάλλον της, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τις δραστηριότητές της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 24^η Ιουνίου 1999 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 20 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Χαλάνδρι, 22 Απριλίου 2019
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
Αρ Μ ΣΟΕΛ 17701

	Σημ.	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	5	793	617
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	1.710	1.415
Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης ασφαλιστηρίων συμβολαίων επομένων χρήσεων (Μ.Ε.Π.)	7	24.813	20.780
Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες	8	19.419	19.419
Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες	8	45.000	30.000
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:			
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	10	116.522	125.112
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	11	942.989	715.242
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση	12	1.293.300	1.498.719
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη Λήξη	13	-	19.594
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		-	18.561
Χρεώστες ασφαλιστρών	14	5.754	7.034
Λοιπές απαιτήσεις	15	5.539	10.544
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	16	17.075	16.960
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	17	126.069	76.521
Σύνολο Ενεργητικού		2.598.983	2.560.519
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	18	29.134	29.134
Διαφορά μετοχών υπέρ το άρτιο	18	79.014	79.014
Αποθεματικά	19	146.112	318.563
Αποτελέσματα εις νέον		105.744	35.340
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		360.004	462.051
Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	20	2.116.211	1.921.858
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
- Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	21	10.652	10.197
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	22	509	486
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	9	33.252	92.759
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		45.597	-
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	23	32.757	73.168
Σύνολο Υποχρεώσεων		2.238.978	2.098.468
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		2.598.983	2.560.519

Αθήνα, 19 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 28 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

	Σημ.	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>			
Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα		366.859	396.147
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών		(602)	(366)
Ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα		366.257	395.782
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα		(12.859)	(12.741)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα	24	353.398	383.040
Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών	25	5.743	9.340
Έσοδα επενδύσεων	26	68.575	83.844
Έσοδα από Θυγατρικές		-	1.463
Κέρδη από πώληση επενδύσεων	27	147.321	964
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	28	(190)	11.290
Λοιπά έσοδα	29	1.358	9.307
Σύνολο εσόδων		576.204	499.248
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	30	(200.654)	(198.544)
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές προς ασφαλισμένους	31	(165.213)	(209.585)
Αναλογία αντασφαλιστών επί ασφαλιστικών αποζημιώσεων	31	5.696	2.807
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων και αποζημιώσεων		(360.171)	(405.322)
Άμεσα έξοδα παραγωγής	32	(19.807)	(16.162)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	33	(27.372)	(28.136)
Κέρδη προ φόρων		168.854	49.629
Φόρος εισοδήματος	34	(56.110)	(14.289)
Κέρδη χρήσης		112.744	35.340

Αθήνα, 19 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΣΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 28 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

	Σημ.	Από 01/01 έως 31/12/2018		Από 01/01 έως 31/12/2017	
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>					
Κέρδη χρήσης		112.744		35.340	
Λοιπά εισοδήματα απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια:					
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση					
- Μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	19	(127.765)		214.912	214.912
			(127.765)		
Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:					
- Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	22	12	12	(20)	(20)
Λοιπά εισοδήματα		(127.753)		214.892	
Συνολικό εισόδημα μετά από φόρους		(15.009)		250.232	

Αθήνα, 19 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 28 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2018**Κέρδη χρήσης**

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους

Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους

Λοιπά εισοδήματα μετά από φόρο**Συνολικό εισόδημα μετά από φόρους**

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων

Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους

Διανομή προμερίσματος

Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους**Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018**

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2018	29.134	79.014	318.563	35.340	462.051
Κέρδη χρήσης	-	-	-	112.744	112.744
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους	-	-	(127.765)	-	(127.765)
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	12	-	12
Λοιπά εισοδήματα μετά από φόρο	-	-	(127.753)	-	(127.753)
Συνολικό εισόδημα μετά από φόρους	-	-	(127.753)	112.744	(15.009)
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων	-	-	3.362	(3.362)	-
Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους	-	-	(48.060)	(31.978)	(80.038)
Διανομή προμερίσματος	-	-	-	(7.000)	(7.000)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους	-	-	(44.698)	(42.340)	(87.038)
Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018	29.134	79.014	146.112	105.744	360.004

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2017**Κέρδη χρήσης**

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους

Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους

Λοιπά εισοδήματα μετά από φόρο**Συνολικό εισόδημα μετά από φόρους**

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων

Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων

Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους

Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους**Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017**

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2017	29.134	79.014	115.295	45.765	269.208
Κέρδη χρήσης	-	-	-	35.340	35.340
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους	-	-	214.912	-	214.912
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	(20)	-	(20)
Λοιπά εισοδήματα μετά από φόρο	-	-	214.892	-	214.892
Συνολικό εισόδημα μετά από φόρους	-	-	214.892	35.340	250.232
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων	-	-	23.293	(23.293)	-
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων	-	-	83	-	83
Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους	-	-	(35.000)	(22.472)	(57.472)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους	-	-	(11.624)	(45.765)	(57.389)
Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017	29.134	79.014	318.563	35.340	462.051

Οι σημειώσεις στις σελίδες 28 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σημ	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων	168.854	49.629
Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία:		
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	33 843	710
Μεταβολή λοιπών προβλέψεων	2.567	(7.957)
(Κέρδη) / Ζημίες από αποτίμηση επενδύσεων	29 190	(11.290)
Ασφαλιστικές προβλέψεις και μεταβολή στα αναπόσβεστα έξοδα πρόσκτησης	24,30,31,32 189.872	195.398
(Κέρδη) από πώληση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	-	(2)
(Κέρδη) από πώληση επενδύσεων	27 (147.321)	(964)
Έσοδα και έξοδα από τόκους, μερίσματα και λοιπά έσοδα επενδύσεων	26 (43.576)	(47.477)
Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι εντόκων γραμματίων	(24.999)	(36.367)
Μερίσματα από θυγατρικές	-	(1.463)
Προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις Λειτουργικές Δραστηριότητες:		
(Αγορές) χρηματοοικονομικών στοιχείων	(3.048.634)	(3.088.269)
Πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων	3.052.659	2.986.001
Μεταβολή στις λοιπές απαιτήσεις και χρεώστες ασφαλιστρών	8.018	24.211
Μεταβολή στις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις, επενδυτικές συμβάσεις και ασφαλιστικές προβλέψεις	(9.918)	1.474
Τόκοι εισπραχθέντες και καταβληθέντες και λοιπά έσοδα επενδύσεων	29.078	64.803
Καταβολή Φόρου Εισοδήματος	10.268	(48.345)
Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες	187.901	80.092
Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες		
Πωλήσεις ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	-	2
(Αγορές) ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	5,6 (1.315)	(930)
(Αύξηση) συμμετοχής σε κοινοπραξίες	8 (15.000)	(30.000)
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από θυγατρικές	-	1.463
Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(16.315)	(29.465)
Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες		
Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους	37 (122.038)	(22.472)
Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	(122.038)	(22.472)
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης	49.548	28.155
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	17 76.521	48.366
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	17 126.069	76.521

Οι σημειώσεις στις σελίδες 28 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Eurolife ERB A.E.A.Z. (η "Εταιρεία") έχει συσταθεί στην Ελλάδα και δραστηριοποιείται στον ασφαλιστικό τομέα παρέχοντας ασφαλιστικές υπηρεσίες που αφορούν σε παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής, ασφαλιστήρια συμβόλαια επενδυτικού χαρακτήρα καθώς και ομαδικά προϊόντα συνταξιοδότησης.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στη Αθήνα, Ελ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 33-35 & Κοραή 6-10, ΤΚ 105 64 (ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 121651960000), τηλ. (+30) 2109303900, www.eurolife.gr. Η Εταιρεία δραστηριοποιείται τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής της στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A.

Ο αριθμός του προσωπικού την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε 148 άτομα (2017 : 145).

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα κάτωθι μέλη:

Όνοματεπώνυμο

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου
 Θεόδωρος Καλαντώνης
 Άγγελος Ανδρουλιδάκης
 Alberto Lotti
 Irena Germanoviciute
 Wade Sebastian Burton
 Νικόλαος Δελένδας
 Αμαλία Μόφορη
 Βασίλειος Νικηφοράκης

Ιδιότητα

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
 Αντιπρόεδρος, μη Εκτελεστικό Μέλος
 Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
 Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
 Μη Εκτελεστικό μέλος
 Μη Εκτελεστικό Μέλος
 Εκτελεστικό Μέλος
 Εκτελεστικό Μέλος
 Εκτελεστικό Μέλος

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 19 Απριλίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου. Η Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών είναι θυγατρική της εταιρείας Costa Luxembourg Holding S.a r.l. ("Costa"), η οποία κατέχει το 80% του μετοχικού της κεφαλαίου. Η Costa εδρεύει στο Λουξεμβούργο και ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l. Το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατέχεται από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. (εφεξής «Eurobank») η οποία είναι συνδεδεμένο μέρος.

Δραστηριότητα της Εταιρείας

Η Εταιρεία προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ασφαλιστηρίων ζωής. Ο κλάδος ασφαλίσεων ζωής της Εταιρείας είναι οργανωμένος σε δύο βασικές κατηγορίες ασφαλιστικών προϊόντων ζωής: προστασία και αποταμίευσεις. Τα προσφερόμενα προϊόντα προστασίας περιλαμβάνουν ασφάλιση ζωής, ασφάλιση για ορισμένο χρονικό διάστημα, ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος, υγείας, ανικανότητας και ασφαλιστικά προϊόντα δανειολήπτη (ζωής/ανικανότητας). Τα προσφερόμενα προϊόντα αποταμίευσης περιλαμβάνουν προϊόντα ετησίων προσόδων, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις, παραδοσιακά ασφαλιστήρια μικτής ασφάλισης ζωής και ομαδικά προϊόντα συνταξιοδότησης. Τα προσφερόμενα προϊόντα ασφαλίσεων ζωής διανέμονται τόσο μέσω του τραπεζικού δικτύου της Eurobank, όσο και μέσω των καναλιών διανομής των συνεργατών διαμεσολαβητών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά την σύνταξη αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων) τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017, αντίστοιχα.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Στην χρήση 2018, η ελληνική οικονομία συνέχισε να κινείται σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 1,9% για το έτος 2018, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), παρουσιάζοντας αύξηση 0,4% σε σχέση με το οριστικό ποσοστό του 2017 (1,5%). Το 2018 είναι το πρώτο έτος από το 2010 στο οποίο δεν εφαρμόζεται Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής καθώς αυτό ολοκληρώθηκε και επίσημα τον Αύγουστο του ίδιου έτους. Η ελληνική οικονομία δείχνει σημάδια διατηρήσιμης ανάπτυξης και η πρόσβαση στις αγορές αποκαθίσταται, όπως επιβεβαιώθηκε και από την επιτυχή έκδοση του 10ετούς ομολόγου, την πρώτη μετά από εννέα χρόνια.

Η Διοίκηση παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή επάρκεια της Εταιρείας σύμφωνα με την Φερεγγυότητα II και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης και υψηλής ποιότητας χαρτοφυλακίου επενδύσεων. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας υπερκαλύπτουν την κεφαλαιακή απαίτηση φερεγγυότητας.

2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)

Τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διεργητικών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ), και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018:

ΔΠΧΑ 15, Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες

Το ΔΠΧΑ 15 θεσπίζει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο υπόδειγμα αναγνώρισης εσόδων με σκοπό την συστηματική εφαρμογή του σε όλες τις συμβάσεις πελατών, προσδιορίζει το χρόνο και το ύψος αναγνώρισης του εσόδου, πλην όμως, δεν επηρεάζει την αναγνώριση εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39. Επιπροσθέτως, το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προγενέστερα πρότυπα ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» μαζί με συναφείς διερμηνείες σε ότι αφορά την αναγνώριση εσόδων. Η υιοθέτηση του προτύπου δεν είχε επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, καθώς τα έσοδα από ασφάλιστρα αποτελούν τη βασική πηγή εσόδου για την εταιρεία και τα οποία δεν επηρεάζονται από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15. Τα λοιπά έσοδα αφορούν κυρίως:

- αμοιβές για τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών, όπου και λογιστικοποιούνται στην περίοδο όπου οι υπηρεσίες καθίστανται δεδουλευμένες,
- έσοδα από τόκους, τα οποία αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα και
- μερίσματα, τα οποία αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξης τους.

ΔΛΠ 40, Τροποποίηση – Μεταφορές Επενδυτικών Ακινήτων

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι η μεταφορά ενός ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου ενός ακινήτου υπό κατασκευή ή ανάπτυξη, εντός ή εκτός των επενδύσεων σε ακίνητα, θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στην χρήση του ακινήτου. Αυτή η αλλαγή στην χρήση πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και θα πρέπει να τεκμηριώνεται καταλλήλως. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 2, Τροποποίηση – Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΕΔΔΠΧΑ 22, Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές

Η Διερμηνεία παρέχει τις απαιτήσεις αναφορικά με την συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την απεικόνιση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα που περιλαμβάνουν προκαταβολές. Η διερμηνεία αποσαφηνίζει ότι σε αυτή την περίπτωση η ημερομηνία συναλλαγής για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αρχική αναγνώριση του σχετικού στοιχείου ενεργητικού, εξόδου ή εσόδου είναι η ημερομηνία της προκαταβολής, δηλαδή η ημερομηνία που η οικονομική οντότητα αρχικά αναγνώρισε το μη χρηματικό στοιχείο ενεργητικού (έξοδο επόμενων χρήσεων) ή το μη χρηματικό στοιχείο υποχρεώσεων (έσοδο επόμενων χρήσεων) που προέκυψε από την προκαταβολή του τιμήματος. Εάν υπάρχουν πολυάριθμες καταβολές ή πληρωμές εκ των προτέρων, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να προσδιορίσει μία ημερομηνία συναλλαγής για κάθε καταβολή ή είσπραξη. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 – 2016

Τα θέματα στα οποία εστιάζουν οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως ακολούθως:

Διευκρινίζουν στο ΔΛΠ 28 'Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες' ότι αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, αμοιβαία κεφάλαια και παρόμοιες εταιρείες μπορούν να επιλέξουν να επιμετρήσουν τις συμμετοχές τους σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει χωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και νέες διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

ΔΠΧΑ 4, Τροποποιήσεις-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Το Σεπτέμβριο του 2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΠ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια», σκοπός της οποίας ήταν να αντιμετωπίσει το ζήτημα που προκύπτει από τις διαφορετικές (αναμενόμενες) ημερομηνίες έναρξης εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9 και του προσεχές νέου προτύπου λογιστικής ΔΠΧΑ 17 για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Το τροποποιημένο πρότυπο παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια είτε να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, ή παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Η απαλλαγή αυτή είναι διαθέσιμη μόνο στις οντότητες των οποίων οι δραστηριότητες συνδέονται κυρίως με την ασφάλιση. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας συνδέονται κατά κύριο λόγο με την ασφάλιση όπως ορίζεται στην παρούσα τροποποίηση και, ως εκ τούτου, η Εταιρεία πληροί τις προϋποθέσεις και σκοπεύει να εφαρμόσει την προσωρινή απαλλαγή και κατά συνέπεια να εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 το 2021.

Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις της Εταιρείας που συνδέονται με την ασφαλιστική δραστηριότητα της βάσει του προτύπου ΔΠΧΑ 4 (συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων σε επενδυτικά unit linked προϊόντα) ανέρχονται σε €1.746,6 εκατ., €1.932,1 εκατ. και €2.126,9 εκατ. για την 31 Δεκεμβρίου 2016, την 31 Δεκεμβρίου 2017 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 αντίστοιχα και αποτελούν ποσοστό 97%, 92% και 95% των συνολικών υποχρεώσεων της Εταιρείας για τις αντίστοιχες ημερομηνίες αναφοράς.

Το υπόλοιπο μέρος των υποχρεώσεων, παρά το γεγονός ότι δεν συνδέεται άμεσα με ασφαλιστικές προβλέψεις βάσει του προτύπου ΔΠΧΑ 4, αφορά κυρίως υποχρεώσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική δραστηριότητα όπως, υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές, συνεργάτες, αντασφαλιζόμενους και φόρο εισοδήματος. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία δεν έχει άλλη δραστηριότητα, πλην της ασφαλιστικής.

Η Εταιρεία επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση της προσωρινής απαλλαγής από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018. Η Εταιρεία έχει το δικαίωμα και έχει επιλέξει να κάνει χρήση της προσωρινής απαλλαγής απ' την εφαρμογή του ΔΠΧΑ ως την 1 Ιανουαρίου 2021)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) εξέδωσε στην τελική του μορφή το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τις αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναφέρεται στην αναγνώριση της μεταβολής της εύλογης αξίας του ίδιου χρέους που αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού βάσει των πραγματοποιηθέντων ζημιών με ένα μοντέλο που βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο και, τέλος, ενσωματώνει αλλαγές σε ότι αφορά την λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 και τις σχετικές διερμηνείες, η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Το νέο πρότυπο προβλέπει την αναγνώριση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' (right of use asset) και της 'υποχρέωσης από μισθώσεις', στην παρούσα αξία των πληρωτέων μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει συμβόλαιο ή μέρος συμβολαίου που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος. Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' και τον τόκο-έξοδο της 'υποχρέωσης από μισθώσεις'. Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Επιπροσθέτως, ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιωδώς από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

Η Εταιρεία θα εφαρμόσει το Δ.Π.Χ.Α 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, την 1η Ιανουαρίου 2019. Αναφορικά με τις επιλογές και τις εξαιρέσεις που επιτρέπονται βάσει του ΔΠΧΑ 16, η Εταιρεία είναι πιθανόν να ακολουθήσει την παρακάτω προσέγγιση:

- Θα εφαρμόσει το νέο πρότυπο χρησιμοποιώντας την απλοποιημένη προσέγγιση μετάβασης, σύμφωνα με την οποία τα συγκριτικά στοιχεία του προηγούμενου έτους δεν θα επαναδιατυπωθούν.
- Κατά την ημερομηνία της μετάβασης θα επιμετρήσει το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού σε ποσό ίσο με την υποχρέωση από την μίσθωση, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δουλεωμένων μισθωμάτων που αφορούν την εν λόγω μίσθωση.
- Για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία, η Εταιρεία θα επιλέξει να αναγνωρίζει τα μισθώματα των εν λόγω μισθώσεων ως έξοδα με την σταθερή μέθοδο, όπως επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 16.
- Δεν θα επιλεγεί η διευκόλυνση που παρέχεται από το πρότυπο στους μισθωτές, να μην διαχωρίζουν τα μη μισθωτικά στοιχεία (non-lease components) από τα μισθωτικά στοιχεία (lease components) και να αντιμετωπίζει λογιστικά κάθε μισθωτικό και συνδεδεμένο μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.
- Θα εφαρμοστεί ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Η Εταιρεία θα αναγνωρίσει καινούρια δικαιώματα χρήσης και υποχρεώσεις για τις λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν κτίρια γραφείων, αυτοκίνητα και λοιπό εξοπλισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση η Εταιρεία θα:

- Επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης παγίων και θα τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης.
- Επιμετρά την αντίστοιχη υποχρέωση, αυξάνοντας και μειώνοντας το ανοικτό υπόλοιπο με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τον τόκο και τις πληρωμές μισθωμάτων αντίστοιχα.

Βάσει των ανωτέρω, η Εταιρεία προέβη σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 καθώς και στην εκτιμώμενη επίπτωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2019. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις την ημερομηνία μετάβασης κατά προσέγγιση €4,4 εκατ. Επιπλέον, η Εταιρεία εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει την χρήση του 2019 έξοδα τόκων και έξοδα αποσβέσεων αυξημένα κατά προσέγγιση €0,1 εκατ. σε σχέση με τα έξοδα που αναγνωρίζονται με την σταθερή μέθοδο του ΔΛΠ 17.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η πραγματική επίδραση της υιοθέτησης του προτύπου μπορεί να είναι διαφορετική από την αρχική εκτίμηση λόγω του ότι ο η Εταιρεία δεν έχει ολοκληρώσει την αξιολόγηση και τον έλεγχο των καινούριων πληροφοριακών συστημάτων που θα χρησιμοποιηθούν.

ΔΠΧΑ 17, Ασφαλιστήρια συμβόλαια (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος.

Η Εταιρεία επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση του ΔΠΧΑ 17 στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η Εταιρεία σχεδιάζει να υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 17 κατά την ημερομηνία που αυτό θα τεθεί σε υποχρεωτική ισχύ.

ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες (σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρεία θεωρεί ότι η εφαρμογή του εν λόγω προτύπου στο μέλλον δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της.

ΕΔΔΠΧΑ 23, Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το ΕΔΔΠΧΑ 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές. Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19, Τροποποιήσεις - Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 3, Τροποποιήσεις - Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8, Τροποποιήσεις - Ορισμός του ουσιώδους (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 – 2017 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 3 "Συνενώσεις επιχειρήσεων". Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 "Από κοινού συμφωνίες". Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 "Φόροι εισοδήματος". Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 "Κόστος δανεισμού". Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων

Κατά την κλειόμενη χρήση για λόγους συγκρισιμότητας έγιναν ανακατατάξεις κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης. Αναλυτικότερα:

(ποσά σε € χιλ.)		Συγκριτικά Στοιχεία	Δημοσιευμένα Στοιχεία	Προσαρμογές
	Σημ.	31/12/2017	31/12/2017	
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	20	1.921.858	1.923.151	(1.293)
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	23	73.168	71.875	1.293

(ποσά σε € χιλ.)		Συγκριτικά Στοιχεία	Δημοσιευμένα Στοιχεία	Προσαρμογές
	Σημ.	31/12/2017	31/12/2017	
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ				
Μεταβολή μαθηματικών και ασφαλιστικών προβλέψεων	31	(198.544)	(199.837)	1.293
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις προς ασφαλισμένους	32	(209.585)	(208.292)	(1.293)

2.2. Ξένο νόμισμα

2.2.1 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

2.2.2 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα, έπιπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα και παρουσιάζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Έξοδα μεταγενέστερα της απόκτησης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν θεωρείται πιθανό ότι θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων:	Η χαμηλότερη μεταξύ της διάρκειας του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής του.
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές:	4 έως 7 έτη
Λοιπά έπιπλα και Εξοπλισμός:	4 έως 12 έτη
Μεταφορικά Μέσα:	5 έως 7 έτη

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Το κόστος κτήσης και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που πωλούνται ή αποσύρονται μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.4 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Κόστη που σχετίζονται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν προκύπτουν. Κόστη πληρωτέα σε τρίτους, που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχικές βελτιώσεις, προστίθενται στο κόστος νέων λογισμικών προγραμμάτων, και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Τα άυλα στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Τα άυλα στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

Λογισμικά προγράμματα:	4 έως 7 έτη
-------------------------------	-------------

2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

2.5.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ii) δάνεια και απαιτήσεις, iii) διακρατούμενα μέχρι τη λήξη τους και iv) διαθέσιμα προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από την Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

i) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης

αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Η Εταιρεία προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από την Εταιρεία ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις από συνεργάτες τα οποία περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις» ανήκουν επίσης σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αντιμετωπίζονται με τις ίδιες λογιστικές αρχές που διέπουν τα δάνεια και απαιτήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω.

iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και για τις οποίες η Διοίκηση της Εταιρείας έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.

iv) Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις, είναι οι επενδύσεις που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίες μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

2.5.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και παύση αναγνώρισης

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τα έξοδα συναλλαγής επιβαρύνουν την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωρισθεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο λογιστικός χειρισμός των εσόδων από τόκους και των εσόδων από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία περιγράφεται στην σημείωση 2.20.

2.5.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του στοιχείου λήγουν ή η Εταιρεία μεταφέρει τα δικαιώματα της να εισπράξει αυτές τις ροές με μια άμεση πώληση με την οποία ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχουν μεταφερθεί. Η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών όρων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, η οποία δεν οδηγεί ουσιαστικά σε διαφορετικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση των στοιχείων αυτών.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.5.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτές που προσδιορίστηκαν ως υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν τα επενδυτικά συμβόλαια (Unit Linked προϊόντα) και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι λογιστικές αρχές των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιγράφονται στις Σημειώσεις 2.12 (β) και 2.8, αντίστοιχα.

2.6 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου η Εταιρεία έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε η Εταιρεία χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Η Εταιρεία έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδοση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος, εκτός εάν η Εταιρεία θεωρεί ότι η εύλογη αξία, κατά την αρχική αναγνώριση αποδεικνύεται από επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή υποχρέωση ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 4.6).

2.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.7.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που δεν επιμετρώνται με την μέθοδο της εύλογης αξίας, έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων υπόκεινται σε απομείωση όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θεωρούνται από την Εταιρεία τα εξής:

- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή οφειλέτη
- Αθέτηση ενός συμβολαίου, όπως ανεξόφλητα υπόλοιπα ή υπερημερία τόκων ή αρχικών πληρωμών
- Ο δανειολήπτης δύναται να προχωρήσει σε πτώχευση ή άλλη οικονομική αναδιοργάνωση
- Η μη ύπαρξη ενεργής αγοράς για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών.
- Εμφανή στοιχεία που υποδεικνύουν ότι υπάρχει μία αξιολογη μείωση στις υπολογισμένες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς η αρχική αναγνώριση αυτών των στοιχείων, παρά το γεγονός ότι η μείωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ξεχωριστά οικονομικά στοιχεία του χαρτοφυλακίου, περιλαμβάνει:
  - αρνητικές αλλαγές στην κατάσταση εξόφλησης των δανειοληπτών σε ένα χαρτοφυλάκιο, και

- εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με αδυναμία εξόφλησης των στοιχείων ενός χαρτοφυλακίου.
- σημαντική υποβάθμιση του εσωτερικού ή εξωτερικού βαθμού φερεγγυότητας των χρηματοοικονομικών μέσω του πιστούχου όταν εξετάζονται με άλλες πληροφορίες.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην αναπόσβεστη αξία κτήσης

Αξιολόγηση απομείωσης

Η Εταιρεία αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν η Εταιρεία αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση. Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Επιμέτρηση απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημίας απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Το τρέχον ποσό του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημίας απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Στην πράξη, η Εταιρεία μπορεί να υπολογίζει την απομείωση βάσει της εύλογης αξίας του μέσου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Για σκοπούς ομαδικής αξιολόγησης για απομείωση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της μεθόδου αξιολόγησης της Εταιρείας, που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του περιουσιακού στοιχείου, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, τον τύπο της εξασφάλισης, προηγούμενο καθεστώς αποπληρωμής, και τους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με τον υπολογισμό μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, αφού υποδεικνύουν την ικανότητα του χρεώστη να πληρώσει όλα τα ποσά που οφείλονται βάσει των όρων του συμβολαίου των στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται.

Αντιλογισμός απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως βελτίωσης στο βαθμό φερεγγυότητας του χρεώστη), η προηγούμενος αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης αντिलογίζεται. Το ποσό που αντिलογίστηκε αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η συσσωρευμένη ζημία – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκαν προηγούμενος στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντिलογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημία απομείωσης αντिलογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

2.7.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποτελούν αντικείμενο απόσβεσης και εξετάζονται σε ετήσια βάση για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται επανεξετάζονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η υψηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

2.8 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημειώσεις 2.6 και 4.6.

Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία δεν κατείχε ενσωματωμένα παράγωγα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα στις χρήσεις 2018 και 2017.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημίας από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό.

2.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, η Εταιρεία έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.10 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται, χρησιμοποιώντας την μέθοδο της υποχρέωσης, στις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, από υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην έκταση που είναι πιθανόν ότι θα υπάρχουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση

ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντιλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία.

Η Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί την θέση της σε θέματα που σχετίζονται με τις φορολογικές αρχές και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται για τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

2.11 Παροχές στο προσωπικό

i) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων εισφορών

Η Εταιρεία παρέχει ορισμένα προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει η Εταιρεία επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές της Εταιρείας καταχωρούνται ως έξοδο στην χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

ii) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, όταν οι υπάλληλοι παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι την συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης, δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση η οποία υπολογίζεται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας τους και τις απολαβές τους κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη βάσει αναλογιστικής μελέτης για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημιώσεις εξόδου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης αποχώρησης υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας τα επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης, με όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετικής υποχρέωσης (βλέπε Σημείωση 22).

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης του προσωπικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Εισοδήματα χωρίς τη δυνατότητα αναταξινόμησης μελλοντικά στα αποτελέσματα. Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iii) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως, ή οποτεδήποτε ένας εργαζόμενος αποδεχτεί εθελοντικά να αποχωρήσει σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση των υπαλλήλων που ήδη υπάρχουν στην Εταιρεία σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη και επιδόματα

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση ανταμείβει με μετρητά (bonus), υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus) οι οποίες απαιτούν έγκριση μόνο από την διοίκηση, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση από την Γενική Συνέλευση, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού στη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους της Εταιρείας.

2.12 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια

Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2190/1920 "περί ανωνύμων εταιριών", από τις διατάξεις του Ν. 4364/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία η Ευρωπαϊκή Οδηγία για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο «Φερεγγυότητα II».

Η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 4 από 1 Ιανουαρίου 2005 με αναδρομική εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2004, οπότε και έγινε η ταξινόμηση των συμβολαίων σε ασφαλιστήρια και σε επενδυτικά συμβόλαια και η αξιολόγηση της επάρκειας των ασφαλιστικών προβλέψεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ταξινόμηση συμβολαίων

Η Εταιρεία εκδίδει προϊόντα τα οποία φέρουν ασφαλιστικό ή χρηματοοικονομικό κίνδυνο ή και τα δύο. Ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι εκείνα τα συμβόλαια με τα οποία μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος από τον ασφαλιζόμενο στην ασφαλιστική εταιρεία και όπου η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν και μόνον όταν ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα μπορούσε να αναγκάσει την ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει σημαντικές επιπλέον παροχές. Οι επιπλέον παροχές αναφέρονται σε ποσά που υπερβαίνουν εκείνα που θα ήταν καταβλητέα αν ο ασφαλισμένος κίνδυνος δεν είχε επέλθει.

Ένα συμβόλαιο που εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν είναι ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Κάποια συμβόλαια εκθέτουν την Εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο επιπροσθέτως του σημαντικού ασφαλιστικού κινδύνου.

Υπάρχουν ασφαλιστικά προϊόντα μακροχρόνιας διάρκειας που περιέχουν χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη. Αυτά τα προϊόντα δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο να λαμβάνει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυάται το συμβόλαιο, το ύψος των οποίων έγκειται στην διακριτική ευχέρεια της Εταιρείας σε συνδυασμό με τους όρους κάθε συμβολαίου και με την απόδοση των επενδύσεων της Εταιρείας που αντιστοιχούν στις ασφαλιστικές προβλέψεις ζωής.

Επενδυτικά προϊόντα είναι αυτά που φέρουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο με μη σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 διενήργησε διαχωρισμό των συμβολαίων της σε ασφαλιστήρια συμβόλαια και σε επενδυτικά συμβόλαια.

Για την Εταιρεία σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος είναι εκείνος που το καταβληθέν ποσό σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού γεγονότος υπερβαίνει το 10% των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων.

(α) Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ασφαλίσεων Ζωής

Είναι τα συμβόλαια με τα οποία η Εταιρεία ασφαλιζει κινδύνους που σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή. Σε αυτά εντάσσονται καλύψεις θανάτου, επιβίωσης, ισοβίων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθενείας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση. Τα ασφάλιστρα περιοδικών καταβολών αναγνωρίζονται ως έσοδο (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας, ενώ οι παροχές, όταν προκύπτουν, καταχωρούνται ως έξοδο. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ασφαλίσεων τα ασφάλιστρα αυτά αναγνωρίζονται ως έσοδο κατά τη καταβολή τους πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες :

(i) Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μακράς διάρκειας με ή χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Τα συμβόλαια αυτού του τύπου είναι μακροχρόνιας διάρκειας με καλύψεις συνταξιοδότησης, επιβίωσης, μικτές ή ισόβιες, πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου ή Unit Linked. Σε αυτά τα συμβόλαια περιλαμβάνονται και οι καλύψεις ατυχήματος, ανικανότητας, ασθενείας που παρέχονται ως συμπληρωματικές των βασικών καλύψεων ζωής. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν καθίστανται πληρωτέα από τον κάτοχο του συμβολαίου. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών. Οι αποζημιώσεις καταχωρούνται ως έξοδα όταν προκύπτουν. Όταν οι παροχές είναι προκαθορισμένες και εγγυημένες, η υποχρέωση, λόγω των συμβατικών παροχών, δημιουργείται για κινδύνους των οποίων τα ασφάλιστρα έχουν καταχωρηθεί ως έσοδο.

Για τις βασικές ασφαλίσεις ζωής η υποχρέωση καθορίζεται ως η αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των παροχών, μείον την αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των ασφαλίσεων που απαιτούνται για τις παροχές αυτές, με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση. Οι παραδοχές αυτές αφορούν την θνησιμότητα και την απόδοση των επενδύσεων. Η υποχρέωση περιλαμβάνει και τη πρόβλεψη για τη συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφάλιστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Για τις συμπληρωματικές καλύψεις ασφαλίσεων ζωής η υποχρέωση αφορά προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται κάθε φορά που συντάσσονται οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, βάσει των παραδοχών κάθε συμβολαίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση του. Στην περίπτωση των καλύψεων Unit Linked, όπου οι παροχές δεν είναι εγγυημένες η εύλογη αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν επίσης τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (Deposit Administration Funds). Τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου είναι ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου) χωρίς οι ασφαλισμένοι να φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο αλλά με ένα ελάχιστο εγγυημένο επιτόκιο ορισμένο για κάθε συμβόλαιο. Η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του, σύμφωνα με τους όρους του κάθε συμβολαίου, είτε με την συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας.

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στην Εταιρεία. Η Εταιρεία δεν προεξοφλεί τις προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτός από εκείνες που αφορούν απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρών. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(ii) Ασφαλιστήρια συμβόλαια βραχυχρόνιας διάρκειας

Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται ατομικά ή ομαδικά συμβόλαια πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου, ανικανότητας, ατυχήματος ή ασθενειών, βραχείας διάρκειας. Οι παροχές σε περίπτωση συμβάντος μπορούν να είναι προκαθορισμένες ή να εξαρτώνται από την έκταση του συμβάντος, ανάλογα με τους όρους κάθε συμβολαίου. Δεν υπάρχουν παροχές λήξης και εξαγοράς.

Για όλα αυτά τα συμβόλαια τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης περιόδου. Η αναλογία των ασφαλιστρών που εισπράττονται για τα συμβόλαια εν ισχύ, που αντιστοιχεί σε κινδύνους που δεν έχουν επέλθει, αναφέρεται ως απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών και είναι μικτά (περιλαμβάνουν τους σχετικούς φόρους).

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στην Εταιρεία. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(β) Επενδυτικά συμβόλαια

Επενδυτικά συμβόλαια χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα συμβόλαια όπου οι συμβαλλόμενοι φέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο (Unit Linked) με ασήμαντο ασφαλιστικό κίνδυνο. Αυτά τα συμβόλαια είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όπου η εύλογη αξία τους εξαρτάται από την εύλογη αξία των υποκείμενων χρηματοοικονομικών μέσων. Υπάρχουν συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με εσωτερικά μεταβλητά κεφάλαια και συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με αμοιβαία κεφάλαια της αγοράς.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εσωτερικών μεταβλητών κεφαλαίων, τόσο στην έναρξη όσο και σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία ενσωματώνουν όλους τους παράγοντες εκείνους που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα εξέταζαν και βασίζονται σε ορατά δεδομένα της αγοράς.

Η εύλογη αξία ενός αμοιβαίου κεφαλαίου προκύπτει βάσει της τρέχουσας τιμής πώλησης μονάδας του αμοιβαίου κεφαλαίου. Η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός Unit Linked συμβολαίου, προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

(γ) Απαιτήσεις και υποχρεώσεις που σχετίζονται με ασφαλιστήρια συμβόλαια

Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν καταστούν ληξιπρόθεσμες και περιλαμβάνουν ποσά που οφείλονται από και προς συνεργάτες και ασφαλισμένους. Εάν υπάρξει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των απαιτήσεων αυτών, η Εταιρεία μειώνει τη λογιστική τους αξία ανάλογα και αναγνωρίζει τη ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία εξετάζει τις αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης και αναγνωρίζει ζημιές απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια ακολουθώντας τις λογιστικές αρχές που περιγράφονται στην σημείωση 2.7.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

(δ) Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίου

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού και περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης ασφαλιστηρίων συμβολαίων επομένων χρήσεων». Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου ως εξής:

- Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, εξαιρουμένων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων εφάπαξ καταβολής, τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.
- Για τις ασφαλίσεις ζωής βραχείας διάρκειας τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

(ε) Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις

Η Εταιρεία τηρεί κατάλληλα αποθεματικά με σκοπό την κάλυψη των μελλοντικών υποχρεώσεων της, που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται στα ακόλουθα είδη:

Μαθηματικά αποθέματα: Περιλαμβάνουν το μαθηματικό απόθεμα των καλύψεων ζωής και είναι η διαφορά που προκύπτει την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μεταξύ της αναλογιστικής παρούσας αξίας των χρηματικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η ασφαλιστική εταιρεία για κάθε συμβόλαιο ασφαλίσεως ζωής και της αναλογιστικής παρούσας αξίας των καθαρών ασφαλιστρών που οφείλονται από τον ασφαλισμένο και είναι καταβλητέα στην ασφαλιστική εταιρεία μέσα στα επόμενα έτη. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται με αναλογιστικές μεθόδους και σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφάλιστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη: Η πρόβλεψη αυτή περιλαμβάνει ποσά τα οποία προορίζονται για τους ασφαλισμένους ή τους αντισυμβαλλόμενους ή τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπό την μορφή συμμετοχής στα τεχνικά κέρδη, στις αποδόσεις καθώς και στις επιστροφές με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα αντίστοιχα μητρώα της Εταιρείας.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: Αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις: Είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων η απόδοση των οποίων προκύπτει από επενδύσεις.

Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις: Είναι εκείνες που σχηματίζονται την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για την πλήρη κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστικούς κινδύνους, που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί, για τους οποίους δεν έχουν καταβληθεί τα σχετικά ποσά των ασφαλιστικών αποζημιώσεων και των συναφών εξόδων ή δεν έχει προσδιοριστεί το ακριβές ύψος τους ή αμφισβητείται η έκταση της ευθύνης της ασφαλιστικής εταιρείας. Το ύψος της εκτιμώμενης πρόβλεψης προσδιορίζεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπως πραγματογνωμοσύνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις.

Πληρωτέες παροχές: Είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης με βάση τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» όσον αφορά την πρώτη φάση εφαρμογής του προτύπου.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ίδιας κράτησης της εταιρείας, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

(ζ) Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων

Η Εταιρεία πραγματοποιεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών της αποθεμάτων ("Liability Adequacy Test"), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της καθώς και των σχετικών εξόδων διαχείρισης. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες υποχρεώσεις από τον έλεγχο επάρκειας υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου μείον τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθεματικά των κλάδων στους οποίους αφορά και επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.13 Αντασφαλιστικές συμβάσεις

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτει η Εταιρεία προκειμένου να αποζημιωθεί για ζημιές ενός ή περισσότερων συμβολαίων που εκδίδονται από αυτήν, πληρούν την προϋπόθεση της κατανομής τους ως ασφαλιστικά προϊόντα και ταξινομούνται ως συμβόλαια αντασφάλισης. Ασφαλιστικά συμβόλαια που συνάπτει η Εταιρεία με συμβαλλόμενο μέρος έναν άλλο ασφαλιστή (αναλήψεις), συμπεριλαμβάνονται στα ασφαλιστικά προϊόντα.

Τα οφέλη της Εταιρείας από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού στον λογαριασμό «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές». Οι «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές» αφορούν τη συμμετοχή των αντασφαλιστών στα ασφαλιστικά αποθέματα της Εταιρείας, βάσει των αντασφαλιστικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί. Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της Εταιρείας από τους αντασφαλιστές (κυρίως λόγω της συμμετοχής των αντασφαλιστών στις πληρωθείσες αποζημιώσεις) αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού στο λογαριασμό «Λοιπές Απαιτήσεις». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα τα οποία αναγνωρίζονται ως δαπάνη σε δεδουλευμένη βάση.

Η αντασφάλιση είναι σημαντικό εργαλείο διαχείρισης και περιορισμού της έκθεσης της Εταιρείας στον κίνδυνο ζημιών από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Όλες οι εκχωρήσεις γίνονται σε αντασφαλιστικές εταιρείες οι οποίες πληρούν τις προδιαγραφές που θέτει η Διοίκηση της Εταιρείας. Κατά το σχεδιασμό των αντασφαλιστικών της προγραμμάτων, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη την οικονομική υγεία των αντασφαλιστών της, καθώς επίσης και τα οφέλη και το κόστος της αντασφαλιστικής κάλυψης, ώστε να διασφαλίσει ότι όλοι οι κίνδυνοι έχουν ορθή και επαρκή αντασφαλιστική προστασία.

Η Εταιρεία εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση, τότε μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

1. υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι η Εταιρεία ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
2. το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστα μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία η Εταιρεία θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

2.14 Μισθώσεις

Η Εταιρεία συμμετέχει ως μισθωτής και ως εκμισθωτής σε λειτουργικές μισθώσεις.

Η Εταιρεία ως εκμισθωτής:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία. Το έσοδο από ενοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

Η Εταιρεία ως μισθωτής:

Λειτουργικές μισθώσεις είναι οι μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στον εκμισθωτή. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.15 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη της Εταιρείας περιλαμβάνουν:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

(α) την οικονομική οντότητα πού ασκεί έλεγχο πάνω στην Εταιρεία και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα,

(β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα,

(γ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες της Εταιρείας, και

(δ) τις συνδεδεμένες εταιρείες.

Όλες οι συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, ως μείωση του προϊόντος έκδοσης.

2.17 Μερίσματα

Τα μερίσματα που διανέμονται στους μετόχους απεικονίζονται σαν υποχρέωση και αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας.

Τυχόν προμερίσματα απεικονίζονται σαν υποχρέωση και αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

2.18 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος για τον διακανονισμό της υποχρέωσης το ποσό της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

2.19 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού κινδύνου, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.20 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Η αναγνώριση των εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στην σημείωση 2.12. Η αναγνώριση των λοιπών εσόδων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Αμοιβές για την διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών.

Τα έσοδα προερχόμενα από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών και άλλες σχετικές υπηρεσίες που διατίθενται από την Εταιρεία αναγνωρίζονται στην λογιστική περίοδο στην οποία οι υπηρεσίες καθίστανται δεδουλευμένες.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων προκύπτουν από υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε πελάτες και οι οποίες αφορούν κυρίως στην έκδοση και διαχείριση των Unit Linked συμβολαίων. Η Εταιρεία διαχειρίζεται ενεργά τις πληρωμές που λαμβάνονται από πελάτες, με σκοπό την επένδυσή τους και την επιστροφή αποδόσεων σύμφωνα με το επενδυτικό προφίλ που ο πελάτης έχει επιλέξει κατά την αρχική αποδοχή των όρων του επενδυτικού προϊόντος.

Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου και παραγώγων, προκειμένου να επιτευχθούν οι συμβατικές αποδόσεις τις οποίες οι πελάτες της Εταιρείας αναμένουν από την επένδυσή τους. Τέτοιες δραστηριότητες δημιουργούν έσοδα τα οποία αναγνωρίζονται

σύμφωνα με το στάδιο της ολοκλήρωσης των συμβατικών υπηρεσιών. Για πρακτικούς σκοπούς, η Εταιρεία αναγνωρίζει αυτές τις αμοιβές κατανέμοντας τις στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής του συμβολαίου.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτόκιου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν μία απαίτηση απομειώνεται, η λογιστική αξία αυτής μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό της το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξης τους.

2.21 Επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες λογίζονται σε κόστος μείον τυχόν απομειώσεις. Το κόστος είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία του τιμήματος που λήφθηκε, μαζί με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη συναλλαγή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που παρουσιάζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές στηρίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε εκτιμήσεις για μελλοντικά γεγονότα που είναι εύλογες στην τρέχουσα κατάσταση. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν μεγάλη πιθανότητα να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στην επόμενη οικονομική περίοδο έχουν ως εξής:

α) Εκτιμήσεις μελλοντικών παροχών, πληρωμών και ασφαλιστρών από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια και σχετικά μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης

Ο προσδιορισμός των υποχρεώσεων από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια εξαρτάται από τις εκτιμήσεις της Εταιρείας.

Εκτιμήσεις γίνονται για τον αναμενόμενο αριθμό θανάτων για καθένα από τα έτη για τα οποία η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στον ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι εν λόγω εκτιμήσεις της Εταιρείας βασίζονται στους πίνακες θνησιμότητας που ορίζονται από την εθνική ασφαλιστική νομοθεσία. Επίσης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα εμπειρικά στοιχεία των τελευταίων δέκα ετών για σκοπούς σύγκρισης.

Οι κύριες πηγές αβεβαιότητας των προαναφερθέντων κινδύνων είναι οι επιδημίες και μια σειρά αλλαγών στον τρόπο ζωής, όπως είναι το κάπνισμα, οι διατροφικές συνήθειες και η άσκηση, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντική επιδείνωση του μελλοντικού ρυθμού θνησιμότητας και νοσηρότητας σε σχέση με το παρελθόν για τις ηλικιακές ομάδες για τις οποίες η Εταιρεία εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο θνησιμότητας.

Η Εταιρεία καλύπτεται από αντασφαλιστικά συμβόλαια για τον κίνδυνο θνησιμότητας τόσο με αναλογικές συμβάσεις όσο και με αντασφαλιστικές συμβάσεις προστασίας από καταστροφικά γεγονότα. Επιπλέον η συνεχιζόμενη εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και η βελτίωση των κοινωνικών παροχών μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση της μακροβιότητας πέραν της εκτιμώμενης από τον πίνακα θνησιμότητας που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων από συμβόλαια που εκτίθενται σε αυτόν τον κίνδυνο (συνταξιοδοτικά συμβόλαια).

Εκτιμήσεις επίσης γίνονται για το μελλοντικό κόστος διατήρησης και διαχείρισης του τρέχοντος χαρτοφυλακίου, οι οποίες βασίζονται σε υποθέσεις για τα επίπεδα εξόδων της Εταιρείας που έγιναν κατά την τιμολόγηση των προϊόντων. Η προεξόφληση των μελλοντικών μεγεθών γίνεται με το αντίστοιχο ελάχιστο εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο των προϊόντων. Η αβεβαιότητα προκύπτει από τον κίνδυνο η μελλοντική απόδοση των επενδύσεων που καλύπτουν τις αντίστοιχες ασφαλιστικές προβλέψεις να είναι μικρότερη από το αντίστοιχο τεχνικό επιτόκιο.

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού. Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου σύμφωνα με το

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

έσοδο των ασφαλιστρών με βάση τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί υποθέσεις για την ακυρωσιμότητα βάσει των ιστορικών στατιστικών δεδομένων στηριζόμενη σε ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία προϊόντος.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης όπως αυτές διαμορφώνονται στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις στη κτήση των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τις προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve) (βλέπε σημ. 4.2, σημ. 7 και σημ. 20).

(β) Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις για ασφαλιστικά συμβόλαια

Η εκτίμηση των εκκρεμών αποζημιώσεων από ασφαλιστικά συμβόλαια αποτελεί επίσης μία σημαντική λογιστική εκτίμηση της Εταιρείας. Υπάρχει μια σειρά διαφορετικών πηγών αβεβαιότητας που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση της υποχρέωσης την οποία θα αναλάβει τελικά η Εταιρεία σε σχέση με αυτές τις αποζημιώσεις. Εκτός από το αποθεματικό που υπολογίζεται κατά περίπτωση, η Εταιρεία επίσης σχηματίζει προβλέψεις για τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Οι μελλοντικές αποζημιώσεις για ζημιές που έχουν συμβεί (αναγγελθεισών ή μη κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων) εκτιμώνται με την χρήση των στατιστικών μεθόδων. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις, η Εταιρεία αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις (αξιολόγηση επάρκειας τεχνικών αποθεμάτων - LAT) (βλέπε σημ. 20).

(γ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διακινούνται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί κρίση σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές όσον αφορά την τιμολόγηση και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης των εύλογων αξιών.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό που διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε την αποτίμηση. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου που βασίζεται στην εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) άσκηση κρίσης στον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο της Εταιρείας όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανakλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης πραγματικών δεδομένων από την αγορά.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εξ ορισμού αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή μη διαθεσιμότητας πρόσφατων δεδομένων από την αγορά. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν ορισμένα ιστορικά δεδομένα στα οποία μπορεί να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ορισμένα παρατηρήσιμα δεδομένα λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημείωση 4.6.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζουν τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων, τυχόν αλλαγές στις παραδοχές και τις εκτιμήσεις της διοίκησης θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις εύλογες αξίες που παρουσιάζονται.

Μέθοδος αποτίμησης ελληνικών κυβερνητικών ομολόγων (PSI ΟΕΔ)

Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Ελληνική Δημοκρατία προσκάλεσε τους κατόχους των κρατικών ομολόγων που εκδόθηκαν κατά την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους το 2012 και τα οποία αφορούσαν 20 εκδόσεις με ημερομηνία λήξης από το 2023 έως το 2042 (λεγόμενα ομόλογα "PSI ΟΕΔ") να τα ανταλλάξουν με 5 νέες εκδόσεις κρατικών ομολόγων (τα λεγόμενα "Νέα ΟΕΔ") με λήξεις το 2023, 2028, 2033, 2037 και 2042. Μετά την ολοκλήρωση της ανταλλαγής, το υπόλοιπο των PSI ΟΕΔ που δεν ανταλλάχθηκαν ανερχόταν σε περίπου € 4,2 δισ., αντιπροσωπεύοντας το 14% της αρχικής έκδοσης ύψους € 30,0 δισ. Έκτοτε, η διαπραγμάτευση των PSI ΟΕΔ παρουσιάζει χαμηλή ρευστοποίηση, καθώς χαρακτηρίζεται από μικρούς όγκους συναλλαγών στη δευτερογενή αγορά και μικρό επίπεδο συναλλαγών. Αντίθετα, η διαπραγμάτευση των Νέων ΟΕΔ ενισχύθηκε πολύ γρήγορα και σημειώθηκε σημαντικός όγκος συναλλαγών καθώς και συνεχής ροή εντολών ώστε η αποτίμηση τους να είναι εφικτή βάσει παρατηρήσιμων τιμών αγοράς.

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία αποφάσισε να ανταλλάξει μέρος και όχι το σύνολο των επενδύσεων του σε PSI ΟΕΔ. Συνεπώς, ο Όμιλος προκειμένου να αποτιμήσει την εύλογη αξία των PSI ΟΕΔ που δεν ανταλλάχθηκαν και παραμένουν στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων την 31 Δεκεμβρίου 2018, χρησιμοποίησε την αποτίμηση αναγνωρισμένου παρόχου χρηματοοικονομικών δεδομένων. Η μέθοδος αποτίμησης του εν λόγω παρόχου μεγιστοποιεί την χρήση των παρατηρήσιμων δεδομένων αγοράς όπως είναι οι τιμές συναλλαγών ή/και τιμές προσφοράς για PSI ΟΕΔ οι οποίες λαμβάνουν υπ' όψη, μεταξύ άλλων, και το περιθώριο απόδοσης των PSI ΟΕΔ που απαιτείται λόγω της έλλειψης ενεργής αγοράς (illiquidity premium).

Στο πλαίσιο αυτό, η Εταιρεία προχώρησε στον υπολογισμό του περιθωρίου απόδοσης (spread) μεταξύ των PSI ΟΕΔ και των Νέων ΟΕΔ που προέκυψαν από την ανταλλαγή της 15ης Νοεμβρίου 2017 καθώς και από νέες εκδόσεις ΟΕΔ της Ελληνική Δημοκρατία μεταγενέστερα. Το περιθώριο αυτό, που αντιπροσωπεύει τον πρόσθετο κίνδυνο ρευστότητας που προκύπτει από τον χαμηλό όγκο συναλλαγών των PSI ΟΕΔ σε σχέση με τα Νέα ΟΕΔ (illiquidity premium), κυμαίνεται την 31 Δεκεμβρίου 2018 μεταξύ 35 και 65 μονάδων βάσης- basis points (το αντίστοιχο εύρος περιθωρίου απόδοσης (spread) την 31 Δεκεμβρίου 2017 κυμαίνεται μεταξύ 30 και 70 μονάδων βάσης), εύρος το οποίο κρίνεται εύλογο με βάση τις υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία έχει θεσπίσει ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων, με σκοπό την αντιμετώπιση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται καθώς και την προστασία των ασφαλισμένων και των μετόχων του. Το σύστημα βασίζεται σε καθορισμένο πλαίσιο αρχών, πολιτικών και διαδικασιών. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, η Εταιρεία εκτίθεται σε ασφαλιστικούς, χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και κίνδυνο ρευστότητας και σε λειτουργικό κίνδυνο. Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από αυτούς τους κινδύνους, η Εταιρεία έχει καταρτίσει:

- πλαίσιο το οποίο αντανakλά τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων
- μεθοδολογία για την αναγνώριση, επιμέτρηση, διαχείριση και αναφορά όλων των κινδύνων στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, και τέλος
- δομή διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το κανονιστικό και το εσωτερικά καθορισμένο πλαίσιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων και Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων.

4.1.1 Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων ασφαλιστικών θυγατρικών

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων των ασφαλιστικών θυγατρικών αποτελούν επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι:

- η διασφάλιση και παροχή διαβεβαίωσης προς το Δ.Σ. της συνεχούς συμμόρφωσης με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις Φερεγγυότητας,
- η διαμόρφωση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων για όλες τις κατηγορίες κινδύνων που μπορεί να επηρεάσουν την Εταιρεία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

- η υιοθέτηση αρχών και κανόνων που διέπουν την αναγνώριση, εκτίμηση, μέτρηση, παρακολούθηση, διαχείριση και αναφορά των κινδύνων που σχετίζονται με τη διαχείριση ενεργητικού και παθητικού σε επίπεδο Εταιρείας,
- η υιοθέτηση ενός επαρκούς περιβάλλοντος εσωτερικών ελέγχων που θα διασφαλίζει την κατανόηση και την ενσωμάτωση των κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης κινδύνων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Εταιρείας,
- η παρακολούθηση, επισκόπηση και επιβεβαίωση της τήρησης των διαδικασιών για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων Φερεγγυότητας και της διεξαγωγής Αξιολόγησης Ιδίων Κινδύνων και Φερεγγυότητας,
- η παροχή συνδρομής προς το Δ.Σ. για την υιοθέτηση ορθολογικής και συνετούς επενδυτικής στρατηγικής και πολιτικής,
- η παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Εταιρείας με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το σύνολο των εργασιών του, και

Για να διασφαλίζουν τη διαρκή συνάφεια των κατευθυντήριων γραμμών, των στόχων, της οικονομικής κατάστασης και των προσδοκιών σε σχέση με τις κεφαλαιαγορές όπως ορίζονται από την επενδυτική πολιτική των θυγατρικών, οι Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων θα αναθεωρούν την επενδυτική πολιτική σε ετήσια βάση.

4.1.2 Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων

Μέσω της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων, εξασφαλίζεται η θέσπιση και εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με τις επιμέρους Διευθύνσεις και την Αναλογιστική Λειτουργία:

- αναπτύσσει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει τις πολιτικές, διαδικασίες και μεθοδολογίες που συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των κινδύνων, με στόχο την ενσωμάτωση αυτού στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων,
- θέτει συγκεκριμένα όρια ανά είδος κινδύνου με βάση τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και την ανοχή σε κίνδυνο της Εταιρείας.
- προωθεί την ενημέρωση για τους κινδύνους σε όλο την Εταιρεία,
- υποβάλλει εκθέσεις στη διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων παρέχοντας πληροφόρηση για τους σημαντικότερους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία, όπως επίσης και ενημερώνει για τυχόν αποκλίσεις από τα εγκεκριμένα όρια,
- ποσοτικοποιεί τους σημαντικότερους αναγνωρισμένους κινδύνους μέσω ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ή αναλύσεων ευαισθησίας,
- διενεργεί την Ίδια Αξιολόγηση Κινδύνου και Φερεγγυότητας, η οποία υλοποιείται κατ' ελάχιστο σε ετήσια βάση.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο συνίσταται στην πιθανότητα να συμβεί το ασφαλισμένο γεγονός και στην αβεβαιότητα του ποσού της επερχόμενης αποζημίωσης. Λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι τυχαίος και συνεπώς μη προβλέψιμος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων στο οποίο εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων όσον αφορά την τιμολόγηση και τον σχηματισμό προβλέψεων, ο βασικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρεία από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι το ενδεχόμενο τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων να υπερβαίνουν τη λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί εάν η συχνότητα ή/και η σφοδρότητα των ζημιών και των αποζημιώσεων υπερβαίνουν τις σχετικές εκτιμήσεις. Τα ασφαλιστικά συμβάντα είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων ενδέχεται να διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο από το επίπεδο που έχει προσδιοριστεί από στατιστικές τεχνικές.

Η εμπειρία δείχνει ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα χαρτοφυλάκιο όμοιων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τόσο μικρότερη θα είναι η σχετική αβεβαιότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος. Επίσης, όσο πιο διαφοροποιημένο είναι ένα χαρτοφυλάκιο τόσο λιγότερο πιθανό είναι να επηρεαστεί από μια μεταβολή σε ένα υποσύνολο του χαρτοφυλακίου. Η Εταιρεία έχει αναπτύξει την στρατηγική ανάληψης κινδύνων με στόχο τη διαφοροποίηση των ασφαλιστικών κινδύνων που αναλαμβάνει και την επίτευξη επαρκούς αριθμού κινδύνων σε κάθε κατηγορία κινδύνου ώστε να μειώσει τη μεταβλητότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος.

4.2.1 Ασφαλίσεις Ζωής

Η Εταιρεία συνάπτει πλήθος ασφαλιστηρίων συμβολαίων τα οποία αποτελούνται από παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια, συμβόλαια επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked), συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF), συμβόλαια υγείας και ζωής, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων νοσοκομειακής περίθαλψης και ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Το κύριο κανάλι διανομής για τα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής είναι το δίκτυο bancassurance, το οποίο συνιστά το 88,2% των συνολικών προγραμμάτων (31 Δεκεμβρίου 2017: 90%). Η Εταιρεία, επίσης, διαθέτει ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μέσω ανεξάρτητων συνεργατών όπως είναι οι ασφαλιστικοί πράκτορες και οι ασφαλειομεσίτες.

Τα ατομικά προγράμματα ζωής περιλαμβάνουν προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, μικτής ασφάλισης και επιβίωσης και ισόβιας ασφάλισης ζωής. Η Εταιρεία επίσης προσφέρει συνταξιοδοτικά προϊόντα με τη μορφή μελλοντικών ετήσιων προσόδων. Η Εταιρεία προσφέρει προγράμματα Unit Linked τα ασφαλιστήρια των οποίων επενδύονται σε διάφορα κεφάλαια και διαθέτει επίσης, προγράμματα ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης τόσο εφάπαξ ασφαλιστήριου όσο και τακτικών καταβολών ασφαλιστήριου με τη μορφή Unit Linked προϊόντων. Τα προϊόντα DAF της Εταιρείας περιλαμβάνουν κυρίως ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα. Υπάρχει ακόμη μια σειρά συμπληρωματικών καλύψεων που μπορούν να προστεθούν στα ασφαλιστικά προγράμματα Ζωής της Εταιρείας, η πλειονότητα των οποίων είναι αποζημιώσεις υγείας που καλύπτουν νοσοκομειακή περίθαλψη και δαπάνες εγχειρήσεων. Η Εταιρεία έχει και ένα μικρό χαρτοφυλάκιο ομαδικών ασφαλίσεων υγείας που καλύπτουν τον κίνδυνο θανάτου, ασθένειας και ανικανότητας. Τα προγράμματα ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών κατηγοριοποιούνται στα ομαδικά προγράμματα και αποτελούνται από πρόσκαιρη ασφάλιση ζωής συνδεδεμένη με μικρά επιχειρηματικά δάνεια, υποθήκες, πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια.

Η παραγωγή που προέρχεται από τραπεζικά δίκτυα συνίσταται σε αποταμιευτικά/συνταξιοδοτικά προγράμματα εφάπαξ ασφαλιστήριου σε ποσοστό 46,6% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2017: 67,1%), σε προγράμματα Unit Linked εφάπαξ ασφαλιστήριου σε ποσοστό 12,0% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2017: 1,3%), και σε ασφαλιστικά προγράμματα (αποταμιευτικά, συνταξιοδοτικά, ασφαλίσεις προστασίας δανειοληπτών/πρωτοβάθμιας κάλυψης υγείας) περιοδικών καταβολών σε ποσοστό 29,6% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2017: 21,6%).

Η κατανομή του χαρτοφυλακίου σε όρους εγγεγραμμένων ασφαλιστήριων για την τρέχουσα χρήση αποτελείται από ατομικές ασφαλίσεις, προϊόντα Unit Linked, ομαδικές ασφαλίσεις και προϊόντα DAF σε ποσοστό 74,4%, 12,0%, 8,5% και 5,1%, αντίστοιχα.

4.2.1.1 Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής και συμβόλαια DAF

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Τα παραδοσιακά συμβόλαια ζωής που προσφέρει η Εταιρεία περιλαμβάνουν συμβόλαια μακράς διάρκειας και συμβόλαια που ανανεώνονται σε ετήσια βάση. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα συμβόλαια μέσω της διαφοροποίησης των αναληφθέντων κινδύνων και με τη σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι:

- **Κίνδυνος θνησιμότητας**

Ο κίνδυνος θνησιμότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο πραγματικός αριθμός των θανάτων να είναι υψηλότερος από τον αναμενόμενο αυξάνοντας τις αποζημιώσεις. Η σημαντικότερη έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο θνησιμότητας προέρχεται από τα προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης που αποτελούν τμήμα των ατομικών ασφαλίσεων ζωής καθώς και των ασφαλίσεων επί της ζωής δανειοληπτών (που πωλούνται μέσω του Bancassurance). Η Εταιρεία διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους μέσω της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων που ακολουθεί και της σύναψης των κατάλληλων αντασφαλιστικών συμβάσεων. Η Εταιρεία έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας με κάλυψη θανάτου, με όριο ίδιας κράτησης για κάθε ασφαλισμένη ζωή.

- **Κίνδυνος μακροβιότητας**

Ο κίνδυνος μακροβιότητας σχετίζεται με μελλοντικές ζημιές και καταβολή αποζημιώσεων οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές αποζημιώσεις που θα καταστούν πληρωτέες στο μέλλον εάν οι ασφαλισμένοι ζήσουν περισσότερο από το αναμενόμενο. Η μεγαλύτερη έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο μακροβιότητας προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο μελλοντικών προσόδων. Η Εταιρεία αντιμετωπίζει τους κινδύνους αυτούς με τις κατάλληλες τιμολογιακές πολιτικές καθώς επίσης και με αναλογιστικές μεθόδους και με τη χρήση ενός επικαιροποιημένου πίνακα θνησιμότητας που αντανάκλα το αυξημένο προσδόκιμο ζωής. Δεδομένου ότι ο κίνδυνος της επιβίωσης δεν αντασφαλίζεται, η Εταιρεία αντιμετωπίζει τον εν λόγω κίνδυνο μέσω της διασποράς των ασφαλισμένων κεφαλαίων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συγκέντρωση των κεφαλαίων κινδύνου σε τέσσερις ομάδες ασφαλισμένων κεφαλαίων ανά ασφαλισμένη ζωή. Τα ποσά απεικονίζονται πριν και μετά τη σύναψη συμβάσεων αντασφάλειας. Οι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ακόλουθοι πίνακες δεν συμπεριλαμβάνουν τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων, για τα οποία παρέχεται ξεχωριστή ανάλυση παρακάτω.

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	119,6	3,0	119,5	6,7
6.000-15.000	328,5	8,1	261,5	14,7
15.000-20.000	203,9	5,1	185,4	10,4
>20.000	3.380,9	83,8	1.215,3	68,2
Σύνολο	4.032,8	100,0	1.781,5	100,0

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2017

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	114,3	2,7	114,1	6,2
6.000-15.000	353,3	8,3	279,3	15,1
15.000-20.000	218,4	5,2	198,7	10,7
>20.000	3.549,1	83,8	1.260,2	68,0
Σύνολο	4.235,0	100,0	1.852,3	100,0

Ο κίνδυνος συγκεντρώνεται στις ομάδες με το υψηλότερο κεφάλαιο. Το γεγονός αυτό δεν έχει μεταβληθεί σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Στους ακόλουθους πίνακες απεικονίζεται η συγκέντρωση κινδύνου για τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων σε δέκα ομάδες στις οποίες κατηγοριοποιούνται τα εν λόγω συμβόλαια με βάση τα ετήσια καταβλητέα ποσά, υποθέτοντας ότι η πρόσδοδος καταβάλλεται στο τέλος της χρήσης. Η Εταιρεία δεν έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις για την κάλυψη των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει από αυτά τα συμβόλαια.

Ετήσια πρόσδοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Σύνολο ετησίων προσόδων	
	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-500	10,3	15%
500-1.000	14,5	22%
1.000-2.000	14,9	22%
2.000-3.000	7,5	11%
3.000-4.000	4,8	7%
4.000-5.000	4,3	7%
5.000-6.000	2,1	3%
6.000-8.000	2,6	4%
8.000-10.000	2,1	3%
>10.000	3,3	5%
Σύνολο	66,5	100%

Ετήσια πρόσοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

	Σύνολο ετησίων προσόδων	
	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-500	10,9	20%
500-1.000	13,5	25%
1.000-2.000	12,3	22%
2.000-3.000	5,1	9%
3.000-4.000	3,5	6%
4.000-5.000	2,7	5%
5.000-6.000	1,5	3%
6.000-8.000	2,0	4%
8.000-10.000	1,3	2%
>10.000	2,4	4%
Σύνολο	55,1	100%

• **Κίνδυνος ακύρωσης/μη ανανέωσης**

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος για τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας επηρεάζεται και από το δικαίωμα των ασφαλισμένων να καταβάλλουν μειωμένα ασφάλιστρα (ή να απαλλαγούν από την καταβολή μελλοντικών ασφαλίσεων) και να ακυρώσουν το συμβόλαιο. Ως εκ τούτου, το μέγεθος του ασφαλιστικού κινδύνου εξαρτάται και από τη συμπεριφορά του ασφαλισμένου η οποία μπορεί να έχει αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο θα διαμορφωθούν οι καταβολές μελλοντικών αποζημιώσεων. Οι συμπεριφορές των ασφαλισμένων επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των συνθηκών που επικρατούν στην οικονομία και στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για παράδειγμα, εάν ένα ασφαλιστικό προϊόν περιέχει μια ελάχιστη εγγυημένη παροχή (όπως στα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής), οι συνθήκες των χρηματοοικονομικών αγορών θα καθορίσουν εάν η εγγυημένη παροχή είναι "in the money", "out of the money" ή "at the money", ανάλογα με το εάν το εγγυημένο ποσό είναι υψηλότερο, χαμηλότερο ή ίσο με την αξία των κεφαλαίων. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του ενδέχεται να επηρεάσει την απόφαση του ασφαλισμένου για το αν θα διατηρήσει το πρόγραμμα ή όχι.

• **Κίνδυνος εξόδων**

Η αποτυχία ορθής εκτίμησης του πληθωρισμού και συνυπολογισμού του στην τιμολογιακή πολιτική και στην εκτίμηση των εξόδων και των υποχρεώσεων της Εταιρείας θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα της Εταιρείας, στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική της κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών καταβολών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα όσον αφορά τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας πηγάζει από την αδυναμία πρόβλεψης των μακροπρόθεσμων αλλαγών στα συνολικά επίπεδα θνησιμότητας και στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων. Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τους βασικούς πίνακες θνησιμότητας ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου που συνάπτεται. Πραγματοποιείται μελέτη των ιστορικών στοιχείων που διαθέτει η Εταιρεία από την εμπειρία των τελευταίων 5 ετών και χρησιμοποιούνται στατιστικές μέθοδοι για την προσαρμογή των ρυθμών θνησιμότητας και τον προσδιορισμό της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της αναμενόμενης μελλοντικής θνησιμότητας.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Για τα ασφαλιστικά συμβόλαια μακράς διάρκειας, κατά την έναρξη του προϊόντος, η Εταιρεία κάνει υποθέσεις για τη θνησιμότητα, τις αποδόσεις των επενδύσεων και τα διαχειριστικά έξοδα. Επιπλέον προσθέτει ένα περιθώριο για να μειώσει την αβεβαιότητα. Οι υποθέσεις αυτές «κλειδώνονται» για όλη τη διάρκεια του συμβολαίου και χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του τεχνικού αποθέματος. Επιπλέον καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου, η Εταιρεία επανεξετάζει τις υποθέσεις αυτές χρησιμοποιώντας στατιστικές και αναλογιστικές μεθόδους σε συνδυασμό με επιπρόσθετες υποθέσεις που βασίζονται σε παραμέτρους όπως το ποσοστό διατηρησιμότητας / ακυρωσιμότητας, το ποσοστό άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης έναντι της επιλογής σύνταξης (για συνταξιοδοτικές καλύψεις) για την πραγματοποίηση ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων.

Οι βασικότερες παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για τα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία της Εταιρείας από τον ασφαλισμένο πληθυσμό του.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

- **Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλιστρού. Εάν ωστόσο η ασφάλιση έχει αποκτήσει δικαίωμα εξαγοράς το συμβόλαιο δεν ακυρώνεται και η ασφάλιση μετατρέπεται σε ελεύθερη περαιτέρω καταβολής ασφαλιστρών με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις όπως η αρχική ασφάλιση ζωής, αλλά με μειωμένο ασφάλισμα. Ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει εξαγορά της ασφάλισης ζωής έναντι επιστροφής μέρους του μαθηματικού αποθέματος κατά την στιγμή της αίτησης εξαγοράς. Το έτος του συμβολαίου κατά το οποίο αποκτά το δικαίωμα εξαγοράς καθώς και το ποσό της εξαγοράς καθορίζονται στους σχετικούς πίνακες της σύμβασης. Τα ποσοστά ακυρώσεων – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της Εταιρείας τα τελευταία δέκα χρόνια. Η μελέτη ακυρώσεων και εξαγορών ενημερώνεται σε ετήσια βάση ώστε τα μοντέλα να αντανακλούν την πραγματικότητα. Η Εταιρεία ενδέχεται, σε περιοδική βάση, να χρειαστεί να επικαιροποιεί τις υποθέσεις που έχει κάνει καθώς και τα αναλογιστικά μοντέλα και τα μοντέλα κινδύνων ούτως ώστε να αντανακλούν την πραγματικότητα και τυχόν νέα στοιχεία. Αλλαγές στις υποθέσεις και στα εν λόγω μοντέλα ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναθεώρηση και τροποποίηση της τιμολόγησης των ασφαλιστικών προϊόντων, η οποία θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα, τα αποτελέσματα και τις προοπτικές της Εταιρείας. Οι επιπτώσεις τυχόν αλλαγών στις υποθέσεις της Εταιρείας θα αντικατοπτριστεί στην υπολειπόμενη διάρκεια των προγραμμάτων μέσω των κερδών.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα της Εταιρείας για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό. Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει μοντέλο εξόδων βάσει του οποίου χαρακτηρίζονται τα έξοδα σε ελαστικά και ανελαστικά, πρόσκτησης και διαχείρισης και στη συνέχεια επιμερίζονται σε ομάδες προϊόντων. Τα αποτελέσματα του μοντέλου χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των παραδοχών που λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση των μελλοντικών εξόδων.
- **Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης:** Το δικαίωμα αυτό παρέχεται μόνο στα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Η Εταιρεία βάσει της εμπειρίας των τελευταίων 5 ετών, εκτιμά το ποσοστό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν την καταβολή εφάπαξ ποσού στην έναρξη της συνταξιοδότησης.
- **Επιτόκια προεξόφλησης:** Η εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων της Εταιρείας, συμπεριλαμβάνοντας το μερίδιο της αντασφάλισης. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς χρησιμοποιώντας καμπύλες επιτοκίων, οι οποίες βασίζονται στην καμπύλη των άνευ κινδύνου επιτοκίων η οποία δημοσιεύεται από τον ευρωπαϊκή εποπτική αρχή ασφαλίσεων και επαγγελματικών συντάξεων ("ΕΙΟΡΑ"), και λαμβάνουν υπ' όψη την υφιστάμενη σύνθεση και τις αναμενόμενες αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου.

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για τα παραδοσιακά προγράμματα ασφάλισης ζωής στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος επάρκειας ύψους €71,2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017 το επιπλέον απόθεμα ήταν €59,2 εκατ.).

Επιπρόσθετα, οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για το χαρτοφυλάκιο DAF είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία της Εταιρείας από τον ασφαλισμένο πληθυσμό της.
- **Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλιστρού, ενώ παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα εξαγοράς της σύμβασης. Τα ποσοστά μη ανανέωσης εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της Εταιρείας.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα της Εταιρείας για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για το χαρτοφυλάκιο λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF) στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε επιπλέον απόθεμα επάρκειας ύψους €7,5 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017 το επιπλέον απόθεμα ήταν €9,6 εκατ.).

δ) Ανάλυση ευαισθησίας

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων για το χαρτοφυλάκιο παραδοσιακών προϊόντων ασφάλισης ζωής.

- Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων και εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιφέρει αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €4,6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €3,8 εκατ.), ενώ η μείωση των ποσοστών ακυρώσεων και εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιφέρει μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €4,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €4,0 εκατ.).
- Έξοδα: Η αύξηση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% σε σχέση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €6,0 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5,0 εκατ.), ενώ η μείωση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% σε σχέση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €6,0 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5,0 εκατ.).
- Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς συνταξιοδότησης: Η μείωση του ποσοστού των ασφαλισμένων που εξασκούν το δικαίωμα εξαγοράς στη συνταξιοδότηση κατά 10,0% σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €15,9 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €15,3 εκατ.).
- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €56,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €43,0 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €60,0 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €47,0 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε € εκατ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10%	4,6
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10%	(4,8)
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10%	(6,0)
Μείωση διαχειριστικών εξόδων	-10%	6,0
Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση	-10%	(15,9)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	56,8
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(60,0)

31 Δεκεμβρίου 2017

(ποσά σε € εκατ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10%	3,8
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10%	(4,0)
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10%	(5,0)
Μείωση διαχειριστικών εξόδων	-10%	5,0
Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση	-10%	(15,3)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	43,0
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(47,0)

Επίσης, στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του χαρτοφυλακίου DAF.

- Ποσοστά ακυρωσιμότητας και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων – εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα επέφερε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €162,9 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €157 χιλ.) ενώ η μείωση αυτών κατά 10,0% θα συνεπαγόταν αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €173,4 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €168 χιλ.).
- Έξοδα: Η αύξηση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €519,8 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €681χιλ.).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €2,7 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €4,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €4,7 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε € χιλ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10%	(163)
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10%	173
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10%	(520)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	2.558
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(4.693)

31 Δεκεμβρίου 2017

(ποσά σε € χιλ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10%	(157)
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10%	168
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10%	(681)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	2.729
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(4.744)

ε) Δικαιώματα εγγυημένων προσόδων

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος στα συνταξιοδοτικά συμβόλαια με εγγυημένες προσόδους εξαρτάται επίσης από τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν την σύνταξη αντί για το εφάπαξ ποσό στη λήξη. Αυτό θα εξαρτηθεί σημαντικά από το επενδυτικό και οικονομικό περιβάλλον που θα ισχύει κατά τον χρόνο επιλογής.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν να εισπράξουν το ποσό που δικαιούνται με μορφή ετήσιας προσόδου αντί εφάπαξ ποσού στη λήξη κατά την διάρκεια της χρήσης ανέρχεται σε 0,55% (31 Δεκεμβρίου 2017: 1,07%).

Όσο χαμηλότερα είναι τα τρέχοντα επιτόκια επενδύσεων σε σχέση με το τεχνικό επιτόκιο των εγγυημένων συντάξεων, τόσο πιο πιθανό είναι οι ασφαλισμένοι να επιλέξουν την σύνταξη. Η συνεχής αύξηση της μακροβιότητας που θα αντανακλάται στην τρέχουσα τιμολόγηση, θα αυξάνει επίσης τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέγουν την σύνταξη και θα αυξάνει την έκθεση της Εταιρείας στον ασφαλιστικό κίνδυνο από τα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.2.1.2 Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής
α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Οι συμπληρωματικές καλύψεις παρέχονται σε ατομικά ή ομαδικά προγράμματα και σχετίζονται με αποζημιώσεις που καλύπτουν ιατρικά έξοδα, νοσοκομειακές δαπάνες, δαπάνες εγχείρησης, θάνατο από ατύχημα και ανικανότητα. Η Εταιρεία προσφέρει συμπληρωματικές παροχές για τα συμβόλαια μακράς και βραχείας διάρκειας. Για την πλειοψηφία των συμπληρωματικών καλύψεων του χαρτοφυλακίου η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο νοσηρότητας.

Κίνδυνος νοσηρότητας είναι ο κίνδυνος αύξησης της συχνότητας και της σφοδρότητας των αποζημιώσεων για ανικανότητα, ασθένεια και αύξησης του ιατρικού πληθωρισμού.

Η σημαντικότερη έκθεση της Εταιρείας στον κίνδυνο νοσηρότητας από τα ομαδικά συμβόλαια σχετίζεται με τα συμβόλαια ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Όσον αφορά τα ατομικά συμβόλαια, ο κίνδυνος νοσηρότητας προκύπτει από τις αποζημιώσεις νοσοκομειακών δαπανών που καταβάλλονται για δαπάνες νοσηλείας.

Για τα ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, ο κίνδυνος επηρεάζεται από τον κλάδο στον οποίο απασχολείται ο ασφαλισμένος. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος θανάτου και ανικανότητας διαφοροποιείται ανά κλάδο δραστηριότητας. Η υπερβολική συγκέντρωση κινδύνου σε συγκεκριμένο κλάδο θα αυξήσει την πιθανότητα της θνησιμότητας, ανικανότητας ή νοσηρότητας των εργαζομένων του συγκεκριμένου κλάδου. Η Εταιρεία προσπαθεί να διαχειριστεί αυτόν τον κίνδυνο μέσω της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων, τη διαχείριση των αποζημιώσεων και των αντισταθμιστικών συμβάσεων. Όσον αφορά τα ομαδικά συμβόλαια, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να ανατιμολογήσει τους κινδύνους στην ανανέωση ή να μην προχωρήσει σε ανανέωση. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία καλύπτεται από αναλογική αντισταθμιστική σύμβαση.

Για τα ατομικά συμβόλαια υγείας, ο κίνδυνος διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία και το φύλο του ασφαλισμένου και επηρεάζεται από ένα πλήθος ανεξάρτητων παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία του ασφαλισμένου όπως αλλαγές στον τρόπο ζωής (κάπνισμα), περιβαλλοντική μόλυνση κλπ. Ειδικά για τις νοσοκομειακές καλύψεις, το επίπεδο των αποζημιώσεων που καταβάλλονται επηρεάζεται και από τον ιατρικό πληθωρισμό. Για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο νοσηρότητας του χαρτοφυλακίου ατομικών συμπληρωματικών παροχών που καλύπτουν δαπάνες νοσηλείας (νοσοκομειακές καλύψεις), η Εταιρεία προβλέπει εξαιρέσεις για αποζημιώσεις έως έως €500, €1.000, €1.500, €2.000, €3.000 ή €6.000 όπως και ποσοστό συμμετοχής του ασφαλισμένου στις δαπάνες.

Επιπλέον, η Εταιρεία αντισταθμίζει τον κίνδυνο για όλες τις καλύψεις υγείας (ανικανότητα, νοσοκομειακές δαπάνες, εγχειρήσεις, ιατρικά έξοδα) μέσω αναλογικής συμφωνίας αντισταθμίσσης.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών πληρωμών στα προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης προκύπτει από την εκτίμηση της νοσηρότητας και του ιατρικού πληθωρισμού των επόμενων ετών. Η επίδραση των συνεχών προόδων στην ιατρική επιστήμη, ειδικά στον τομέα της πρόληψης, όπως επίσης και οι μεγάλες αλλαγές στον τρόπο ζωής όπως το κάπνισμα είναι η αιτία για την αβεβαιότητα στις εκτιμήσεις της νοσηρότητας.

Για όλες τις συμπληρωματικές καλύψεις, τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, μη κατανομημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τους δείκτες ζημιών και πραγματοποιεί τακτική ανάλυση της εμπειρίας της για την σφοδρότητα και την συχνότητα των ζημιών.

Για μερικές από τις συμπληρωματικές καλύψεις, η Εταιρεία βασίζεται στις εξειδικευμένες γνώσεις των αντισταθμιστών λόγω της έλλειψης επαρκών στατιστικών στοιχείων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η Εταιρεία αξιολογεί την κερδοφορία που προκύπτει από τις νοσοκομειακές πρόσθετες παροχές σε ετήσια βάση χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές παραμέτρους όπως είναι η θνησιμότητα, η νοσηρότητα, ο δείκτης ζημιών, ο ιατρικός πληθωρισμός, οι ακυρώσεις των ασφαλιστικών καλύψεων, η ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών και τα διαχειριστικά έξοδα. Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

Η Εταιρεία αξιολογεί την επάρκεια του ασφαλιστρού με βάση την εμπειρία των προηγούμενων χρόνων. Τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων που χρησιμοποιούνται είναι ο δείκτης ζημιών (μικτών και καθαρών), ο μικτός δείκτης ζημιών και εξόδων (combined ratio) και η σφοδρότητα και συχνότητα των ζημιών. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της σύγκρισης του ασφαλιστρού με τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε καθημερινή βάση. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στο στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα η Εταιρεία.

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και κίνδυνο ρευστότητας.

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος για την Εταιρεία προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του ως αποτέλεσμα χειρότερης της οικονομικής

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

του κατάστασης. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανά κατηγορία εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Οι κύριοι αντισυμβαλλόμενοι που συνεπάγονται υψηλή συγκέντρωση κινδύνου για την Εταιρεία είναι οι αντασφαλιστές και οι εκδότες χρεογράφων. Στο υιοθετημένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων ορίζονται συγκεκριμένα πρότυπα πιστωτικής αξιολόγησης για τους αντισυμβαλλόμενους καθώς και όρια σχετικά με την συγκέντρωση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 η έκθεση της Εταιρείας δεν υπερéβαινε τα όρια που ισχύουν για τους αντισυμβαλλόμενους.

Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του ισολογισμού. Υπάρχουν επίσης στοιχεία εκτός ισολογισμού από τα οποία προκύπτει έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους, η οποία όμως δεν κρίνεται σημαντική και αφορά κυρίως εξασφαλίσεις όπως ενέγγυες πιστώσεις. Οι εν λόγω εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για την προστασία της Εταιρείας από την έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τις λοιπές απαιτήσεις.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο μη λαμβανομένων υπόψη τυχόν εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών εγγυήσεων έχει ως εξής:

Μέγιστη έκθεση

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

	31/12/2018	31/12/2017
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	116.522	125.112
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	942.989	715.242
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.293.300	1.498.719
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη λήξη	-	19.594
Χρεώστες ασφαλιστών	5.754	7.034
Λοιπές απαιτήσεις	5.539	10.544
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	17.075	16.960
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	126.069	76.521
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που φέρουν πιστωτικό κίνδυνο	2.507.247	2.469.727

Οι συμβάσεις επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο δεν εκθέτουν την Εταιρεία σε πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι ασφαλισμένοι είναι εκείνοι που φέρουν τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας όσον αφορά τις εν λόγω επενδύσεις.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία δεν έχει πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα.

Οι σημαντικότεροι τομείς στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο είναι:

Πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους :

Ο πιστωτικός κίνδυνος που προκύπτει από τους χρεωστικούς τίτλους συνίσταται στην αδυναμία του εκδότη να εκπληρώσει την υποχρέωσή του να αποπληρώσει την ονομαστική αξία του ομολόγου όταν επέλθει η ωρίμανση και η ημερομηνία εξόφλησης αυτού. Σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων της Εταιρείας, οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις που παρέχονται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους οίκους αξιολόγησης χρησιμοποιούνται ως πρωταρχικό κριτήριο για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν οι επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους. Η Εταιρεία κατ' αρχήν χρησιμοποιεί την πιστοληπτική αξιολόγηση του οίκου Fitch και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα πρόσφατα στοιχεία χρησιμοποιείται η πιστοληπτική αξιολόγηση της Standard & Poor's ή της Moody's.

Το χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας κατά το μεγαλύτερο του μέρος αποτελείται από χρεωστικούς τίτλους κι επομένως η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των εκδοτών θεωρείται σημαντική.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από χρεωστικούς τίτλους με βάση την αξιολόγηση του εκδότη του τίτλου, τον κλάδο δραστηριότητας και τη γεωγραφική περιοχή:

Κρατικά ομόλογα	Αξιολόγηση		Αξιολόγηση	
	Fitch	31/12/2018	Fitch	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>				
Ελλάδα	BB-	1.841.079	CCC	1.888.029
Γερμανία	AAA	157.644	AAA	155.284
Ισπανία	A-	27.027	BBB+	26.291
Ιρλανδία	A+	56.697	A	58.318
Ρουμανία		-	BBB-	19.594
ΗΠΑ	AA+	89.537	AA+	18.132
Σύνολο		2.171.984		2.165.649

Εταιρικά ομόλογα	Αξιολόγηση		Αξιολόγηση	
	Fitch	31/12/2018	Fitch	31/12/2017
<i>(ποσά σε €) χιλ.)</i>				
Χρηματοοικονομικού κλάδου (Τράπεζες)		-	CCC+	7.161
Εκτός χρηματοοικονομικού κλάδου (Λοιπές εμπορικές εταιρείες)	BB+	2.592	BB+	2.698
	NR	12.991	NR	12.989
Σύνολο		15.582		22.848

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017, η μεγαλύτερη συγκέντρωση στο χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων της Εταιρείας εντοπίζεται στα Ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα που αποτελούν το 95,2% και 98,1% αντίστοιχα του συνολικού χαρτοφυλακίου ομολόγων και το 85,5% και 88,2% αντίστοιχα του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων).

Ειδικά για τον κίνδυνο που προκύπτει από χρεωστικούς τίτλους του ελληνικού δημοσίου, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 η έκθεση της Εταιρείας ανερχόταν σε €1.841.079 χιλ. (75,6% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων) και €1.888.029 χιλ. (77,5% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων), αντίστοιχα.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις αντασφάλισης:

Στα πλαίσια της συνολικής στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία αντισταθμίζει τον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω αναλογικών, μη αναλογικών και προαιρετικών αντασφαλιστικών συμφωνιών. Παρ' ότι με αυτές τις συμφωνίες αντιμετωπίζεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, οι απαιτήσεις από τους αντασφαλιστές εκθέτουν την Εταιρεία σε ενδεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις αναθεωρούνται από την Εταιρεία σε ετήσια βάση (ή και νωρίτερα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας είναι επαρκές και ότι οι εν λόγω συμβάσεις υποστηρίζονται από φερέγγυους αντασφαλιστές. Στο πλαίσιο αυτό έχουν θεσπιστεί αυστηρές αρχές για την επιλογή των αντασφαλιστών, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό αξιολόγησης από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει τα ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα αξιολόγησης των αντασφαλιστών που υποστηρίζουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις της, και ως εκ τούτου αντασφαλιστές οι οποίοι διαθέτουν αξιολόγηση χαμηλότερη από A- από τον οίκο Standard & Poor's ή αντίστοιχη αξιολόγηση από άλλον αναγνωρισμένο οίκο (AM Best, Fitch) δεν γίνονται αποδεκτοί. Προσωρινή παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό μπορεί να γίνει για αντασφαλιστές με τους οποίους η Εταιρεία έχει μακρά επιτυχημένη συνεργασία και οι οποίοι αν και είχαν αξιολόγηση A- ή υψηλότερη κατά τη σύναψη της αντασφαλιστικής σύμβασης, η αξιολόγησή τους μειώθηκε κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Σύμφωνα με τη στρατηγική αντασφάλισης που εφαρμόζει η Εταιρεία, έχει επιλεγθεί ο κατάλληλος συνδυασμός αντασφαλιστών ώστε να εξασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο αντασφαλιστικής κάλυψης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία από τις απαιτήσεις αντασφάλισης από την μεγαλύτερη αντασφαλιστική εταιρεία ανέρχεται σε 68,7% (2017: 68,3%). Ωστόσο, δεδομένης της υψηλής αξιολόγησης και της αναγνωρισμένης φερεγγυότητας της αντασφαλιστικής αυτής εταιρείας, η διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει ζημιές από αθέτηση.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις ασφαλιστρών:

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία σε σχέση με τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα προέρχεται κυρίως από ανεξάρτητους πράκτορες, μεσίτες και άλλους διαμεσολαβητές. Ο κίνδυνος υπάρχει όταν εισπράττουν τα ασφάλιστρα από τους πελάτες για να τα αποδώσουν στην Εταιρεία. Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές και πρότυπα για τη διαχείριση και παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου από διαμεσολαβητές με έμφαση στην καθημερινή παρακολούθηση των μεγαλύτερων υπολοίπων, παρακολουθώντας ταυτόχρονα και τα όρια αυτών των εκθέσεων σε κίνδυνο. Επίσης, η Εταιρεία έχει ορίσει μια διαδικασία προεπιλογής και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μέσω της προσεκτικής επιλογής των αντισυμβαλλόμενων.

Οι απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες θεωρούνται μη εξασφαλισμένες, με εξαίρεση ορισμένων που καλύπτονται από εξασφαλίσεις, κυρίως ενέγγυες πιστώσεις. Η Εταιρεία συντάσσει εσωτερικές αναφορές για τις ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες απαιτήσεις και προσπαθεί να διατηρήσει το υπόλοιπο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων όσο το δυνατόν χαμηλότερο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ικανοποίηση των πελατών.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού ανά δίκτυο διανομής ήταν:

Ανάλυση ανά είδος δικτύου

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018	31/12/2017
Δίκτυο Ομίλου	200	210
Ασφαλιστικά προϊόντα μέσω τράπεζας (Bancassurance)	3.575	3.399
Πράκτορες και μεσίτες	1.980	3.425
Σύνολο	5.754	7.034

Το δίκτυο Bancassurance αναφέρεται στις απαιτήσεις από ασφαλισμένους για ασφαλιστήρια συμβόλαια που διατίθενται μέσω του δικτύου υποκαταστημάτων της Eurobank Ergasias AE. Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, οι Τράπεζες δεν έχουν το δικαίωμα είσπραξης ασφαλιστρών για λογαριασμό της Εταιρείας, αλλά η Εταιρεία εισπράττει τα ασφάλιστρα χρησιμοποιώντας το δίκτυο υποκαταστημάτων των Τραπεζών. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία δεν μεταβιβάζεται στις Τράπεζες.

Το δίκτυο πρακτόρων και μεσιτών περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: τους διαμεσολαβητές που έχουν δικαίωμα είσπραξης και τους διαμεσολαβητές που δεν έχουν δικαίωμα είσπραξης.

Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα:

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, οι τοποθετήσεις ταμειακών διαθεσίμων στον Όμιλο της Eurobank Ergasias AE ανέρχονταν σε €30.663 χιλ. και €30.087 χιλ. αντίστοιχα.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανά βαθμίδα πιστωτικής αξιολόγησης την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017:

31 Δεκεμβρίου 2018									
Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατούμενα ως τη λήξη	Χρεώστες ασφαλιστρών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λιστες	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>									
AAA	-	-	157.644	-	-	-	-	-	157.644
AA+	-	15.405	74.132	-	-	483	4.096	-	94.116
AA-	-	-	-	-	-	1.542	12.464	-	14.005
A+	-	-	56.697	-	-	-	505	604	57.806
A-	-	-	27.027	-	-	-	-	-	27.027
BB+	-	-	2.592	-	-	-	-	-	2.592
BB-	1.881	926.664	914.415	-	-	-	-	-	1.842.960
CCC	105	-	-	-	-	6	-	125.380	125.490
Non Rated	114.537	920	60.793	-	5.754	3.508	10	85	185.607
Σύνολο	116.522	942.989	1.293.300	-	5.754	5.539	17.075	126.069	2.507.247

31 Δεκεμβρίου 2017

Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατούμενα ως τη λήξη	Χρεώστες ασφαλιστών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λίστες	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>									
AAA	-	-	155.284	-	-	-	-	-	155.284
AA+	-	18.132	-	-	-	1.068	4.091	-	23.292
AA-	-	-	-	-	-	3.488	12.315	-	15.802
A+	-	-	58.318	-	-	-	539	-	58.857
BBB+	-	-	26.291	-	-	-	-	-	26.291
BBB-	-	-	-	19.594	-	-	-	-	19.594
BB+	-	-	2.698	-	-	-	-	-	2.698
B-	1.870	688.937	1.199.092	-	-	-	-	-	1.889.899
CCC+	1.073	7.161	-	-	-	11	-	76.445	84.689
Non Rated	122.169	1.012	57.036	-	7.034	5.977	15	76	193.320
Σύνολο	125.112	715.242	1.498.719	19.594	7.034	10.544	16.960	76.521	2.469.727

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός των Unit Linked, η λήξη των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν μεμονωμένα χαρακτηριστεί ως απομειωμένα.

31 Δεκεμβρίου 2018

	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς Πώληση	Διακρατούμενα στη λήξη	Απαιτήσεις από ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Μη ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	942.989	1.273.671	-	-	16.704	5.277	2.238.641
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	-	-	-	-
Ληξιπρόθεσμα κατά:							
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	5.674	-	-	5.637
> 90 ημέρες	-	-	-	80	371	261	750
Σύνολο	942.989	1.273.671	-	5.754	17.075	5.539	2.245.027
Χρηματ/κά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση							
Συνολική λογιστική αξία χρημ/κων περιουσιακών στοιχείων	-	21.242	-	37	-	840	22.077
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	-	-	-	-	-	-	-
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κα στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(1.613)	-	(37)	-	(840)	(2.448)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κων περιουσιακών στοιχείων	942.989	1.293.300	-	5.754	17.075	5.539	2.264.656

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

31 Δεκεμβρίου 2017							
Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς Πώληση	Διακρατούμενα στη Λήξη	Απαιτήσεις από ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο	
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Μη Ληξιπρόθεσμα και μη Απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	715.242	1.479.090	19.594	-	16.417	10.213	2.240.557
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη Απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	-	-	-	-
Ληξιπρόθεσμα κατά:							
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	7.055	-	-	7.050
> 90 ημέρες	-	-	-	(21)	543	331	858
Σύνολο	715.242	1.479.090	19.594	7.034	16.960	10.544	2.248.465
Χρηματ/κά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση							
Συνολική λογιστική αξία χρημ/κων περιουσιακών στοιχείων	-	21.242	-	5	-	872	22.119
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	-	-	-	-	-	-	-
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κα στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(1.613)	-	(5)	-	(872)	(2.490)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κων περιουσιακών στοιχείων	715.242	1.498.719	19.594	7.034	16.960	10.544	2.268.094

4.3.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τα στοιχεία του ισολογισμού ή αξία των οποίων ή οι σχετικές ταμειακές ροές εξαρτώνται από τις χρηματαγορές. Τα στοιχεία που υπόκεινται σε διακυμάνσεις και συνεπάγονται κίνδυνο αγοράς είναι τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τη διάρθρωση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων της Εταιρείας, ο κίνδυνος αγοράς αφορά κυρίως τον κίνδυνο επιτοκίων, τον κίνδυνο μετοχών και τον κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Σημειώνεται ότι για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς, η Εταιρεία εφαρμόζει την μεθοδολογία Αξία σε Κίνδυνο (VaR: Value – at – Risk). Παράλληλα, η Εταιρεία υλοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και αναλύσεων ευαισθησίας σε τακτική βάση, ανάλογα με την υφιστάμενη διάρθρωση χαρτοφυλακίου, τη στρατηγική και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία είναι οι ακόλουθοι:

(α) Κίνδυνος επιτοκίων

Οι διακυμάνσεις στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, δυνητικά μπορούν να επηρεάσουν τόσο τις ταμειακές ροές όσο και την εύλογη αξία των επενδύσεων της Εταιρείας. Ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά τις ταμειακές ροές συνίσταται στο ενδεχόμενο οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας επένδυσης να διακυμανθούν λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Αντίστοιχα, ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά την εύλογη αξία συνίσταται στο ενδεχόμενο η εύλογη αξία μίας επένδυσης να διακυμανθεί λόγω μεταβολής στα επιτόκια της αγοράς. Τέτοιου είδους μεταβολές στα επιτόκια ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν την απόδοση των επενδύσεων της Εταιρείας.

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά επιτόκιο:

Ανάλυση επιτοκίων

31 Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Σύνολο

	0 - 3 %	3 - 6 %	6 - 10 %	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	105	1.881	-	1.986
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	942.069	-	-	942.069
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	142.843	1.102.655	-	1.245.498
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	126.069	-	-	126.069
Σύνολο	1.211.086	1.104.536	-	2.315.621

31 Δεκεμβρίου 2017

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Σύνολο

	0 - 3 %	3 - 6 %	6 - 10 %	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	1.073	1.870	-	2.943
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	707.069	7.161	-	714.230
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	67.722	1.386.950	-	1.454.673
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	19.594	19.594
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	76.521	-	-	76.521
Σύνολο	852.385	1.395.981	19.594	2.267.961

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά είδος επιτοκίου:

31 Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Σύνολο

	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	1.986	-	1.986
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	942.069	-	942.069
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.245.498	-	1.245.498
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	126.173	-	126.173
Σύνολο	2.315.621	-	2.315.621

31 Δεκεμβρίου 2017

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Σύνολο

	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	2.943	-	2.943
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	714.230	-	714.230
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.454.673	-	1.454.673
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.594	-	19.594
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	76.521	-	76.521
Σύνολο	2.267.961	-	2.267.961

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος παρακολουθείται και αντιμετωπίζεται σε συνεχή βάση.

Η Εταιρεία εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο λόγω των επενδυτικών τοποθετήσεων της σε ξένο νόμισμα. Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί προϊόντα αντιστάθμισης έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου.

Η συνολική έκθεση των στοιχείων του ενεργητικού σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε 3,0% (2017: 0,9%) και δεν θεωρείται σημαντική.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση της Εταιρείας σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017, αντίστοιχα. Στον πίνακα παρουσιάζεται η λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων της Εταιρείας ανά νόμισμα.

31 Δεκεμβρίου 2018				
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>	EUR	USD	RON	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	24.813	-	-	24.813
Συμμετοχές σε θυγατρικές	15.327	-	4.092	19.419
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	45.000	-	-	45.000
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	116.522	-	-	116.522
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	927.584	15.405	-	942.989
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.218.964	74.132	204	1.293.300
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	125.832	236	0	126.069
Χρεώστες ασφαλιστρών	5.754	-	-	5.754
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	17.075	-	-	17.075
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	8.042	-	-	8.042
Σύνολο ενεργητικού	2.504.912	89.773	4.297	2.598.983
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	2.116.211	-	-	2.116.211
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	10.652	-	-	10.652
Λοιπές υποχρεώσεις	112.115	-	-	112.115
Σύνολο υποχρεώσεων	2.238.978	-	-	2.238.978
Ίδια Κεφάλαια	265.934	89.773	4.297	360.004

31 Δεκεμβρίου 2017				
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>	EUR	USD	RON	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	20.780	-	-	20.780
Συμμετοχές σε θυγατρικές	15.327	-	4.092	19.419
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	30.000	-	-	30.000
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	125.112	-	-	125.112
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	697.110	18.132	-	715.242
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.498.515	-	204	1.498.719
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.594	-	-	19.594
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	76.516	5	-	76.521
Χρεώστες ασφαλιστρών	7.034	-	-	7.034
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	16.960	-	-	16.960
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	31.137	-	-	31.137
Σύνολο ενεργητικού	2.538.085	18.137	4.297	2.560.519
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	1.921.858	-	-	1.921.858
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	10.197	-	-	10.197
Λοιπές υποχρεώσεις	166.413	-	-	166.413
Σύνολο υποχρεώσεων	2.098.468	-	-	2.098.468
Ίδια Κεφάλαια	439.617	18.137	4.297	462.051

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο μετοχών που οφείλεται στις διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών που διακρατεί.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, η Εταιρεία διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον κίνδυνο μετοχών, και εφαρμόζει τα όρια που προβλέπονται στις ισχύουσες πολιτικές. Με βάση το πλαίσιο ορίων που έχει υιοθετηθεί, οι επενδύσεις σε μετοχές (συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε μετοχικά αμοιβαία κεφαλαία) δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 15,0% των συνολικών επενδύσεων. Επενδύσεις σε Ανώνυμες Εταιρείες Εκμετάλλευσης Ακίνητης Περιουσίας Α.Ε.Ε.Α.Π. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 10,0% των συνολικών επενδύσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η συνολική έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο μετοχών ως ποσοστό των συνολικών επενδύσεων ανέρχεται σε 3,9% (31 Δεκεμβρίου 2017: 2,0%), και παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

% Επενδυτικού χαρτοφυλακίου υπό διαχείριση	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κίνδυνος από εισηγμένους τίτλους	1,1%	0,9%
Κίνδυνος από μετοχές ΑΕΕΑΠ	2,8%	1,1%
Συνολική έκθεση στον κίνδυνο μετοχών & ΑΚ	3,9%	2,0%

(δ) Συνοπτική παρουσίαση μεθόδου VaR

Η μεθοδολογία VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα («περίοδος διακράτησης») και με συγκεκριμένη πιθανότητα εμφάνισης («επίπεδο εμπιστοσύνης»), εάν οι θέσεις παρέμεναν αμετάβλητες για την συγκεκριμένη περίοδο διακράτησης. Το VaR που υπολογίζει η Εταιρεία, χρησιμοποιείται για εσωτερική επιμέτρηση του κινδύνου και σκοπούς ελέγχου, και είναι βασισμένο σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99,0% και περίοδο διακράτησης 10 ημερών, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι όποιες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή. Λαμβάνεται υπόψη ολόκληρη η ιστορικότητα των τιμών των παραγόντων κινδύνου, ενώ η βαρύτητα στις ιστορικές παρατηρήσεις ακολουθεί την μέθοδο του εκθετικά σταθμισμένου κινούμενου μέσου (EWMA).

Επειδή το VaR αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου παρακολούθησης του κινδύνου αγοράς, έχει καθοριστεί αντίστοιχο όριο το οποίο τηρείται. Παρ' όλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθόδου δεν αποτρέπει ζημιές που υπερβαίνουν αυτό το όριο σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

VaR περιουσιακών στοιχείων

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
(ποσά σε € εκατ.)		
Συνολικό VaR	40,1	71

Το Monte Carlo VaR και η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας μέτρησης κινδύνου από την Εταιρεία εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς, όπως ότι το 99,0% VaR σημαίνει ότι στο 1,0 % των περιπτώσεων η ζημία αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από το ποσό του VaR. Δεν υπάρχει πληροφόρηση για τη μέγιστη ζημιά πέρα του 1%.

Η Εταιρεία παρακολουθεί το VaR σε συνδυασμό με άλλες μετρήσεις (π.χ. τυπική απόκλιση), παρακολουθεί τις αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και υλοποιεί αναλύσεις ευαισθησίας και προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων ανά περίπτωση.

4.3.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές.

Η διαδικασία διαχείρισης της ρευστότητας της Εταιρείας συνίσταται στην παρακολούθηση της χρονικής αντιστοιχίας των ταμειακών εισροών και εκροών, όπως επίσης και στη διασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υψηλή εμπορευσιμότητα τα οποία είναι εύκολο να ρευστοποιηθούν για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει τη μέτρηση των ταμειακών ροών και την πραγματοποίηση εκτιμήσεων για την επόμενη μέρα, εβδομάδα και μήνα αντίστοιχα, καθώς αυτές είναι οι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

καίριες χρονικές περιόδους για τη διαχείριση της ρευστότητας. Το πρώτο βήμα για την πραγματοποίηση των εν λόγω εκτιμήσεων είναι η ανάλυση των συμβατικών λήξεων των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και των αναμενόμενων ημερομηνιών είσπραξης των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων.

α) Ταμειακές ροές από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι αναμενόμενες ταμειακές εκροές της Εταιρείας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού που αφορούν υποχρεώσεις από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία, με βάση τις συμβατικές ημερομηνίες λήξης τους. Τα ποσά που αναφέρονται αποτελούν τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, εκτός από τις υποχρεώσεις προς ασφαλισμένους, οι οποίες παρουσιάζονται με τις αντίστοιχες αναμενόμενες ταμειακές τους ροές.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με βάση τις εκτιμώμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

31 Δεκεμβρίου 2018

	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>						
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	413	-	413	-	-	413
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	5.482	2.006	3.433	43	-	5.482
Πιστωτές Διάφοροι	982	703	279	-	-	982
Λοιπές υποχρεώσεις	21.913	988	666	15.218	5.042	21.913
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	28.790	3.697	4.791	15.261	5.042	28.790

31 Δεκεμβρίου 2017

	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>						
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	352	-	352	-	-	352
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	4.257	1.068	3.147	42	-	4.257
Μερίσματα πληρωτέα	35.000	35.000	-	-	-	35.000
Πιστωτές Διάφοροι	1.805	1.056	748	-	-	1.805
Λοιπές υποχρεώσεις	27.697	908	1.293	20.096	5.400	27.697
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	69.110	38.032	5.540	20.138	5.400	69.110

Ανάλυση λήξεων μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων (αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές)

31 Δεκεμβρίου 2018	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	43.251	33.172	6.163	3.728	122	67	43.251
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	9.178	9.178	-	-	-	-	9.178
Τεχνικά αποθέματα							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.839.734	160.949	342.567	312.803	921.065	296.733	2.034.117
Αποθέματα Συντάξεων (D.A.F)	117.432	(8.586)	(17.264)	(11.842)	1.528	275.196	239.032
Κλάδος Unit Linked	106.616	7.394	13.709	14.166	30.255	13	65.537
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	2.116.211	202.107	345.175	318.854	952.970	572.008	2.391.115
Επενδυτικά συμβόλαια							
Κλάδος Unit Linked	10.652	609	456	456	2.435	6.695	10.652
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	10.652	609	456	456	2.435	6.695	10.652
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής	2.126.863	202.716	345.632	319.311	955.405	578.704	2.401.767

31 Δεκεμβρίου 2017	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	49.669	37.340	7.407	4.750	95	77	49.669
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.576	8.576	-	-	-	-	8.576
Τεχνικά αποθέματα							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.645.125	90.566	359.258	315.005	857.477	188.268	1.810.576
Αποθέματα Συντάξεων (D.A.F)	103.601	(8.048)	(17.642)	(12.752)	(5.571)	228.415	184.401
Κλάδος Unit Linked	114.886	30.436	18.265	19.559	42.207	11	110.477
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.921.858	158.871	367.288	326.562	894.208	416.771	2.163.700
Επενδυτικά συμβόλαια							
Κλάδος Unit Linked	10.197	309	464	464	2.627	6.335	10.197
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	10.197	309	464	464	2.627	6.335	10.197
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής	1.932.055	159.180	367.752	327.026	896.834	423.105	2.173.897

(β) Αντιστοίχιση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (ALM)

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας για την παρακολούθηση και διαχείριση των μελλοντικών ταμειακών ροών και της ρευστότητας έχει αναπτυχθεί με στόχο την επίτευξη μακροπρόθεσμων αποδόσεων από επενδύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις της από ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Σε τακτική βάση μια σειρά εκθέσεων όσον αφορά τη σύνθεση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε επίπεδο ομίλου καταρτίζονται και γνωστοποιούνται σε μέλη Διοίκησης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων.

Η βασική τεχνική που εφαρμόζει η Εταιρεία για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του είναι η συνεχής παρακολούθηση των λήξεων και των αναμενόμενων ταμειακών ροών από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και η λήψη των κατάλληλων επενδυτικών αποφάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν κινδύνων που προκύπτουν από πιθανή αναντιστοιχία των θέσεων αυτών.

Για τα προϊόντα Unit-Linked, η Εταιρεία αντιστοιχίζει όλα τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία βασίζονται οι τιμές των εν λόγω προϊόντων με τα περιουσιακά στοιχεία του χαρτοφυλακίου. Συνεπώς, για αυτά τα συμβόλαια δεν υφίσταται κίνδυνος τιμής ή συναλλαγματικός, πιστωτικός ή επιτοκιακός κίνδυνος.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα εκτιμώμενα ποσά και ο χρονικός ορίζοντας των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας, εξαιρουμένων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των Unit Linked προϊόντων:

31 Δεκεμβρίου 2018	Ταμειακές ροές συμβολαίων Ζωής (μη - προεξοφλημένες)					Σύνολο
	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>						
Περιουσιακά στοιχεία						
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:						
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:						
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	920	920	-	-	-	920
Εισηγμένα ομόλογα:						
- Σταθερού επιτοκίου	942.069	944.705	-	-	-	944.705
Διαθέσιμα προς πώληση:						
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	45.041	45.041	-	-	-	45.041
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	2.761	2.761	-	-	-	2.761
Εισηγμένα ομόλογα:						
- Σταθερού επιτοκίου	1.245.498	370.405	505.623	394.357	361.998	1.806.623
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	126.069	126.069	-	-	-	126.069
Σύνολο	2.362.357	1.489.901	505.623	394.357	361.998	2.926.119

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική Αξία	0-5	5-10	10-15	15-20	>20	Σύνολο
		έτη	έτη	Έτη	έτη	έτη	
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	2.009.596	830.869	922.714	240.431	129.937	201.627	2.325.578

31 Δεκεμβρίου 2017	Λογιστική Αξία	Ταμειακές ροές συμβολαίων Ζωής (μη - προεξοφλημένες)					Σύνολο
		0-5	5-10	10-15	15-20	>20	
		έτη	έτη	έτη	έτη	έτη	
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Περιουσιακά στοιχεία							
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:							
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	1.012	1.012	-	-	-	-	1.012
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	714.230	717.337	-	-	-	-	717.337
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	41.950	41.950	-	-	-	-	41.950
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	2.096	2.096	-	-	-	-	2.096
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	1.454.673	271.501	520.623	513.232	728.117	343.025	2.376.498
Διακρατούμενα στη λήξη:							
Εισηγμένα ομόλογα:							
- Σταθερού επιτοκίου	19.594	20.235	-	-	-	-	20.235
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	76.521	76.521	-	-	-	-	76.521
Σύνολο	2.310.077	1.130.652	520.623	513.232	728.117	343.025	3.235.649

Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική Αξία	0-5	5-10	10-15	15-20	>20	Σύνολο
		έτη	έτη	Έτη	έτη	έτη	
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)							
Ασφαλιστικές προβλέψεις	1.806.972	784.324	852.001	133.141	103.582	180.038	2.053.085

Στους ανωτέρω πίνακες δεν έχει γίνει υπόθεση επανεπένδυσης των ταμειακών ρών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μετά την λήξη τους.

Επιπρόσθετα, οι ταμειακές ροές των μετοχών έχουν περιληφθεί στην πρώτη ομάδα ληκτότητας, «0-5 έτη», δεδομένου ότι οι μετοχές που είναι εισηγμένες μπορούν να ρευστοποιηθούν σε οποιαδήποτε στιγμή.

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών, ανθρώπων, συστημάτων και/ή εξωτερικών γεγονότων. Είναι εγγενής σε κάθε λειτουργία και επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας. Για τη διαχείρισή του απαιτείται ένα αποτελεσματικό Σύστημα προκειμένου να εντοπίζονται τα σημεία έκθεσης και να αξιολογείται/ ποσοτικοποιείται η έκθεση αυτή, να αναγνωρίζονται οι εκδηλώσεις γεγονότων λειτουργικού κινδύνου, να ορίζονται τα όρια ανοχής και όπου απαιτείται να μειώνεται η έκθεση στα αποδεκτά επίπεδα.

Η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της έχει διαμορφώσει το κατάλληλο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων με μεθοδολογίες, αρχές διακυβέρνησης, πολιτικές και διαδικασίες που επιτρέπουν την αποτελεσματική αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά των κινδύνων (στους οποίους εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί στο άμεσο μέλλον). Το προαναφερθέν πλαίσιο ενσωματώνεται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην εταιρική κουλτούρα (επίγνωση λειτουργικού κινδύνου)

Το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Εταιρείας περιλαμβάνει μεθοδολογίες που αφορούν: στην Αυτό-αξιολόγηση Κινδύνων και Ελέγχων (Risk Control Self-Assessment), στην αξιολόγηση σεναρίων, στην αξιολόγηση της έκθεσης στον κίνδυνο της Απάτης (FRA), στην αξιολόγηση των σχέσεων εξωτερικής ανάθεσης εργασιών, στη διαχείριση γεγονότων λειτουργικού κινδύνου (λειτουργικές ζημιές) και περιγράφεται σε αντίστοιχα έγγραφα ή/και Πολιτικές.

4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Η στρατηγική διαχείριση κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II (Solvency II), και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Η Φερεγγυότητα II αποτελεί από την 1^η Ιανουαρίου 2016 το ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ενιαίο Οικονομικό Χώρο. Οι κανόνες της Φερεγγυότητας II βασίζονται στην οδηγία 2009/138/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2014/51/ΕΕ (Omnibus II). Στην Ελλάδα, η οδηγία 2009/138/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4364/05.02.2016.

Για την υλοποίηση και συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των τριών πυλώνων του εποπτικού πλαισίου, έχει αναπτυχθεί εξειδικευμένη υποδομή πληροφοριακών συστημάτων.

Το επίπεδο της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας παρακολουθείται συνεχώς τόσο σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, όσο και με βάση τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί αναφορικά με την διαχείριση του κινδύνου, την ίδια αξιολόγηση κινδύνων και φερεγγυότητας (ORSA) και την διαχείριση κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της φερεγγυότητας της Εταιρείας, η Διοίκηση έχει καθορίσει την επιθυμητή σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων και της κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας (SCR), όπως απορρέει από τη διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαίτησης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαίτησης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στη συνέχεια στην Εποπτική Αρχή.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία πραγματοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης με εναλλακτικά σενάρια που αντικατοπτρίζουν την αρνητική επίδραση από απροσδόκητες αλλαγές αφενός στο μακροοικονομικό περιβάλλον και αφετέρου στο εσωτερικό της, προκειμένου να εκτιμήσει την ανθεκτικότητα της μελλοντικής κατάστασης των διαθέσιμων κεφαλαίων.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαίτηση Φερεγγυότητας (SCR).

4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στη εύλογη αξία:

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες χρηματιστηριακές τιμές, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης (βλέπε σημ. 2.6 και 3.γ).

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με τα επίπεδα ιεράρχησης εύλογων αξιών που προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 13 ανάλογα με το εάν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Τα παρατηρήσιμα στοιχεία είναι στοιχεία από την αγορά που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές και τα μη παρατηρήσιμα στοιχεία αντανακλούν τις εκτιμήσεις της Εταιρείας για την αγορά. Αυτά τα δύο είδη δεδομένων έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διαμόρφωση της παρακάτω ιεραρχίας:

I. Επίπεδο 1: Τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) όμοιων στοιχείων που ισχύουν σε ενεργές αγορές. Οι τιμές αυτές πρέπει να είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο ή ενεργό δείκτη/αγορά και να αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές που συμμορφώνονται στην αρχή των ίσων αποστάσεων. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εισηγμένους τίτλους και χρεωστικούς τίτλους που διακινούνται σε οργανωμένες αγορές και εμπορεύσιμα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

II. Επίπεδο 2: Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, κυρίως επιτόκια και καμπύλες απόδοσης παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, πιστωτικά περιθώρια και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οργανισμούς που παρέχουν

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

στοιχεία για την αγορά και iv) ενδεχομένως μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Οι εν λόγω τεχνικές αποτίμησης μεγιστοποιούν τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς όπου αυτά είναι διαθέσιμα και στηρίζονται όσο το δυνατόν λιγότερο σε εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Εάν όλα τα σημαντικά στοιχεία που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι παρατηρήσιμα, το μέσο αυτό κατατάσσεται στο επίπεδο 2. Εάν ένα ή περισσότερα από τα σημαντικά δεδομένα δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα από την αγορά, το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Δεν έχει σημειωθεί καμία αλλαγή στις τεχνικές αποτίμησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους χαμηλότερης ρευστοποίησης.

III. Επίπεδο 3: Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα με μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούν σημαντικά δεδομένα που είναι μη παρατηρήσιμα. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε μη εισηγμένες μετοχές και μη εισηγμένα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας στην εύλογη αξία και η κατάταξή τους με βάση τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13.

31 Δεκεμβρίου 2018

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις

Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο	116.522	-	-	116.522
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	942.989	-	-	942.989
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	871.340	420.152	1.808	1.293.300
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	1.930.852	420.152	1.808	2.352.811
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	10.652	-	-	10.652
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	10.652	-	-	10.652

31 Δεκεμβρίου 2017

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις

Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο	125.112	-	-	125.112
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	708.081	7.161	-	715.242
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.066.023	431.609	1.086	1.498.719
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	1.899.216	438.770	1.086	2.339.072
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	10.197	-	-	10.197
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	10.197	-	-	10.197

Δεν πραγματοποιήθηκαν ανακατατάξεις μεταξύ των επιπέδων 1 και 2 κατά την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017, αντίστοιχα.

Κίνηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένα σε Επίπεδο 3 εύλογης αξίας:

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου

Αύξηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένων σε επίπεδο 3

Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου

	2018	2017
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	1.086	628
Αύξηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένων σε επίπεδο 3	721	458
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου	1.808	1.086

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η εύλογη αξία των ελληνικών κυβερνητικών ομολόγων ύψους € 420.152 χιλ. κατατάχθηκε στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13, καθώς η αποτίμηση των εν λόγω ομολόγων βασίστηκε σε τεχνική αποτίμησης λόγω έλλειψης ενεργής αγοράς. Τα ομόλογα αυτά είχαν εκδοθεί κατά την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους το 2012 (λεγόμενα ομόλογα "PSI ΟΕΔ") και η Εταιρεία αποφάσισε να μην τα ανταλλάξει στην δημόσια προσφορά που πραγματοποιήθηκε με βάση το ενημερωτικό δελτίο που δημοσιεύτηκε στις 15 Νοεμβρίου 2017. Αναλυτικά η μέθοδος αποτίμησης που εφαρμόστηκε περιγράφεται στην σημείωση 3. Συνοπτικά, η εν λόγω μέθοδος

αποτίμησης έχει ως βάση παρατηρήσιμες τιμές αγοράς πανομοιότυπων ομολόγων οι οποίες προσαρμόζονται βάσει ενός περιθωρίου απόδοσης (illiquid premium) ώστε να ληφθεί υπόψη η χαμηλή ρευστοποίηση των PSI ΟΕΔ.

(β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία :

Οι παραδοχές και μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία των επενδύσεων, των μετοχών και των δανείων και απαιτήσεων που διακρατούνται ως τη λήξη προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας επίσημες τιμές αγοράς από ενεργές αγορές. Σε περίπτωση που αυτές οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει υπολογιστεί με βάση τις τιμές χρεογράφων που έχουν παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά, λήξη και απόδοση ή με προεξόφληση ταμειακών ροών.

Σύμφωνα με τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13, η Εταιρεία στις 31 Δεκεμβρίου 2017 κατείχε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία τα είχε ιεραρχήσει στο επίπεδο 1. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είχαν εύλογης αξίας €20,3 εκατ. και λογιστικής αξίας €19,6 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία δεν κατείχε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Περιουσιακών Στοιχείων
------------------------------	-----------------	------------------------------	---

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	68	154	1.633	1.854
Αγορές	7	209	196	412
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(36)	(36)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	74	363	1.793	2.230

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	(36)	(16)	(1.186)	(1.237)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	36	36
Αποσβέσεις χρήσεως	(6)	(74)	(156)	(236)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	(41)	(90)	(1.306)	(1.437)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018

33	273	487	793
-----------	------------	------------	------------

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Περιουσιακών Στοιχείων
------------------------------	-----------------	------------------------------	---

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	68	15	1.452	1.535
Αγορές	-	147	181	328
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(8)	-	(8)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	68	154	1.633	1.854

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	(30)	(11)	(1.032)	(1.072)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	8	-	8
Αποσβέσεις χρήσεως	(6)	(13)	(154)	(173)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	(36)	(16)	(1.186)	(1.237)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017

32	138	447	617
-----------	------------	------------	------------

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

	Λογισμικά προγράμματα	Σήματα (Trademarks)	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	5.044	5	5.049
Αγορές / Προσθήκες	903	-	903
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	5.947	5	5.952
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	(3.634)	(1)	(3.635)
Αποσβέσεις χρήσεως	(608)	0	(608)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	(4.241)	(1)	(4.242)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	1.706	3	1.710

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

	Λογισμικά προγράμματα	Σήματα (Trademarks)	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	4.442	5	4.447
Αγορές / Προσθήκες	603	-	603
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	5.044	5	5.049
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	(3.097)	(1)	(3.097)
Αποσβέσεις χρήσεως	(537)	-	(537)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	(3.634)	(1)	(3.635)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	1.411	4	1.415

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.)

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018	31/12/2017
Μαθηματικό απόθεμα προμηθειών πρόσκτησης	23.123	19.192
Προμήθειες πρόσκτησης	1.690	1.588
Σύνολο Μ.Ε.Π.	24.813	20.780

Η μεταβολή των προμηθειών και εξόδων πρόσκτησης επόμενων χρήσεων του κλάδου ζωής απεικονίζεται στον κατωτέρω πίνακα:

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	19.192	1.588	20.780
Κεφαλαιοποίηση (+)	4.781	215	4.996
Απόσβεση (-)	(850)	(114)	(963)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	23.123	1.690	24.813

	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>			
Αξία κτήσεως:			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	17.026	1.489	18.514
Κεφαλαιοποίηση (+)	3.087	232	3.319
Απόσβεση (-)	(921)	(133)	(1.054)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	19.192	1.588	20.780

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ

Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες

	31/12/2018 EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA	31/12/2018 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Λογιστική Αξία	4.092	15.327
Ποσοστό Συμμετοχής	95%	100%
Χώρα Εγκατάστασης	Ρουμανία	Ελλάδα
Τομέας Δραστηριότητας	Ασφάλειες Ζωής	Ακίνητα
Αξία κτήσεως 1 Ιανουαρίου	4.092	15.327
Αξία εξαγοράς	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.092	15.327

	31/12/2017 EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA	31/12/2017 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Λογιστική Αξία	4.092	15.327
Ποσοστό Συμμετοχής	95%	100%
Χώρα Εγκατάστασης	Ρουμανία	Ελλάδα
Τομέας Δραστηριότητας	Ασφάλειες Ζωής	Ακίνητα
Αξία κτήσεως 1 Ιανουαρίου	4.092	15.327
Αξία εξαγοράς	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.092	15.327

Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες

Την 19η Φεβρουαρίου 2017, η Εταιρεία συμμετείχε ως στρατηγικός επενδυτής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia Hospitality S.A. (η «GH»), με έδρα στο Λουξεμβούργο. Η GH ιδρύθηκε από την Grivalia Properties ΑΕΕΑΠ (η «Grivalia») την 26η Ιουνίου 2015 με αρχικό καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο ποσού €2,0 εκατ.. Σκοπός της GH είναι η απόκτηση, ανάπτυξη και διαχείριση ξενοδοχειακών και τουριστικών ακινήτων κυρίως στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, το μετοχικό κεφάλαιο της GH αυξήθηκε κατά €58,0 εκατ. εκ των οποίων €30,0 εκατ. καταβλήθηκαν από την Εταιρεία και €28 εκατ. καταβλήθηκαν από την Grivalia. Συνεπεία της ανωτέρω αύξησης, το μετοχικό κεφάλαιο της GH. ανήλθε σε €60 εκατ. ισομερώς καταβλημένο από τους δύο μετόχους.

Σημειώνεται, κατά την ίδια ως άνω ημερομηνία, υπογράφηκε και σχετική συμφωνία μεταξύ των δύο μετόχων η οποία προβλέπει τη λήψη όλων των σημαντικών αποφάσεων με ομοφωνία.

Την 27η Ιουλίου 2017 ανακοινώθηκε η συμμετοχή, στο μετοχικό κεφάλαιο της GH, επενδυτικού σχήματος (ο "Νέος Επενδυτής") το οποίο διαχειρίζεται η διεθνής επενδυτική εταιρεία M&G Investment Management Limited, με έδρα το Λονδίνο, μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ποσού €60,0 εκατ. η οποία καλύφθηκε πλήρως από το Νέο Επενδυτή.

Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το πλήρες μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται πλέον σε €120,0 εκατ. αποτελούμενο από 120.000.000 μετοχές αξίας (ποσό σε €) €1 η κάθε μία, εκ των οποίων, 25% ανήκουν στη Grivalia, 25% στην Εταιρεία και 50% στο Νέο Επενδυτή.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Την 25η Ιουλίου 2018, η Εταιρεία συμμετείχε στη νέα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της GH, ύψους €60,0 εκατ. Η αύξηση καλύφθηκε πλήρως από τους υφιστάμενους μετόχους της GH κατά την αναλογία τους στο μετοχικό της κεφάλαιο. Συγκεκριμένα η Εταιρεία και η Grivalia κατέβαλαν € 15 εκατ. εκάστη και τα επιπλέον €30,0 εκ. συνεισέφερε ο Νέος Επενδυτής. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης, το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται πλέον σε €180,0 εκ. και θα χρησιμοποιηθεί για την απρόσκοπτη εκτέλεση του επενδυτικού της σχεδίου.

Οι τρεις μέτοχοι λαμβάνουν όλες τις σημαντικές αποφάσεις με ομοφωνία. Η Εταιρεία αξιολόγησε τη φύση της επένδυσης της και αποφάσισε ότι αποτελεί επένδυση σε κοινοπραξία, η οποία λογίζεται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομειώσεις.

Το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου GH ανέρχεται κατά την 31.12.2018 σε ποσό €338.528 χιλ. (2017: €178.492 χιλ.) και €103.214 χιλ. (2017:€3.922 χιλ.) αντίστοιχα. Τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου GH μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας ανέρχονται σε ποσό €191.316 χιλ. (2017: €140.721 χιλ.).

Τα σημαντικότερα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορούν στα ιδιοχρησιμοποιούμενα του ακίνητα ποσού €137.229 χιλ. ,στα επενδυτικά του ακίνητα ποσού €114.162 χιλ. (2017: €88.098 χιλ.) και στα τραπεζικά του διαθέσιμα ποσού €48.823 χιλ. (2017: €63.363 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση

(93.677)

-

59.743

(33.935)

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης

505

-

-

505

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς

(169)

225

-

56

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία

141

-

(14)

127

Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού

43

2

-

45

Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις

310

(60)

-

250

Λοιπές προσωρινές διαφορές

32

2

-

34

Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων

Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών

76

(422)

-

(347)

Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

(20)

31

-

10

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους

(92.759)

(222)

59.729

(33.252)

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση

(5.948)

-

(87.730)

(93.677)

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης

505

-

-

505

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς

(56)

(113)

-

(169)

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία	129	3	8	141
Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού	38	5	-	43
Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις	293	17	-	310
Λοιπές προσωρινές διαφορές	1.970	(1.938)	-	32
Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων				
Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών	(91)	166	-	76
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία				
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(36)	15	-	(20)
Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους	(3.194)	(1.844)	(87.722)	(92.759)

Η κίνηση στον αναβαλλόμενο φόρο από μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση προκύπτει κατά € 42.558 χιλ. (2017: € (87.002) χιλ.) από μεταβολές στην εύλογη αξία και κατά € 17.185 χιλ. (2017: € (728) χιλ.) από μεταφορά στα αποτελέσματα λόγω πώλησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked)

	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:		
Κυβερνητικοί εσωτερικού	1.821	1.866
Υποσύνολο	1.821	1.866
Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:		
Τράπεζες	1.058	2.225
Λοιποί	113.576	121.013
Υποσύνολο	114.634	123.238
Σύνολο	116.455	125.103
Ομόλογα	1.821	1.866
Μετοχές	8.432	7.323
Μερίδια Α/Κ	106.105	114.845
Προθεσμιακές καταθέσεις	97	1.069
Υποσύνολο	116.455	125.103
Πλέον:		
Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	60	4
Χρηματικά διαθέσιμα	8	4
Υποσύνολο	67	8
Σύνολο	116.522	125.112

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	125.103	209.823
Αγορές	41.719	7.624
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(46.688)	(67.316)
Μεταβολή ταμειακών διαθεσίμων	(972)	(34.906)
Μεταβολές αποτιμήσεων	(2.708)	9.879
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	116.455	125.103

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Κυβερνητικοί εξωτερικού

Υποσύνολο

31/12/2018

31/12/2017

926.664

688.937

15.405

18.132

942.069**707.069****Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:**

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο

-

7.008

920

1.012

920**8.020****Σύνολο****942.989****715.089**

Ομόλογα

Έντοκα γραμμάτια

Μετοχές

Υποσύνολο

-

7.008

942.069

707.069

920

1.012

942.989**715.089****Πλέον:**

Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων

Υποσύνολο

-

153

-

153**Σύνολο****942.989****715.242**

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

Αγορές

Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις

Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι εντόκων γραμματίων

Συναλλαγματικές διαφορές

Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων

Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2018

2017

715.089**560.577**

2.663.829

2.404.286

(2.444.655)

(2.263.077)

9.471

13.175

154

(261)

(806)

219

(92)

169

942.989**715.089****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ**

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Κυβερνητικοί εξωτερικού

Υποσύνολο

31/12/2018

31/12/2017

885.242

1.184.809

310.538

235.318

1.195.781**1.420.127****Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:**

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο

8.910

-

54.356

59.615

63.266**59.615****Σύνολο****1.259.047****1.479.742**

Ομόλογα

Έντοκα γραμμάτια

Μετοχές

Μερίδια Α/Κ

Υποσύνολο

1.207.558

1.431.365

3.687

4.331

45.245

42.154

2.557

1.892

1.259.047**1.479.742**

Πλέον:		
Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	34.253	18.977
Υποσύνολο	34.253	18.977
Σύνολο	1.293.300	1.498.719

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2018	2017
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.479.742	1.131.057
Αγορές	343.086	134.259
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(393.152)	(110.946)
Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι εντόκων γραμματίων	15.490	23.109
Συναλλαγματικές διαφορές	1.420	(313)
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	(175.597)	297.361
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	(11.941)	5.215
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1.259.047	1.479.742

Το 2008, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 39, η Εταιρεία αναταξινόμησε χρεωστικό τίτλο από το «Διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο στο «Διακρατούμενα έως την λήξη» χαρτοφυλάκιο που αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος. Οι τόκοι από τον ανωτέρω τίτλο θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται στα έσοδα από τόκους, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2017, η λογιστική αξία του τίτλου που έχει μεταφερθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων έως τη λήξη», ανερχόταν σε € 18.065 χιλ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπάνω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31 Δεκεμβρίου 2017, θα είχε ως αποτέλεσμα € 1.422 χιλ. κέρδη, μετά από φόρους, τα οποία θα αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων. Στις 18 Ιουνίου 2018, ο τίτλος που είχε μεταφερθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων έως τη λήξη» έληξε.

Η Ελληνική Δημοκρατία προσκάλεσε στις 15 Νοεμβρίου 2017 τους κατόχους Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με ημερομηνία λήξης μεταξύ 2023 και 2042, τα οποία εκδόθηκαν κατά την αναδιάρθρωση του Ελληνικού χρέους το 2012 (τα λεγόμενα «PSI ΟΕΔ»), να τα ανταλλάξουν με 5 νέες εκδόσεις ομολόγων (τα λεγόμενα «Νέα ΟΕΔ»). Η Εταιρεία λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές συνέπειες από το ανακοινωθέν πρόγραμμα ανταλλαγής των PSI ΟΕΔ («Ανταλλαγή ΟΕΔ») αποφάσισε να συμμετάσχει στο πρόγραμμα με μέρος των PSI ΟΕΔ που κατείχε στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση. Συγκεκριμένα, η Εταιρεία πρόβη στην ανταλλαγή PSI ΟΕΔ ονομαστικής αξίας €790.080 χιλ. τα οποία κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της Ανταλλαγής ΟΕΔ στις 5 Δεκεμβρίου 2017 είχαν αναπόσβεστο κόστος ποσού €542.101 χιλ. και μη πραγματοποιημένη υπεραξία στο αποθεματικό αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση ομολόγων ποσού € 105.994 χιλ..

Η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών των ομολόγων ως αποτέλεσμα της Ανταλλαγής ΟΕΔ δεν κάλυπτε τα κριτήρια για την «Αποαναγνώριση» των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και ως αποτέλεσμα η συναλλαγή αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως «Τροποποίηση» των συμβατικών όρων των ομολόγων. Συνεπώς, μετά την Ανταλλαγή ΟΕΔ δεν αναγνωρίστηκε η θετική υπεραξία των PSI ΟΕΔ που ανταλλάχθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, αλλά παρέμεινε ως μη πραγματοποιημένη υπεραξία στο αποθεματικό αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018	31/12/2017
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:		
Κυβερνητικοί εξωτερικού	-	18.931
Υποσύνολο	-	18.931
Ομόλογα	-	18.931
Υποσύνολο	-	18.931
Πλέον:		
Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	-	663
Υποσύνολο	-	663
Σύνολο	-	19.594

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2018	2017
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	18.931	18.783
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(19.000)	-
Αποσβέσεις ομολόγων	38	82
Αποσβέσεις αποθεματικού υποτίμησης	31	66
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	-	18.931

Στις 18 Ιουνίου 2018, ο τίτλος που είχε αναγνωρισθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακατατούμενα ως τη λήξη» έληξε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Χρεώστες ασφαλιστρών έως 30 ημέρες	4.639	6.417
Χρεώστες ασφαλιστρών μεταξύ 30 έως 90 ημερών	1.157	693
Χρεώστες ασφαλιστρών πέραν των 90 ημερών	118	(16)
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	(37)	(5)
(μείον) Προκαταβολές ασφαλιστρών	(122)	(55)
Σύνολο	5.754	7.034

Οι απαιτήσεις από ασφάλιστρα από τη μητρική και τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν ποσοστό 20,7% (2017: 37,4%) των συνολικών απαιτήσεων. Η διοίκηση δεν αναμένει ζημιές από αδυναμία εξόφλησης οφειλών της μητρικής και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές (λογ. τρεχούμενοι)	2.025	4.556
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους (λογ. τρεχούμενοι)	134	88
Προκαταβολές από Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	1.101	1.203
Σχηματισθείσες προβλέψεις για επισφαλείς συνεργάτες	(840)	(872)
Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων	507	301
Απαιτήσεις από δεδουλευμένους τόκους	49	11
Λοιπές απαιτήσεις	2.561	5.257
Σύνολο	5.539	10.544

Οι λοιπές απαιτήσεις ανέρχονται σε €2.561 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2018, παρουσιάζοντας μείωση €2.696 χιλ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017: €5.257 χιλ.). Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως σε προκαταβολές χρηματικών ποσών που είχαν χορηγηθεί από την Εταιρεία στο 2017 σε ιδιωτικά νοσοκομεία και κλινικές έναντι μελλοντικής χρησιμοποίησης υπηρεσιών από τους ασφαλισμένους της, μέρος του οποίου συμψηφίστηκε εντός του 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Απαιτήσεις Αποθέματος μη Δεδουλευμένων ασφαλιστρών (Σημ.20)	138	137
Απαιτήσεις Αποθέματος Εκκρεμών Ζημιών (Σημ.20)	16.936	16.823
Σύνολο	17.075	16.960

Ο πιστωτικός κίνδυνος ως προς τις απαιτήσεις από αντασφαλιστικές συμβάσεις είναι περιορισμένος λόγω της αξιόπιστης πιστοληπτικής ικανότητας των αντασφαλιστών (βλέπε σημείωση 4.3.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018	31/12/2017
Ταμείο	85	76
Καταθέσεις όψεως	3.480	3.633
Καταθέσεις προθεσμίας	122.504	72.812
Σύνολο	126.069	76.521

Οι προθεσμιακές καταθέσεις δεν ξεπερνούν σε διάρκεια τις 90 ημέρες. Το μεσοσταθμικό αποτελεσματικό επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων της Εταιρείας κατά τη διάρκεια της χρήσης ήταν 0,97%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Ο συνολικός αριθμός εγκεκριμένων κοινών ονομαστικών μετοχών είναι 843.000 μετοχές με ονομαστική αξία € 34,56 ανά μετοχή. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Όλες οι μετοχές ανήκουν στον μοναδικό μέτοχο, με την επωνυμία "Eurolife Insurance Group A.E. Συμμετοχών". Η Εταιρεία δεν έχει πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών.

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018	31/12/2017
Αριθμός Κοινών Μετοχών	843.000	843.000
Καταβεβλημένο	29.134	29.134
Μετοχικό Κεφάλαιο	29.134	29.134
Υπέρ το Άρτιο	79.014	79.014

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικά παροχών στο προσωπικό	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων Διαθέσιμων προς Πώληση	Σύνολο
Υπόλοιπα την 1^η Ιανουαρίου 2018	39.777	49.632	(131)	229.285	318.563
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών πρ. χρήσεων	-	3.362	-	-	3.362
Αποτίμηση Χαρτοφυλακίου	-	-	-	(187.508)	(187.508)
Διανομή φορολογημένων αποθεματικών	-	(33.047)	-	-	(33.047)
Διανομή αφορολόγητων αποθεματικών	-	(15.013)	-	-	(15.013)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων	-	-	-	59.743	59.743
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	12	-	12
Υπόλοιπα την 31^η Δεκεμβρίου 2018	39.777	4.934	(119)	101.520	146.112

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικά παροχών στο προσωπικό	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων Διαθέσιμων προς Πώληση	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)					
Υπόλοιπα την 1^η Ιανουαρίου 2017	39.777	61.255	(111)	14.372	115.294
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών πρ. χρήσεων	-	23.377	-	-	23.377
Αποτίμηση Χαρτοφυλακίου	-	-	-	302.642	302.642
Διανομή φορολογημένων αποθεματικών	-	(35.000)	-	-	(35.000)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων	-	-	-	(87.730)	(87.730)
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	(20)	-	(20)
Υπόλοιπα την 31^η Δεκεμβρίου 2017	39.777	49.632	(131)	229.285	318.563

Το τακτικό αποθεματικό έχει σχηματιστεί βάσει διατάξεων νόμων και δεν μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους της εταιρείας.

Τα Έκτακτα αποθεματικά περιλαμβάνουν: α) αποθεματικά που έχουν σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων βάσει αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων. Τα αποθεματικά αυτά μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους χωρίς πρόσθετη φορολόγηση και β) αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί βάσει ειδικών διατάξεων και είτε δεν μπορούν να διανεμηθούν ή αναμένεται ότι θα προκύψει φόρος εάν αποφασιστεί η διανομή τους, με τον εκάστοτε συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της χρήσης στην οποία θα γίνει η διανομή.

Το αποθεματικό παροχών σε προσωπικό περιλαμβάνει αποθεματικά από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές των υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μαζί με τον αντίστοιχο αναβαλλόμενο φόρο. Το αποθεματικό από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές έχει σχηματιστεί με βάση τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και δεν μπορεί να διανεμηθεί.

Το αποθεματικό από την αποτίμηση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση μεταφέρονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων με την πώληση / λήξη των επενδύσεων ή την απομείωση τους. Στο αποθεματικό αυτό περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι αναβαλλόμενοι φόροι.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

	31/12/2018			31/12/2017		
	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)						
Μαθηματικά αποθέματα κλάδου ζωής	1.839.734	-	1.839.734	1.645.125	-	1.645.125
Προβλέψεις Ομαδικών Ασφαλιστηρίων συμβολαίων	117.432	-	117.432	103.601	-	103.601
Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	9.040	138	9.178	8.439	137	8.576
Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων	26.315	16.936	43.251	32.847	16.823	49.669
Σύνολο αποθεμάτων κλάδου Ζωής	1.992.521	17.075	2.009.596	1.790.012	16.960	1.806.972
Ασφαλιστικές προβλέψεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (U.L.)	106.616	-	106.616	114.886	-	114.886
Σύνολο	2.099.137	17.075	2.116.211	1.904.898	16.960	1.921.858

Στα μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις περιλαμβάνονται αποθέματα επάρκειας τα οποία την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 ανέρχονταν €82.139 χιλ. και €77.971 χιλ. αντίστοιχα.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

	Ζωής	Ομαδικών συμβολαίων	Unit Linked	A.M.Δ.Α	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2018	1.645.125	103.601	114.886	8.576	1.872.189
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	269.490	21.509	37.377	1.187	329.544
Εξαγορές, ακυρώσεις, λήξεις, θανάτους κτλ.	(87.304)	(7.374)	(39.182)	(586)	(134.427)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT)	11.972	(2.166)	-	-	9.806
Αποδόσεις επενδύσεων	-	-	(6.465)	-	(6.465)
Υπεραπόδοση μαθηματικών αποθεμάτων	451	1.861	-	-	2.313
Μεταβολή Προβλέψεων αναλογία εταιρείας	194.609	13.831	(8.270)	601	200.771
Μεταβολή Προβλέψεων αναλογία αντασφαλιστών	-	-	-	1	1
Λοιπά στοιχεία πληρωθέντα	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2018	1.839.734	117.432	106.616	9.178	2.072.961

(ποσά σε € χιλ.)

	Ζωής	Ομαδικών συμβολαίων	Λοιπών προβλέψεων	Unit Linked	A.M.Δ.Α	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2017	1.388.914	80.510	4.885	191.531	8.211	1.674.051
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	338.811	17.743	-	3.018	1.007	361.872
Εξαγορές, ακυρώσεις, λήξεις, θανάτους κτλ.	(90.284)	(3.717)	-	(91.176)	(641)	(185.818)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT)	6.725	7.526	(4.730)	-	-	9.521
Αποδόσεις επενδύσεων	-	-	-	11.513	-	11.513
Υπεραπόδοση μαθηματικών αποθεμάτων	958	1.539	-	-	-	2.497
Μεταβολή Προβλέψεων αναλογία εταιρείας	256.211	23.091	(4.730)	(76.645)	366	199.586
Μεταβολή Προβλέψεων αναλογία αντασφαλιστών	-	-	-	-	-	-
Λοιπά στοιχεία πληρωθέντα	-	-	(155)	-	-	(155)
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2017	1.645.125	103.601	-	114.886	8.576	1.872.189

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2018			31/12/2017		
	Εταιρεία	Αντασφαλιστές	Σύνολο	Εταιρεία	Αντασφαλιστές	Σύνολο
Εκκρεμείς ζημιές	23.710	16.823	40.533	25.008	19.197	44.206
Πρόσθετα αποθέματα	9.136	-	9.136	9.863	-	9.863
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου	32.847	16.823	49.669	34.871	19.197	54.068
Μείωση από πληρωθείσες ζημιές	(7.833)	(2.614)	(10.446)	(6.501)	(2.364)	(8.865)
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών χρήσης	11.787	4.706	16.493	10.400	4.730	15.130
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών προηγούμενης χρήσης	(4.849)	(1.978)	(6.827)	(5.197)	(4.742)	(9.938)
Πρόσθετα αποθέματα	(5.638)	-	(5.638)	(726)	-	(726)
Μεταβολή Εκκρεμών Ζημιών	(6.532)	114	(6.419)	(2.024)	(2.375)	(4.399)
Εκκρεμείς ζημιές	22.816	16.936	39.752	23.710	16.823	40.533
Πρόσθετα αποθέματα	3.499	-	3.499	9.136	-	9.136
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου	26.315	16.936	43.251	32.847	16.823	49.669

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	10.197	18.661
Εισφορές	1.934	1.815
Ρευστοποιήσεις	(122)	(11.697)
Κέρδη / (Ζημιές) από πωλήσεις	20	410
Έσοδα από τόκους	69	60
Έξοδα διαχείρισης	0	(8)
Προμήθειες διαχείρισης	-	(4)
(Ζημιές) / Κέρδη Αποτιμήσεων	(1.446)	960
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	10.652	10.197

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η Εταιρεία υπολογίζει υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους της, οι οποίοι έχουν δικαίωμα στην πληρωμή ενός εφάπαξ ποσού με βάση τον αριθμό των ετών υπηρεσίας και του επιπέδου αμοιβής κατά την ημερομηνία της συνταξιοδότησης, αν αυτοί παραμείνουν στην απασχόληση της Εταιρείας μέχρι την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν την Εταιρεία σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μισθού. Ως εκ τούτου, μία μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκρών ή μια αύξηση σε μελλοντικούς μισθούς θα αυξήσουν τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού της Εταιρείας λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Μεταβολή στην υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου

	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου	486	445
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(15)	(93)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	64	105
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα Ίδια Κεφάλαια	(26)	28
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου	509	486

Ποσά αναγνωρισμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων

(ποσά σε € χιλ.)

	2018	2017
Ποσά αναγνωρισμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	46	42
Καθαροί τόκοι	8	8
Κόστος περικοπών / διακανονισμών / τερματισμού υπηρεσίας	10	56
Συνολικό έξοδο / (έσοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	64	105

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση χρησιμοποιώντας μια σειρά από υποθέσεις όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών προς το προσωπικό περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο και τις μελλοντικές αυξήσεις των μισθών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία της υποχρέωσης.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων υποχρεώσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε έτους. Κατά τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα επιτόκια ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι συμβατά με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια των υποχρεώσεων για παροχές συνταξιοδότησης. Η παραδοχή για το ποσοστό της αύξησης του μισθού καθορίζεται με την αξιολόγηση των μισθολογικών αυξήσεων της Εταιρείας κάθε χρόνο.

Οι λοιπές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών, όπως αλλαγές στο ποσοστό του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς

Αναλογιστικές παραδοχές	2018	2017
Προεξοφλητικό Επιτόκιο	1,90%	1,60%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,00% έως 4,00%	0,00% έως 4,00%
Πληθωρισμός	1,40%	1,40%
Αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή (έτη)	15,2	16,1

Η ανάλυση ευαισθησίας βάσει λογικών αλλαγών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές την 31 Δεκεμβρίου 2018, έχει ως εξής:

- Μία αύξηση/(μείωση) του επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5% /(0,5%) θα οδηγούσε σε μια (μείωση)/ αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά (€40,7) χιλ / €36,7 χιλ.
- Μία αύξηση / (μείωση) των μελλοντικών αυξήσεων των μισθών κατά 0,5% /(0,5%) θα είχε ως αποτέλεσμα αύξηση / (μείωση) των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά €40,2 χιλ /(€36,7) χιλ.
- Ο μηδενικός ρυθμός οικειοθελών αποχωρήσεων θα οδηγούσε σε μία αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά €100,8 χιλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	31/12/2018	31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Αντασφαλιστές -λογ. τρεχούμενοι	413	352
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	5.482	4.257
Φόροι- Τέλη	3.458	3.586
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	509	472
Πιστωτές διάφοροι	982	1.805
Μερίσματα Πληρωτέα	-	35.000
Πληρωτέες εξαγορές και διακανονισμένες αποζημιώσεις	16.575	21.963
Λοιπές Υποχρεώσεις	5.338	5.734
Σύνολο	32.757	73.168

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, τα μερίσματα πληρωτέα αφορούν υποχρέωση της Εταιρείας προς το μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group βάσει της απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2017 (βλέπε σημείωση 39).

Οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού €5.338 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνουν την πρόβλεψη για τις φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις καθώς και λοιπές σχηματισθείσες προβλέψεις εκμετάλλευσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	366.560	395.676
Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων	68	90
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων (σημ. 20)	(603)	(369)
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	366.025	395.397
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις	230	381
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων (σημ. 20)	1	3
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις	232	385
Σύνολο δεδουλευμένων ασφαλιστρων	366.257	395.782

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

(ποσά σε € χιλ.)

Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές
 Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (σημ. 20)

Σύνολο εκχωρηθέντων ασφαλιστρών**Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών**

Από 01/01 Έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
(12.860)	(12.741)
1	-
(12.859)	(12.741)
353.398	383.040

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Προμήθειες επί αντασφαλιστικών εργασιών

Έσοδα επί αντασφαλιστικών εργασιών

Προμήθειες επί εργασιών A/K

Έσοδα διαχείρισης επί εργασιών A/K

Προμήθειες επί εργασιών A/K Unit Linked προϊόντων

Έσοδα από ρήτρες Unit Linked προϊόντων

Έσοδα Unit Linked προϊόντων

Προμήθειες επί εργασιών A/K Επενδυτικών προϊόντων

Έσοδα Επενδυτικών προϊόντων**Σύνολο λοιπών συναφών εσόδων ασφαλιστικών εργασιών**

Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
4.631	7.996
4.631	7.996
82	76
82	76
952	1.223
25	-
977	1.223
53	46
53	46
5.743	9.340

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο & Ταμειακά Διαθέσιμα

Μερίσματα μετοχών

Τόκοι χρεογράφων

Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων

Συναλλαγματικές διαφορές καταθέσεων

Υποσύνολο**Χαρτοφυλάκιο Unit Linked**

Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων – Unit Linked

Υποσύνολο**Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς πώληση**

Μερίσματα μετοχών και A/K

Τόκοι χρεογράφων

Υποσύνολο**Χαρτοφυλάκιο Διακρατούμενων στη Λήξη**

Τόκοι χρεογράφων

Υποσύνολο

Λοιποί Τόκοι

Υποσύνολο**Σύνολο Εσόδων Επενδύσεων**

Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
40	21
9.772	13.894
1.454	908
(453)	(1.649)
10.813	13.175
-	168
-	168
1.580	372
55.538	68.791
57.118	69.163
610	1.317
610	1.317
34	21
34	21
68.575	83.844

Τα έσοδα επενδύσεων ανέρχονται σε €68.575 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2018, παρουσιάζοντας μείωση €15.569 χιλ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017: €83.844 χιλ.). Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στις χαμηλότερες αποδόσεις των ομολόγων στην χρήση 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία		
Κέρδη από πώληση ομολόγων	4	-
Υποσύνολο	4	-
Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση		
Κέρδη από πώληση Ομολόγων	147.318	1.721
Ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές	-	(757)
Υποσύνολο	147.318	964
Σύνολο Κερδών από πώληση επενδύσεων	147.321	964

Τα κέρδη από πώληση επενδύσεων ανέρχονται σε €147.321 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση €146.380 χιλ. σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017: €964 χιλ.), η οποία οφείλεται κυρίως στα αυξημένα κέρδη από την πώληση Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>		
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο		
Κέρδη από αποτίμηση μετοχών	(92)	169
Κέρδη από αποτίμηση Ομολόγων	(806)	219
(Ζημίες) από συναλλαγματικές διαφορές	154	(261)
Υποσύνολο	(745)	128
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)		
Μη ρευστοποιηθείσες υπεραξίες επενδύσεων Unit Linked	(865)	11.475
Υποσύνολο	(865)	11.475
Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση		
(Ζημίες) από συναλλαγματικές διαφορές	1.420	(313)
Υποσύνολο	1.420	(313)
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από αποτίμηση επενδύσεων	(190)	11.290

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Έσοδα από ασφάλιστρα προσωπικού	5	8
Έσοδα δανειστικών συμβάσεων προσωπικού	205	189
Συναλλαγματικές διαφορές καταθέσεων όψεως και ταμείου	1.043	(460)
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	17	9.537
Λοιπά έσοδα	88	33
Σύνολο λοιπών εσόδων	1.358	9.307

Την 31 Δεκεμβρίου 2017, στα «Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις» περιλαμβάνεται κυρίως η αναστροφή της σχηματισμένης κατά την προηγούμενη χρήση πρόβλεψης ποσού €8.547 χιλ. αναφορικά με τον καταλογισμό πρόσθετων εργοδοτικών εισφορών, προσαυξήσεων και προστίμων από το ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Μεταβολή Μαθηματικών αποθεμάτων κλάδου ζωής	(194.609)	(256.211)
Μεταβολή σε μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F)	(13.831)	(23.091)
Μεταβολή Λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων	-	4.730
Πλέον φόροι υπεραπόδοσης	(484)	(617)
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον ασφαλιστικό κίνδυνο (Unit Linked)	8.270	76.645
Σύνολο μεταβολής ασφαλιστικών και μαθηματικών προβλέψεων	(200.654)	(198.544)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Πληρωθείσες εξαγορές κλάδου Ζωής	(80.819)	(85.852)
Πληρωθείσες εξαγορές ομαδικών ασφαλ. συμβ.	(7.341)	(3.635)
Πληρωθείσες εξαγορές κλάδου Unit Linked	(46.633)	(91.263)
Υποσύνολο	(134.793)	(180.749)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(36.838)	(33.234)
Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών (σημ. 20)	6.419	4.399
Υποσύνολο	(165.213)	(209.585)
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε πληρωθείσες αποζημιώσεις	5.582	5.182
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών (σημ. 20)	114	(2.375)
Υποσύνολο	5.696	2.807
Ιδία κράτηση αποζημιώσεων	(166.049)	(208.802)
Ιδία κράτηση αποθέματος εκκρεμών ζημιών (σημ. 20)	6.532	2.024
Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και παροχές προς Ασφαλισμένους	(159.516)	(206.778)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΜΕΣΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Προμήθειες & Υπερπρομήθειες παραγωγής	(17.541)	(13.546)
Λοιπές προμήθειες και συναφή έξοδα παραγωγής	(4.272)	(2.163)
Προμήθειες σε αντασφαλιζόμενους	(185)	(293)
	(21.997)	(16.002)
Μεταβολή εξόδων πρόκτησης επόμενων χρήσεων	4.851	2.781
Υποχρεωτικές εισφορές επί παραγωγής	(2.672)	(2.968)
Μείωση / (αύξηση) προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων	33	52
Χρεωστικοί τόκοι αποθεμάτων αντασφαλιστών	(22)	(25)
	(2.661)	(2.941)
Σύνολο Άμεσων Εξόδων Παραγωγής	(19.807)	(16.162)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Δαπάνες προσωπικού	(10.187)	(13.207)
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	(5.164)	(5.104)
Φόροι τέλη	(23)	(22)
Διάφορα έξοδα	(1.954)	(2.128)
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	(843)	(710)
Προβλέψεις εκμετάλλευσης	88	(153)
Τόκοι και λοιπά έξοδα επενδύσεων	(8.470)	(6.296)
Υποσύνολο	(26.554)	(27.621)
Πλέον / Μείον: Κεφαλαιοποιούμενα έξοδα πρόκτησης	(818)	(515)
	(27.372)	(28.136)
Μισθοί, επιδόματα και λοιπές αμοιβές	(8.497)	(11.664)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(1.088)	(1.023)
Προβλέψεις για υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	(50)	(12)
Καθορισμένες παροχές και λοιπές δαπάνες	(552)	(509)
Σύνολο	(10.187)	(13.207)
Μέσος όρος προσωπικού χρήσης	148	142

Η Εταιρεία ως εργοδότης θέλοντας να εξομαλύνει την μετάβαση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων της κατά την συνταξιοδότηση τους, παρέχει στους εργαζόμενους ορισμένα προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών στοχεύουν στην δημιουργία Κεφαλαίου Συνταξιοδότησης που επιτυγχάνεται με τη συστηματική καταβολή καθορισμένων εισφορών από πλευράς τους εργοδότη και την αποτελεσματική μακροχρόνια επένδυσή τους. Παράλληλα δίνεται και η δυνατότητα στον εργαζόμενο μέσω εθελοντικών εισφορών να συμμετάσχει και ο ίδιος περαιτέρω για την σύνταξη του ενισχύοντας τα ποσά των καθορισμένων εισφορών. Οι τελικές παροχές καταβάλλονται εφάπαξ κατά τον χρόνο εξόδου του εργαζομένου από την υπηρεσία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Στα λοιπά λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνονται αμοιβές προς τον ανεξάρτητο ελεγκτή "PricewaterhouseCoopers Ορκωτοί Ελεγκτές". Οι αμοιβές που κατέβαλλε η Εταιρεία για ελεγκτικές και λοιπές υπηρεσίες που της παρασχέθηκαν αναλύονται ως ακολούθως:

(ποσά σε € χιλ.)

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Τακτικός Έλεγχος	(86)	(82)
Φορολογικός Έλεγχος-άρθρο 65α, Ν.4174/2013	(27)	(29)
Λοιπές Ελεγκτικές Υπηρεσίες	(67)	(55)
Μη ελεγκτικές Υπηρεσίες	(72)	(7)
Σύνολο αμοιβών	(251)	(172)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

(ποσά σε χιλ. €)

Τρέχων φόρος εισοδήματος

	Από 01/01 έως 31/12/2018	Από 01/01 έως 31/12/2017
Τρέχων φόρος εισοδήματος επί κερδών χρήσεων	(49.561)	(12.958)
Προσαρμογή από φόρο προηγούμενων χρήσεων	(156)	513
Φόρος από διανομή αποθεματικών ειδικών διατάξεων	(6.171)	
Σύνολο τρέχοντος φόρου εισοδήματος	(55.888)	(12.445)

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Αύξηση / (Μείωση) αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	(402)	(1.837)
(Αύξηση)/ Μείωση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης	180	(7)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου έσοδο / (έξοδο)	(222)	(1.844)

Σύνολο φόρου εισοδήματος

(56.110)	(14.289)
-----------------	-----------------

Βάσει του Νόμου 4579/2018, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 3η Δεκεμβρίου 2018 και τροποποίησε το φορολογικό Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα για τα έσοδα των χρήσεων από το 2019 και έπειτα μειώνεται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επομένων. Η αλλαγή αυτή του φορολογικού συντελεστή οδήγησε σε μείωση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης κατά € (5.272,9) χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2018, εκ των οποίων € 68,0 χιλ. στην κατάσταση αποτελεσμάτων και € (5.341,0) χιλ. απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών προ φόρων, με βάση τους ισχύοντες συντελεστές έχει ως εξής :

(ποσά σε χιλ. €)

	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη προ φόρων	168.854	49.629
	168.854	49.629

Φόρος βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή 29% (2017: 29%)	(48.968)	(14.392)
--	----------	----------

Φορολογική επίδραση των ποσών που δεν εκπίπτουν κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος:

Προβλέψεις εκμετάλλευσης	20	1.072
Έξοδα μη εκπιπτόμενα	(1.055)	(1.900)
Έσοδα απαλλασσόμενα από φόρο	288	531
Επίδραση από αλλαγή φορολογικού συντελεστή (Ν.4579/2018)	(68)	-
Προσαρμογή από φόρο προηγούμενων χρήσεων και λοιπές προσαρμογές	(6.327)	401
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(56.110)	(14.289)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Η Εταιρεία ελέγχεται από την Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου. Έως τις 4 Αυγούστου 2016 η τελική μητρική της Εταιρείας ήταν η Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E., (Eurobank), που εδρεύει στην Αθήνα και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η οποία κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group.

Στις 4 Αυγούστου 2016, ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και ο έλεγχος του Ομίλου Eurolife μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου, και επομένως ασκεί ουσιώδη επιρροή. Η νέα μητρική της Eurolife ERB Insurance Group εδρεύει στο Λουξεμβούργο και ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l..

Η Εταιρεία πραγματοποιεί συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Ο όγκος των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη και τα υπόλοιπα στο τέλος του έτους παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, στον οποίο για λόγους σημαντικότητας οι συναλλαγές με την συνδεδεμένη Eurobank απεικονίζονται ξεχωριστά:

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ"
31/12/2018

Καταθέσεις όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
30.339	-	902	-
1.110	4.121	35.471	17.747
-	-	-	724
31.450	4.121	36.374	18.472

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες
31/12/2018

Καταθέσεις όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Επενδυτικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
428	-	-	-
524	271	3.058	1.366
230	-	7.916	6.093
76	24	205	1.113
1.258	296	11.179	8.573

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

1	116	39	15
-	-	-	4.793

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ"
31/12/2017

Καταθέσεις όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
31.026	-	601	-
2.033	2.769	34.699	12.525
-	-	11	564
33.059	2.769	35.311	13.089

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες
31/12/2017

Καταθέσεις όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Επενδυτικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
145	-	-	-
597	296	3.065	1.816
7.304	-	1.403	4.058
33	317	179	1.369
8.078	612	4.647	7.243

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

1	121	64	20
-	-	-	4.146

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι διανομές μερισμάτων της Εταιρείας προς το μέτοχο της που πραγματοποιήθηκαν στην χρήση 2018 και 2017 και οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στη Σημείωση 37 "Μερίσματα".

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 τα δάνεια προς τα μέλη της Διοίκησης ανέρχονταν στο ποσό των €5,6 χιλ.(31 Δεκεμβρίου 2017: 10,2 χιλ.), επίσης δεν είχαν γίνει προβλέψεις για δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη. Οι αμοιβές και λοιπές παροχές στα μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχονταν σε €4.793 χιλ.(31 Δεκεμβρίου 2017: €4.146 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Νομικά θέματα

Δεν εκκρεμούσαν αγωγές κατά της Εταιρείας ούτε λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018 οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας.

Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και την χρήση 2009.

Σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί, κατά κανόνα, σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Λόγω παρέλευσης πενταετίας στις 31.12.2018 παραγράφηκαν οι χρήσεις που έληξαν μέχρι και την 31.12.2012.

Λόγω της ύπαρξης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στον Ισολογισμό της Εταιρείας, καθώς η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και πρόστιμα που ενδέχεται να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους.

Από τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2011 και έπειτα, σύμφωνα με το Νόμο 4174/2013 (άρθρο 65Α), όπως ισχύει (και όπως όριζε το άρθρο 82 του Νόμου 2238/1994), οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται έως και τις χρήσεις με έναρξη πριν την 1 Ιανουαρίου 2016 να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από τον νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό., ωστόσο η Εταιρεία το λαμβάνει.

Η Εταιρεία έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις χρήσεις 2011-2017. Για την χρήση 2018, ο φορολογικός έλεγχος στα πλαίσια του φορολογικού πιστοποιητικού βρίσκεται σε εξέλιξη. Κατά την ολοκλήρωσή του, η Διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν αυτών, που καταχωρήθηκαν και απεικονίζονται ήδη στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα λειτουργικών μισθώσεων των μη ακυρώσιμων μισθωτικών συμβάσεων είναι:

31/12/2018 (ποσά σε € χιλ.)	Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
Μέχρι και το 1 ^ο έτος	197	38	19	254
Σύνολο	197	38	19	254
31/12/2017 (ποσά σε € χιλ.)	Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
Μέχρι και το 1 ^ο έτος	196	35	25	256
Σύνολο	196	35	25	256

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Στις 24 Μαΐου 2017 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 22.472 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 14 Ιουνίου 2017.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2017, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 35.000 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από κέρδη προηγούμενων του 2016 χρήσεων. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 11 Ιανουαρίου 2018.

Στις 11 Απριλίου 2018 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού €80.038 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, από κέρδη προηγούμενων χρήσεων και από τη διανομή αφορολόγητων αποθεματικών. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 25 Απριλίου 2018.

Στις 16 Οκτωβρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τη διανομή προσωρινού μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού €7.000 χιλ. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 22 Νοεμβρίου 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Δεν υφίστανται σημαντικά οφισγενή γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.